

Elliðaármál. Undirréttarmálsskjöl Th. Thomsen
Ben. Sveinsson. Íslenzkur texti 1869

Aðfnr. 1351, 2. hluti: bls 201-400

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

effirvættar prócurator Jón Guðmundsson,
 skiladi aftur skjölum þeim, & honum
 varn léd síðasta vettardag, og framlagð i
 sem N° 24 gagnsókn dags. ígjð. (pag 1-89ines)
 sem N° 25 upphætt af líðaánum og hús-
 áðinu þar i kring, sem N° 26 iðskrift af
 hövsta vettardómi dags. 16. apríl 1867, sem
 N° 27 iðdrátt af þombrefasafni Glands,
 N° 28 vottuð kammerráðs Th. Guðmund-
 eus, um laulla mætti m. m., dags 6. nóv.
 1869, sem N° 29 afsaltbrif Jónis 1/2 árbo
 dags. 1. og 2. Marts 1869, N° 30 Fimstarálfen
 dags 4. júlím. 1869, sem N° 31 vottuð frá
 eug meittara N. Jörgeusens dags. 23 desemberm.
 1869, sem N° 32 og 33, tvö þannuð á skáða
 bótavætti. - Skjölin N° 24, 26-33, eru svo
 hjoðaud: - - - en N° 25 fylgir in ori-
 ginali. -

Jóns. hnd Stefnaudaus (og gagnstefnda)
 mótt. Orgauitt. P. Guðjónsson, sem beiddi
 um frett til svara og skjölun sív léd. Pétur-
 inn veitti þinn iembodna frett, 2. februum.
 1870 kl. 12m á hádegis og léd. skjölun N° 1-33-
 inaf.

Hin fram lögðu skjöl:
 N° 24
 Gagnsókn og varnar framhald
 i málinu:

Hauptmann H. B. A. Thomsen i
- Reykjavík. -

gegn

Assessor Benedikt Sveinsson sem á-
búanda og eigaða jarðarinnar
Elduváttus. m. m.

Það gleður mig að mótpastur minn
í byrjun sáttarstjalsins N° 16 er mér sam-
dómur um þann skilning á laudstjórn
vorum viðvitjandi eignarstjórnendum og
veidirétti snarna í einni landareign
hér á landi, sem er lög fram í inn-
gangi varnar og gagnsóknar minnar
sáttarstjals N° 16, ekki til að docera einn
heidrada átt, eins og mótpasturinn segir,
heldur mótpasturinn gjaltan um það, að
meit haus, mál sök og málstáður er laud-
stjórn þessum gagnstædur. Það lítur mér
gjalt fyrir að mótpasturinn hafi orðið
gott af þeirri 2 stórn grautarportionum
er hann svo virðulega segir að fram-
barnar hafi verið fyrir sig í þessum ^{varnar} ~~varnar~~
og gagnsóknar stjals minns. Því að við
hefir hann frá byrjun málstjórnunar-
sinna, eintöf gæzid út frá því, og
viðurkennt það, að veid. máti aðal-
sokjanda í Elduváttum, - þessar gjör-
súulegn þvergrindirjar haus - þeir

barnáðar; laudstögnum sínu
 hinum aldri sem hinum yngri, og
 áttíð x honum heldur eigi rétti;
 jón Jónssonar staðfestingabók Land-
 brygðabálk Cap. XXIV. Grágas Landabrygð
 abálk Cap. XLIX og Jónsbók Cap. LVI
 str. dóm hins kunnulega yfirdómis
 á Íslandi 27de Apríl 1863, og réttarástættar-
 dóm 10. apríl 1867, sem situr með fram-
 leggjath, og réttar mun getid, str. Gula
 þingslög Landsteingabálk: II, VIII og Lur.
 V Norskulög S.B. II. Cap. 1-14 art. en samt hef-
 is mótpasturinn aldrei gjört það greini
 legar, en síð í þessu réttarástættar-
 máli N° 16, þar sem hefur verið hátt, sem lítur
 að þess aðalatriði; og aðalundirþöðu máli
 hátt, að hann hafi einken staðfesting-
 andi rétt til að þversgirda Elidaginn-
 ar, þarinnig að öll laxafól linsdrift þró
 að ganga upp eftir ánum til lauda-
 eignar um bjótanda minna, inni þind-
 er í síð þeirri beinlínis og óbeinlínis þess
 þessa víðskemmingu og hátíðlegu jafn-
 ingu hátt. Egi vil þittaka til dómis
 þess í N° 16 "vo exceptionelt tilfelli" þessu
 factiska réttarástættar. Það er ummátt,
 merkilegt að kalla factiskt réttarástættar
 sem lognum er gagnrýnt, eins og þó

mótparturinn jatar (eins og þó
 mótparturinn jatar: réttar ástand,
 eða réttara, e. það merkilegt nokkum
 og contradietio in adjecto. Humpum
 me „þeirra aldar umrar og mótgjörar
 en einum þessa gleri þyn virdingis!
 Lógin nafna aldrei nokkurn tíma umm
 eignis í þeir ástandi“ ut þvergjöringis að
 alþefnauda. Þá mótparturinn fer svo
 laug, (vokna framhald Nr 16 les 10)
 að þann; skopi kallar lauda lógin
 of hin konunglegu afsalþef, sem um
 bjótandi minn hefir fyrir eignum
 rimum, of rituð em of ritgefis samkodu
 of samhljóða áminnum þum laudstýg
 um verum of grundvallarreglum
 þeirra að form og eign, ~~um~~ fasteignis
 of fasteignarréttindi í Íslandi, tvo
 kora seid ketta minna, um frá fyrsta
 tíð minni, eða ritum þau þessum séis
 til laudseins naf: gengid ís megi eða
 alveg ritid fyrir, „den exceptione elle Ís-
 land, sem veid in gu. hefir með sér.
 þrotan miller minis of mótpartseins
 es þannig ekki innifalis: thilning
 á laudstýgnum. nú! um þeirra
 skipanin bókstaf of bod erum vid á.
 iáttir: að þau séis að grundvallarreglum

til og í sjálfum sér með mér en móti
 honum; þóttan er heldur ekki um það
 hvort þessi "exceptionelle Tilstand" hans
 edur þvergiðingar; Elidaánnungróti;
 á nokkurn hátt heimfótt undir þess
 laganna og tímna konunglegu heimild-
 arsgáta, sem samkvæmt þeim eru
 sitgefins; meirí ridur; og og mótpart-
 urinn erum samdinn a um það,
 að hann þvergiði; Elidaánnar og vilji
 þvergiða tvo rannlega og rétti lega, að
 þótt barn og fótbóð allra eldri og yngri
 íslenskra laga skyli; að hitta þvergiðing-
 ar hans, ef þau annars barna nokkra
 þvergiðinga; veid; ánn (þetta liggur í
 skýringu og hugmynd mótpartins
 í röknaarbótum hans um hans ex-
 ceptionelle Tilstand og; útspróki; lezann
 orðum aðalstjórnanda gjálfs þegar við for-
 þotsgjörtina 3. júlí mánn. þ. ó. : "í det Elven
 under tiden er saa stor at Vandet gaar
 over Klidenne (røttarabjál N. 6. 0. mid þis
 bláði). Men hvorup þetta er þóttan ríðis
 mótpartins og míns, en þaró móti
 þis mótparturinn til ús þess "exceptio-
 nelle Tilstand", þessan hans gjörtunlega
 og þvergiðingar Elidaánnar þegja nokkurn
 vintur undir jó þess lax og situngsgaungu.

altan veid: tímarn á hvergi ári sem
 gúð gefur yfir - úr þessu er það sem
 sagt, að málparturinn bjó til þessna
einkar og útlónandi: sette til slíks
atvæfis, jafnvel þó hann eftir afsals-
 bréfinu 11. dec. 1853, eign og nafn: "Edlach
 veid: að eina í litlum hluta Ellida-
 áanna nóst við sjóinn upp á "den
 store foss ved Gaarden Abbe, Storahjól
 kaldet" idur tvo eina í 5. - 6. þusti áanna
 á mótun veid: lakk mörk unalýðdau
 a mínus, sem ein nafellit ólittid og
 víða báða megin við Árnar prófessurn
 hinum sama, den store foss ved Gaar
 den Abbe" og heith upp á Fossvaku Klifi
 eða eftir upptökum þeirra, jó aftöðu
 málverk það, sem ey reis með leyfi
 onis að framleggja og ey ríðar mun
 hverfa til. Málparturinn segir ekki
 með mér: qui contra legem facit,
 nihil facit, nei! hann segir, að mi
 vinnar eina ríus líos: qui contra
 legem facit, jus facit!

— Ey bið þess mis ermpennu góth,
 að þessar einkar og útlónandi þessna
 gírtungar hvas á Ellidaánnun, er
 hvas eina sönnar áttöða í þessum
 hvas renfang mikla mála túbúus

adi, smóti umbjóðanda mínsam.
 um hann naf með lögberrinu
 hius mikla 3. júlí. p. d. og sem meir.
 or komum (umbjóðanda mínsam)
 að nota til vatesveitinga á eignar-
 jortum sínum, einsa einu stórná-
 sprótu eða smálok, sem yprettur upp
 ó háus laudas eigns, þi: allir þei lóki
^{renna} ~~þeir~~! Eitáárnar og myndu þe,
 og nafa þei átrif á hina vtillegu vís
 þeirra; varnau þei vís skurð fögelaus
 vettarstjál N. 6, við aftöðu mátturkið
 sem vís efram lagh.

En á þessum exceptionelu Tiltæud'
 eingöngu og engu öðru byggt smót-
 parturium emþennu, dennu Tiltæud'
 1: þvergjinduegarnara eigin
 örjúfauleyflika, og vilu láta sprétta upp
 af þeins sjálfum þann dýskjáltn,
 sem áll lög og lagaretingar, stjót
 og skilríki, heitbrigð skynseini, lifo.
 ávinnu margra manna umtædur
 og ofsi, sem þeð skáða og þeðis vinnu,
 stjótá óð lita og viltja þeðis. - Mótpart-
 urium veðis ekki - þess bið eð vel gott
 - að hann nafi samkvæmt lands-
 lögunum með komunglegu afraldbrif.
 11. Dec. 1853. vótast veidirett á þeð teltekni.

vöð; uppáð, den store Lössvöll laurda
 Arba, og Elidaánnar naf; orðid svo
 litlar fyrir latur vatnsveitingar um
 bjótanda míns, edur þó svo miklar
 a skundum, að kemum þafr verid
 fyrir munadur þafr Loylegur veidinnak.
 loylegur veid; afti, nei, þu þetta veit þann
 að allis vinnu þess annar þinn, og
 vit noftu á, að var óiati; ekki dreyfi að
 byggja forboð á þis; þann vegis heldur
 ekki að laudlögis itambandi vid
 heimsildar stjál þaus, heimsil: konum
 sitt til þverginginga þessara, um
 meing gúðsþaf að ganga frá þinn til
 þaus, og loxis um appettis Elidaánn-
 um, nei, þu þetta veit þann og ris,
 að allis einu þess um þessid; þinn
 bak og á stífið; heimsildar stjál þaus
 11. Dec. 1853, munu þu að eru þat tek-
 ur, á evanþis þessu byggis þann forboð
 id 3. júl: um. þ. d. heldur á þis, að þess um
 þann naf þvergingingar; Elidaánnum
 og þessu í "exptionelt Titband", þu meis
 þann sigi að eius taka uveig þessu
 brinds, um upp í þverginginga þess
 ur þaus elodast, og meina svo þat
 þessu appettis ánnum, heldur meis
 þann líka af þessu ronu áttid

heimta af umbjóðanda minnum,
 sem eissmitt á vatnið: ánum,
 um uppsprettuvatn, sínu laudi,
 þenn vatns dropa, svo eitt og hið sam-
 a lozforboðna fyrirteki: að alidkjauð
 a, þvergirdingarnar, vinnur umbjóð-
 anda minnum hið lozfalda þjús
 1° að meina komum laxveid: þyr.
 í sínu laudi að lozum, og 2° að
 meina komum að gjöra járdabot-
 us á eignum sínum með þvó
 vatni, sem uppsprettur í laudi hans
 og um það reinnar.

Eg veft mi tekid þetta fram til að
 skýra fyrir hinum heidrada seti og
 sivilagi fyrir miðpartismanum sjálf-
 um, umunnarbyrd: hans í þessum mál-
 i, sem hann virdist vilja stjótast í
 undan með því að skirskota til
 þess, og þeirra factika kringumtöta,
 sem réttinum sé kunnugt um.
 Miðpartismanur verður neprislega að
 góta að því, að það, sem hann vider
 kemur að sé exceptionelt og í móti
 lozum, það verður hann 1° að sam-
 a að nafni áttu síu þar, eins og hann
 segir, og 2° að því hann góti rann að
 þessum þessa factika áizkunnalags

sem hann er að dragast á, að þú þá
hafi gildi gagnvart þóð: lazaranna
og réttindum sambjóðanda síns.
Þessa síns skýldu sína heimta og
of krefst, að mótparturinn leysi af
hendi. —

Viðvitjandi þinn fyrri stríðinn
er y mi lók fram, þú að þingriðinga
hafi átt sei stúð; Ellidaámann þú áld
áðli, síns og mótparturinn þess fram
á, þú tótt og þiggis á alla máttokun
a, þú leysi y mi að síns; vörn og goga
sókun minni, réttarstýjal N° 10, og mátt
állitum fyrri framhalds gagnvart þess
minni N° 23, rögrann leysa móttótt
þessu og þrasid þáð, en stúð þú erri þess
er sumpart til áttarþess áttarþess.
ingas, þessari mátt állitum minni
samtótt þú, er y leysi áður áttarþess
mís rétt þú, og sumpart til að sína
fram á híd ^{SK} rann ~~stúð~~ka ósanna og af
aga í þú, sem mótparturinn þess
á þúð fyrri þinn híd róða rétt í sótt
er framhaldi síns og vörn N° 10, sína,
að veidinn í Ellidaámann þessu ven
id hazud og máttad einmitt gagnvart
þú sem mótparturinn sefir. En er
þess þáð fram að er gjeri þessu átt þess

þú þá áttu að appötaka mér sammanarbyrgði
með mótparting, fyrir þú, sem hann
meins byrgis með sitt á,

þegar y ári líl á þetta merkilyga
voknarframhald, þá virðist mótpart-
urinn vilja leggja afi vögu þvergrind-
anna yfir 3 tímabil:

1. tímabilid áð er en lojis urdu hit
á Islandi. —

2. tímabil hinna kaupólstu fri-
arbragða og —

3. tímabilid fri secularisationinni
þangad til kemungur seldi veid: i Elida
árum með kaupbréf- 11. Dec. 1853. Enn

4 tímabilid efast en ginn ad Elida árn-
ar haf: veid röjtanleya mistkunnar-
laust þvergritar og stotklagdar á allan
möjuleyan hátt, um það er allir
sátir. —

Adl. þegar y las þjá mótpartis um
ad þvergrindingar i Elidaárum sth ad
vera eldri en landstoj vor, þá datl me
sjálfratt i hug: risum tenuatis amici!
já heyr undur og heyr fádömi! og vilði
meza spyrja mótpartinn hvað hann
byggur um það, hvaðan þinnir fyrstu
Elendingar er byggdu þetta land haf:
kennid, kunn þeir þingad frá Grönlands

í byggðum eða summan ís Lúður heim
 skauts löndum, þar sem búa lagalausar
 vilti fjóðir og stordlingjar án réttar með
 vitundar, en alls þess, þeim er til yfirs
 fyrri fjóðfélagi og fjóðfélagsstípanum, en
 von Noreys menn og Nordmenn elkt
 lagalaust stordlingja folk um þá daga
 er Ísland byggðilt? ekkivildu þeir segja
 að vo Nordmenn þeir, erum sama
 leyfi löydu undir sig Nordmennandi,
 Keypel og rúttinn hluta Bretlands. -
 Og him fyrsti og ljósasti samleitur þeim
 laudnáma og fornágu vorar þora eft
 í komendunum^{um} þó aldís þeim áður
 eru þeirnar og um allar áttinnar ala
 is, er það, að Nordmenn þvork heldur
 heima fyrri, eða þeir, sem tóku bót
 flötu víðvejar um rúður lönd, eða
 þeir sem byggðu Ísland, naf. naf. eigi
 að eiu einvegi þina heftu laga
 stjórnum þeim þá var til: þraki er
 sem var um þeim fjóðmenntað
 heims, er þá þekktist, heldur naf. þeim
 verid gagnstættis af vo ljóris og lif
 andi réttar með vitund og sterkri virð.
 iing fyrri ljóris og rétti, að þásvel eng
 fjóð^s omur thóð þeim þásvel: þessu
 Hyggur mólpartivirum eða getur þann

bent á nokkurntíðu eitt spor til þess í sögum
 um, að hinir ágötu Norey-⁵höfðingjar,
 er yfirgáfu eignir og áðól þar heima til
 að taka síð bálfestu á Íslandi hafi lagð
 þá allt þetta í völlum og flúid svo undan
 ofríki og réttlausum yfirgangi Haraldar
 hárfagra til þess að geta myndað hér á
 þeirra nýja bústað lagalaust ástand og við-
 haldið þí sem lengst þvert afan í lofin
 sem þeir höfðu lifað undir, þvert í móti
 þeirna lifandi réttarvænð vitund, er ein-
 mitt, og af þí hárd stjórnum vildi bjóta á
 þeim lög og rétt, kvíði þú til að yfirgefa
 allt ið og stökva úr landi þess? Veit
 þú ekki mótþakurinn, að lög Nord-
 manna voru eldri en bygging Íslands,
 að forfedur vorir er fyrst byggðu þetta land
 og gáru sendu sig og einbúverndu, som
 "stat" með stopnum alþingis þegar í önd-
 ventuga á fyrstu áldinni, frá þí landi
 var albyggð erid? Eða byggur þú mót-
 þakurinn að þarna og þarrið þaf mynd-
 ark og vidtekið verid af Gledingum
 þetta "exceptionelli" idur réttarlausu, á-
 stand" ofan í lofin og móti lofunum
 og þad wo við haldist og erid id "fastnegll"
 fram á 13 öld X⁵?
 þad gegnis þí hrénts furdu, að mót-

þattu er skuli ölla sér að byggja rétt
 sinn á factisku ástandi, sem á að vera
 eldra en rétturinn sjálfur og líginn og
 þeim beinlínis gagnstæður! Já að hann
 skuli fingera factisku ástand, sem er eldri
 en hann, og liggur lengra til baka í tímanum,
 en sjálfur þeir menn og fjöðfelag, sem var
 óumflýanlegt stílkyni fyrir þessum, factisku
 ástandi. Hér gildir sammarlega móti móti
 partínum, að non potuisse, ad non fuis
 se valet consequentia. Heilbrigð skynsemi
 edli og uppruni alls réttar og laga sem
 víða veröldu bjóta hér á bakastur þessa fö-
 rimmis, hugarþund, og þvergarða þvöth-
 ing mólpatrius; og hann geti með
 eiss mikluum sammi raft, að Elíða
 grimmur laudnámsmaður, lefdi brotið
 skip rítt á þvergrindum að allstjand
 þá & hann kemur víð laud: Elíðaísóð-
 um. Að öðru leftri geti ef raft, móti
 þestinnam þáð enn fremur að árið
 1734 allt svo árið áður en hann heil-
 ar um, þá er þess getið í orðkunn mál-
 daga, að Elíðavatni hafi þá að formu, ná-
 úrliga frá fyrstu laudnáms líð, fylgt "veid-
 ar og góði", en orðið "veidar" innibind-
 ur alla veidi; og þá líka lauveiðir í
 Elíðaánum, þá annarstáðar gat um þá

réttu Elidavotni eigi veid: Naft. þegar nú
 vera gæta er sagt, um þetta tímabil, þá er
 og það, tímabilið frá því Ísland byggð-
 hamsh, og þangað til kristni var lýst á
 á Íslandi, og á þessu tímabili er það svo
 laugt frá, að þvergrindingar veidimáto
 vdi: við hafður í Elidavotnum, að
 eugi réttkilid eta sér stök veidi var þar
 einurinn við háfð. - Þy stóra á mót-
 partum að sama hit gagnstæða af
 hann getur.

Ad. 2 þá kemur ni tímabilið hinna
 katólsku triarbragða, sem mótpartur.
 inn er svo kotrokinum af. Það viddit sem
 hann þykist hafa gripid gud í fötinn, ein
 Elida
 menn segja, þar sem hann kemur
 með máldagarn frá 1235. Þy bit þess
 gth, að mótparturinn byggir þvergrind-
 inga sömmu sína á þessu tímabili
 i þessum máldaga og egi eins og líka.
 sato mun vera að veidiréttur stofnans
 þeirra 4 er hann nefnir, munu hafa
 staðid óbreyttur fram að secularisation
 minni 1: sá veidiréttur í Elidavotni midur
 lýftu við gö, sem þessi máldagi ákveður.
 i bindy skal mi gjera mótpart: minnum það
 til gæds, að vera honum vandanna
 um þetta, og til þess að byggja þetta sam-

kemulag og vidurkenningu okkar
 þessja, þó leyf. eg mis að leggja þenna
 máldaga fram í staðfestu eftirriti,
 eius og þarm er í safni þu, sem ornt
 þarburinn vitnar til 1: fornbrifo safni
 Ylands, með þeim skýringum og al-
 negarændum, sem þeim frógi og orp
 kemmi fornfródingur vor skjalavörðu
 þu sigurðsson hefir við þann ^{tengt} ~~með~~ þu
 jafnframt og eg gjeri þetta, þá verð eg
 að biðja míns heidræða mótpart, að lesa
 mi með míni máldagum, svo þann
 samförist um, að laxveid: málinu
 í Hlíðaváum, sem þar um ræðis og þar
 er ákvæðum og ein skuldadur eftir fast-
 um og reglum, er svo langt frá því að
 vera þvergiðings veidimáti, að þann
 er honum einmitt eins gagnleður
 eins og birtan dimmunni. Eg er til vel
 í þu, að mótparturinn hlaut að vera
 það gledi: mikil að finna þenna máld-
 daga, sem einmitt, — en vel að mestja
 sambandi við annan máldaga
 í sama safni frá 1734, sem eg einnig
 framlegg í staðfestu eftirriti, eins og þu
 er og hvornig og uvers megra, að sérstök
 eða sérskild laxveid: í Hlíðaváum nú
 er vit þú við hlýðina um í laxveid d up

i ánni fyrir laud: þeirra jarða, en a
 þeim liggja, fyrst myndadisk, en átti skil
 ey eigi, að mótparturinn í þessum
 máldaga eigi skuli fírna þess ímót,
 undanþeg ról, að Ellidaánnar nafn ein-
 mitt ekki máte þvergráða móti lands-
 loquumun, þá veid i máttim eftir þessum
 máldaga er einmitt einninn og ein skord-
 ádur samkóduð auda þeirra og grund
 valla og flum.

Máldaginn nefnist þvo veidimáta:
 þann að veita ánnun af, sem er sama
 a sem kallast; leigskildmálrunum þinnu
 þennunglegu leigu manna einna; El-
 veus Opplouning, og var í þá fölgis
 að hláid þ var upp í svip fyrir aðra
 kvist ánnu (Luduránn) svo að allt
 vatnið fell í Norduránn, sem d mied an
 rann í hinand og veid: vélalaus, og
 var svo laxinn tekinn á þurru: Lud-
 ur kvistinni, en að þá lokum var
 ánni (Luduránni) allýpt í einu
 rétta þarveg. þanna þinnur mader
 þá upptuna þenna veidimáta, sem
 er allt annað en þvergráding og
 þenni einmitt gagnstædur, eins
 og eyfus áttur ávittid. þá fyrst
 og þremur var vatninn nátturlega

að eiss veitt úr annari ánni en
 ur of einum, of svo var eiss of gef
 ur að tiljo, í miðan í þessu stöð, svo
 a rétt: veijum, þess meira ráðrinn
 fyrir laxinn of lottkun að ganga
 appi of appettis þinni ánni, en
 að þu skapi hlaut að vaxa, en ein
 minnkaði. Þy vil bjóða þess vel gott,
 hoes munur þessi rá Elveus Ópelen
 onig, idur afveitu árinna of þver
 girtingum aðalotgánda. Ópelen
 gen' hefir ánn þag þau ánn, að
 vatnið höttir að renna, svo að þess
 vertu fyrir þannan hana (vatnið
 veitt af), en þvergirtingis er: þess
 þólgis, að vatnið rennur eftir ren
 áður, en að þri-lik veid: vel (Fitke
 indretning) se setti, ána að þess
 renn appettis þinni hanna, haf: eiss
 omur þanga rúð, en annaðhvort þess
 a til bakka, var þu að þetta eig: veit
 inni. Málðajinn er: þess ordfarinn
 þenna veid: málta, þess hann getur ekki
 eftir rétt: einn innibundid: þess
 þvergirtingis, þvar á mál: málðajinn
 við vitjand: þinnur veidinnáta þess
 hann ákveður. þess með veggörður
 um reisir þrangar of aflugar skóður

við þús, að tvi veid; aðferð, gæð: eigi -
 misbrúkuð, með neinstkonar þvergjörðings
 aðferð þannig, að laxinn um vðri meinsað
 að ganga upp eftir ánum. Egi get þess þá að
 veggartarnir voru, eins og máldaginn sýn-
 is, þannig lagadir, að gartstífar voru
 kláðnir niður við jö beggja megin við og
 út í hverja ána Norðurána og Suðurána,
 svo að stírt bit var á milli beggja enda gart-
 anna í miðjum farveg ána, þar sem
 vatnið rann í gegnum og laxinn gat
 gengið óhindraður. Nú má brúka þessa
 veggarta til laxveida þannig eftir mál-
 daganum 1° að net eða laxavörpur voru
 lagtar milli gartanna, en vel að merkja
 að eiu með útfalli, eða með ginaud
 fjöru, sjá orðin (draga skal (net) af fjöru
 er sor brestur (i: fer að falla að, ef mál-
 dagar (i: rúmhelgir) eru. Af þessari lake-
 mörkun leiðir að laxinn átti að ganga
 á hindraður um aðfall jöar upp í árn-
 ar, og allur sá lax, sem kominn var með
 aðfallinu upp í árnar átti að ganga hindr-
 unar-laust upp eftir ánum, ef gengi vildi
 hafa breint upp til fjalls bóð: um útfall og
 aðfall, flöt og fjöru, eður allan tímann
 þis veggartarnir voru vel að merkja nið-
 ur við jö. 2° þáð var ekki með hverju

útfalli sem þarinnig mátti veida laxinn
 heldur að eins með tíu útföllum á viku
 hverri („tíu verða aftast dráttar fyrir“) og það á
 rúm helgri viku, því höfð á að draga á undir
 eins og helgi kemur þó um útfall sé, eftir
 hinum orðum máldagans. Allt svo leyfis máldaginn
 ekki að gjöra laxinn neina hindrun að ganga
 upp í eina einustu stund, ekki eitt augnablik,
 því hann gengur jafnan úr sjó með útfalli,
 og hann leyfir heldur eigi að hindra laxinn eitt
 augnablik að ganga upp eftir ánum, því neta
 á drátturinn og veggardarnir eru niður
 við flóðar mál. Hann leyfir að eins að veida
 þann lax, sem ekki vill ganga upp eftir ánum
 heldur leitast sjálfkrafa aftur út í sjó með
 útfallinu og þó er þetta einu sinni ekki leyft nema
 með 10 útföllum í viku (er þau eru alls 14
 vanalega) og það rúm helgri (því 3 fyrir
 skulu liggja (1: það skulu hvílast 3
 útföll alla nónhelga daga en tvö
 aðra helgi daga) svo það voru í
 höfsta lagi 60 stundir um vikuna sem
 veida mátti í árósumum, þar sem lax,
 sem eigi vildi leita upp eftir ánum og
 finna en allan tímann átti laxinn að meiga

ganga óhindraður upp og eyðeffir án-
um, og meiri hluti tímanns 108 stund
er um vikuna einnig út ír þeirri
astur til sjóar.

þarna er nú veidimáti tírma and-
legu herra og harr stjóra mótþartrins,
þarna er það lozonát, sem þeirri, það harr-
stjórnarsamir sem þeir voru, þótti
nað ~~þeirri~~ einslegt að gefa fyrir sjálfa sig og aðra
svo landslozunum þeirra eigin hæg
og almennings heilt voru borgid. Stei
þessir herrar voru vitrari og betri þe
lagsmenn og borgarar en svo, að þeir
niddust á guðsgjöf laxinum, svo harr
mótti eigi leita til fjals sem til fjöru;
liti þessir öldungar upp ír gróf tírri,
þá mundi þeirri gefa á að lita, er þeir sdu
hinar líalegu, skadlegu og rangtátu þver-
girtingar aðalstjanda, sem standa þar
na eius og res mald gestu fyrir laxfor-
innis eppi; Ellidaárnar allt sumarið
lynt og neilaght og vinna öllum meiri
og miska sem við Ellidaárnar bíra
og eiga þar lönd, og þar á medal hon
uin gjálfum, sem með þessu oróti
venur alla laxveid; frá Ellidaárnun
og firtinum fyrir framman þes, á uel
annun. það er blögilegt, þegar aðal

sökandi kvæð vera að fara ofan í
 kirkurnar einu sinni í viku og taka
 og meta í greipum sír smálaxa brúna
 ur þór, sem hann sleppis upp fyrir
 kirkugardana, þetta á að vera sólarhring
 veidin, sem hann sleppis upp í Ellida
 árnar, þó allt af standa kirkugardarn
 ir sem sagt; þessu mótmiði eg sem
 þýðingarlausu og ósörnu. — En vóð
 ni mótparturinn ekki, hvers vegna þess
 sérskilda eða sérstaka veidi, sem þann
 ig var loquð öldungis samkvæmt and
 a og grundvallarreglum landslaganna
 gat myndast þarna midur við ið í
 Ellidaánum? Það get eg þá sagt þor
 um. Það kom þannig til að stofn
 anis þór, sem hann og máldaginn
 nefrir áttu einmitt jafðinnar repp
 með Ellidaánum og í blutfalli við
 þessar eignir sínar kinn þeir sér
 saman um (þannig er uppruna
 máldagans að skulja) að stofna og
 skifta með sér þessari sérskildu veid
 í Árórunum, sem þeir, — af þó þeir
 hvorki gátu hogað henni á miðli þó
 um hinna skipanin landslaga, né
 heldur vildu hoga henni gegn loquð
 til að eyðileggja laxveidi fyrir sína

og ták... notutu eins og aukakapp og hlerr-
 ca brú... indri: í félagi fyrir utan laxveidina, hvor
 fyrir sínu landi. Hæðan er spróttid
 nafnt veidi: í Ellidaám, sem þannig
 þýttir eftir einum sögulega og lagalega
 uppruna: veidi og veidirettur sem not-
 ádur er landslögunum samkvæmt
 (1: án þess að hindra laxaför upp eftir
 Ellidaánum) í nýsta hluta Ellidaárna.
 Þessu tilliti skýrskota eytt máldagaus
 frá 1234, sem sýnir að Mariukirkja
 og statur í Víðey átti Ellidavabrosland
 hálf og svo allt land að Vatnsenda með
þeim veidum og góðum er þeim háfa
þygt að fornu

og öka nú eigi að orð lengja meir um
 þessa máldaga, þeir eru örðk og órrið
 mótlanleg rímsun fyrir að t. d. Ellid.
 avabro (máldaginn 1234) hefir þygt lax
 veiti fyrir sínu landi, frá fyrstu land
 a og máms hit, og að þessi laxveidi stendur
 óhöggut að öllu (máldaginn 1235, 7
 þri þessum á dalokjandi byggis og hlýtur að
 viðbyggja á uppruna og eðli laxveidarrettar
 ga, me... sine: Ellidacínem eftir heimildar
 n loq... skjótum 11. desember m. 1853) um allt
 sinn... tímabil þessa Kapóluu þriar bragða

á Islandi, og sama er að segja um
 hinar aðrar jarðir, sem að Ellida
 árum liggja, svo sem Hellið og
 Árból umfræmum Vatnsenda, Kirkju
 úrdina Breiðholt o. s. fr., sem eig-
 kema þessu máli við. —

Ad 3. Mi kemur þá secularization-
 in edur það tímabil er þessar eign-
 ir þar á meðal hinar sérskildu veidi-
 klunnindi í Ellidaárum, samkvæmt
 máldaganum 1235 og landalög-
 unum komandi konungum
 Hingad voru þá eins og ef hef: eign,
 als engar þvergingar í Ellidaá-
 rum; veidi í jafnum árum fylgdi
 jörðunum öllum, er lönd áttu að
 árum, beint eftir hinum almennu
 a landalögum og var notud frá þeim árum
 öllum jafnblíða hinum sérskildu
 veidi í árósum (Ellidaárum)
 nidur að ið. Þetta hef: eign er
 án þess að uppi taka mætt sinnu
 ar skyldu mótpartins um þver-
 gindingarnar í fornöld. Það teki
 mætt á ný fram. En hvað skidur mætt?
 á þessu tímabili, sem konungur
 vor eigandi að jörðunum umhverfi
 í Ellidaárum og að hinum sérskildu

veidi í árósumum samkvómt máldögum — hvað skedur ni við árkj-
 og andi þessari sér skildu veidi og veidi.
 ritinur fyrir þessara jarða landi?
 Breytt veidin: Ellidacínurum samkvómt máldögum 1235 í þvergið-
 ingaveidi eða þvergiðinga veidirett? Ni-
 als eigi. Eður ~~þessi~~ hverfur á þessu tímabili veitiretturinn og veidin undan jót-
 unum, sem með árum liggja? Ni-
 heldur ekki. Þy skora sterklega á mót-
 partinn að samnæti þessa breytingu,
 en það getur hann aldrei, því hún varð
 aldrei. Hann getur eigi samnæti upprun-
 a þvergiðinganna á þessu tímabili. Því
 hann það, ef hann getur. Hvað er og
 dag byrjatu þvergiðinganna í Ellidacín-
 unum. Hvað, ~~er~~ eða hvað gjörð var
 það, sem hófnáði og byrjði þann óhapp-
 asla tilbúning, að meina Guðsgjaf lax
 inum að ganga upp eftir Ellidacínurum?
 Hver var það, sem byrjði á armari seglu
 en þeirri, sem hún formu og ríju lands.
 lög voru fyrirskipa, að þvergiða eigi veidi.
 ar? Þy vil biðja mótpartinn að nefna
 eigi hina náðlu konunga vora til þessa
 þí góti mótparturinn að þí, að þessum
 ar voru breyttu þórn: eða höggudu veidi

rétti jarðanna, né heldur fyrir snipu
 u eða leyfðu að þvergríða Ellidavörum
 ar. Sami mótparturinn að svo
 hafi verið! Eymora á mótpartinn
 að kenna með fram t.d. leigubréf
 landlata konungs á Ellidavotni,
 Heliokoti eða Arða, þar sem laxveida
 réttur fyrir leigubandi þeirra hafi
 verið undan skilinn leigu mála
 þeirra og leigulíðanotum. Mótpartur
 urinn þekkir þó við svo mikið í
 landsbögumum, að laxveidarétturinn
 hafi verið byggður með hafi þar
 eigi með þerum erðum verið undan
 skilinn? Þetta var ekki tilfellið enda
 var og einlegt veiddur meir og minn
 í lax fyrir þessara jarða landi meðan
 konungur átti þér, en annað mál var
 það, að dugnaður manna um þér
 mundit til veiða og annara fyrir-
 tókja var mishestasamur og mis-
 jafn, en það kemur alis eigi réttind-
 um leigulíðanna eður leiguband-
 anna við.

Sama var og tilfellið um hina eou
 höllutu veidi í Ellidavörum (mál
 dagi 1235) veitin gekk yfir í höndur kon-
 ungs eiss og minn hafi myndast land

logunum samkomu, og var iðan
 á leigu vit uppbóð til höðsbjóð.
 anda. Hér var eigi og gat eigi verið
 spursmál um neina þvergingar
 rétti, eður þvergingarveidi; hvorugt
 hafði áður eður til forna átt sér stað.
 Mótparturinn vill nú reyna til að
 sanna hit gagnstæða. A með leigu ekt-
 málunum fyrir 2 skifti þau er einn
 þessara vonefnda konungs leigu manna
 á tók vit eftir hinum, nefnilega frá 1791
 og 1828. En þessi skjöl sanna minna
 en ekkert, mótparturinn í hæg. Því
 auk þess, sem þessir ektmálar eigi eru
 gengnir út frá konunginum, eður af
 honum undirskrifadis sem lands-
 drottinn — en hann erinn gat breytt veid-
 rettingum í Ellitacínunum og fyrir sínum
 á jarda landi — og auk þess sem þeir eigi
 eru lesnir við fornum rei síð þeirra jarda
 a, hvorra veidirettindi þeir heftu eitthvað
 ávarta eta afnefna, frá því, sem að
 fornu hafði verið og præsumptiorin
 var fyrir eflis laudslogunum, þá er
 ekkert eitt einasta árd í þeim, sem
 heimilar eta bendir til í þeim til
 þvergingar veidimáta aðalrökj-
 anda, eður til nokkurs lögforbóðens veid-

máta, (og eg mótmæli þri fastlega
 sem mótpasturinn segir á 7. bls
 sáknarfráskildis eins N° 16 að í
 leiga sultmálumum þessum standa
 „þvergirðingum“ - og eg mótmæli
 þessu orði sem meirilega þýpðir hafa
 orði á milli mála. Þetta er þri onest
 legra, sem báðir skil mála 1791
 og 1828 nefna þri 4 tilteknu veidimáta
 „Angler, Kistur, þarn og kloens Opddmring
 að þri viðbottu: „sáledes sem forken er
 brogt“. Kloens Opddmring er, eins og að
 ur er sýnt, sama sem að veita vatni
 inn eis einni á milli í aðra, og er
 einmitt gagnstætt þvergirðingar ve
 imáta aðalrokjanda. Það lítur þar
 a að þri eina sem þri á tímum
 og ritar alla þri stund að laxveidi
 i Klidaánum var reld á leiga. gagn
 langmesta og að samasta veidina
 en það var að hleypa ánum þar
 í að hláða stýflugard (Opddmring)
 i Kvildarnar á rris. hleypa þarri
 öllu vatnum eis þri kvistum
 sem stýfluð var i hina, og taka svo
 laxinn í þri mættu og áður hefir veid
 sagt, og sáknvænt er með öllu mála
 daga 1235. Eins þarf veidi með netum þar

engin þverging áð vera né heldur með
 þessum eða laxakistum, því hver má
 gjöra veitivel í skinni á og fyrir sínu
 landi, hvort sem er með netum kist-
 um háfum eður öðru, ef það er að eino
 svo, að fiskur geti gengið upp eftir áin-
 um, eður að kistan eður netið eigi
 gangi lengra en íet í miðan straum,
 skr. framvarp Alþingis 1867 um laxveið-
 ar. Þetta er júst bók allt saman sam-
 hjóta og uvernig getur mölparturinn
 knóð að þvergingaveiðimátanum
 inn undir þessi orð, sem einmitt eru
 vitni til að útiloka hann, með því skyr-
 skotað er til þess, sem verið hafði í for-
 öld og þá hafði átt síð stað, gjá orðis: "sérn
 og þaðleides", sem forken er bruggt, og gefa
 ort þessi eta leign skilyrði einmitt til
 kynna það "Modatilibet", sem lauds-
 lojis heinisla og verjur þá, sem ó þeim
 var byggð frá fyrstu tímsam. Eý vil
 enn fremur taka það fram, að "presump-
 tionin" er fyrir því, að leign skil máttarnis
 sé samkvæmt landslojum, og svo
 framarslega sem orð þeirra geta sam-
 rýmt þeim með því að þau verða
 edlilegast þýdd á þessum hátt, þá eiga
 þau og hjóla að þýðast samkvæmt

landstjórnunum og venjummi en ekki
 þvert ofan í þau. Allt svo hefur mik málum
 af þessu sama ekkert mótþarfi-
 um í haz. -

Ivo kemur þá nýja mótþarfinum
 b. þetta málalausi skjal frá Niels
 Horrebou, sem mótþarfinum af sinn
 djúpsettu spæki og fróðleik heandas san
 an við Lúgvig Harboe, Kirkjuvísitator
 hie. þessu stjalt málumdi og sem mót
 lausi. Horrebou's bók um Island er
 þjótungarlaus í málafestum og endla
 í flestu tillit. Málummi kemur að hafa
 verið mekkur málum fyrir þis, - de
 mótumis vil neri bene, eni þessu lib-
 titi meita og að þarum skipi rétt frá,
 nema af þarum skyldi hafa hiti á ein
 umum óþukvandum leigulida kom
 ungs, sem heinsildarlaus og i gegn
 landstjórnunum, hefir í biti og um
 skundar rakis þversgirt ánnar, eda
 märke að eiss raupad af, að þad
 mundi mega, eiss og adal rötjand
 eiss hefir einlegt gjorb. - þá er en c
 stjalt N 18 þetta stjalt stjotar um þis
 en ekki um laxuð: i sjonum fyrir
 framau Ellitaánnar, og er þis gefid in
 directe til þis helgis þeiss okum, um þis

en laxveid; eiga í Ellidárum, allt svo
 skilmaðingur þeir, sem eiga lönd og lax-
 veid; þeir ofan den store Lox ved
Guarden Arde, en að skjalið láti sig
 að eiu beinlínis varða rétt kom-
 ungs eta hans leigusmanna til lax-
 veidi upp á þessu lutturki, er eðlilegt,
 þó boti var það most, og svo ber líka stjál-
 it með sér, að hlutásegandi leigu-
 mudur Schul, hefir kvartað fyrir fög-
 eta, en að ölla að leida út af þó stjál,
 að Schul sálugi nafi þvergið eino og að al-
 stjandi gjörir, eða nafn heimild kom-
 ungs til að þvergiða Ellidárumar gagn-
 vart þeir, sem þeir ofan byggja, tek-
 u eru tali, enda gat bójarfögetans
 bot etur barni í þessu til líti engar þýð-
 ingu nafn. — Lokkinn kemur þá d. Reuber d
 í gegnum er bréf mótþurkinn, það er ó-
 stjandlegt, hvornig þeir getur kom-
 u, eða í til hugar, að þau eignu eður sammi
 þeir nokkur í þag í þessu máli.
 stjand höfðasturinn er allt af að streitast
 er en eð að sama það, sem hann þarf
 um þó ekki að sama, að laxveid; nafn frá
 un þýð secularitativinnis þauzad til H.
 gefid Dec 1853 verid ástis þeir þeir þeir þeir
 þegar reikning, þetta þarf hann

eigi að samna, þó þessu nefi egi ekki
 erla mót, og nefi aldrei haft, en
 hitti á namn að samna sem egi
 nefi mettað og miða enn, að þessi
 veidi nafi nokkurn tíma á þessum
 ábili edur áður frá landsins fyrstu
 byggingu verid þvergirdingarveidi
 edur þvergirdingarveidirettur, sem
 haf umid laxveidi og laxveidarrétt
 að lofum frá gjörðunum þess afan
 den thore low ved Gaarden Abbe und
 an gjörðunum, sem afan liggja und
 ánum. það er þetta sem mótþarvinnu
 á að samna. það er veidimáti sá, er
 aðalstjandi vid nefis, þvert afan í lof
 og landsrett, sem mótþarvinnu á
 að réttota, en alis ekki rétt hans til
 eldgamalkrar loflegur veidi og veidi
 aðferdar: Sleidaánum, upp að greina
 um takmörkun, þó þessu og vopeldi
 an rétt nefis nam aðlast, en að eius
 und kaupbréfinu 11. Dec. 1853, eins og
 ritar mun eigi. Og und samna svo
 þessu Reutukammurbréf um þver
 girdingarveidi: Sleidaánum og nemnar
 lofnoti. Líklega lítið, is þó þau nefna
 kann ekki eius sinni á nafni und
 eius einasta orði. Reutukammurbréfi

id 26. aprilon. 1749 nefnis "detta Fiske-
 nie er oover floodstid". Liggur: þessu orði
 "Fiskerie" þvergiðringarveidimati, lög-
 forboðid "Liskerie" eitilokandi: settur til
 veidinnar með þvergiðringum, eins-
 og mótþakurinn er nú að þrédika
 um, nei hér er andjáanlega mófð þyr-
 ir augum, læveidin eftir máldaga
 1235. Þjá á undan orðin: "Liden þann-
 me eftir Kiskerkolen Laugarnes skal
 tilhöre, en tú veidi og veidimát var
 alveg lögleg gagnvart þeim, sem uppr
 með ánum þuggu, þjá mid áður sagða.
 Þetta þif kemur þi alls ekki þessu máti
 við; minsta máta, nema að þvi ein-
 u, að það er andrið af þvi, að hin kon-
 unglaga læveidi er einmitt skodud sem
 continuation af veidinni eftir máldag-
 a 1235 og identisk með þenni að upp-
 runa og veidimáta enda er þar og skipt-
 skotad til landslaganna, en þess og
 þennar gildi, þjá orðin: "með mindre
 det anderledes og tilströkkelig bevises,
 en þad mund: Rentukann meind ekki
 þafa gjerb að skjota til undan landslög-
 inna, nefnd: það þafh i nuga eitruv
 svo sem þvergiðringur, sem blati barn

er lagt við í Landslögurnum, og jafn-
vel óheilagt fyrir broti eða Ginsbók
Landslögubók Cap. LIV str. N. S.,
5-11-12 og 14, þetta bréf sammar þannig
móti mótparti mínum en alls ekki
með honum. -

Hið sama gildir að ölu leyf um
Rentukammurbréfið frá 28 febrúarinn.
1795. Hið ræðis öldungis ekki um veids-
mátann, þó þar er gengið út frá lög-
urum og Landslögum samkvæmt
veidimáta, heldur um það, hvor sé
rættur eigandi að hinum löglega sís-
skilde veidi í Elldáam, sem hér um
ræðis, innan vísra og ásvéðinna veids-
takmarka, en um bjótanda mínum
hefir aldrei til hugar komið að gjera til-
kall til hennar, heldur að eiss að þrinda
a af sís þeim rangindum, að aðal-
skjandi brúki hana ólöglega hvað
veidimátann mestis. Allt hið sama
er um Rentukammurbréf 6. febr.
1830. Í þess bréfi er alls ekkert spursmál
um þvergrindingar, sem engum hefir
víst dottið í hug að fara að rættlöta, nem
mótpartinum, allra viss skjólmis
Og hvað gátu þvergrindingar í Elldá-
am mest Censuratsráð Supremum

saluga sem privat eiganda sumpar
 höfund bólsins, við eggjarklausturs, sum
 þust jarðarinnar Klepps, sem ó land
 að gó' uppfinni edur iður fyrir helgju-
 fanga - veiditakmarkid aðalokjanda
 (skr. afsalshrefid 11. Decbr. 1853). Hitt mun
 það heldur hafa verið, að hann þóttit
 eiga laxveidi fyrir eigin jarðar innar
 Klepps landi, enda hefir mi höðst. vit-
 ur með dómnum 10. apríl m. 1867
 staðfest þetta álit þessa nafnfröga lög-
 frótings, og er það furða að mótpart-
 urinn skyldi ekki lesa betur mður í
 gjótinn þann dóm áður en hann
 hóf þessa umfangs miklu máttök
 út í veidiáferð þeirri og veidi; vel er
 sem minna ákvarðun að ganga upp
 eftir Ellidánum! að öðru lefi minnis
 og mótparturinn á það, að hvað svo sum
 beutukammurid hefir látið: Gósi er
 lögmót þvergrindinga: Ellidánum gegn
 landdrottisnum, þá hefir það eigi get-
 að breytt þeirri að minni, þó til þess
 þurfti umunglegt lagabod, eða þó stý-
 lausa þinglesna disposition konungs
 sem landsdrottins, þó með hann
 hefir tekið veidina undan jrdum um
 gjótanda minni, meðan hann (þó)

eungurinn) var eigandi þeirra, þá þó
 sjálfsgætt í afsalsbréfinu þeim hvar
 með konungur afhenti þó privat
 minnum, að þetta er ekki gjört í
 þeim 2 konunglegu afsalsbréfum, sem
 nis eru framboð fyrir Ellidavatni og
 Hekiskoti í þris sig ni gjöft; þessu kaup
 bréfi, sem útfyllt er á prentað eyðublað
 klyftur við opinbera afsalsbréf fyrir Ar-
 þa 21. marsm. 1838 að nafna veris alveg
 samþjótta og ritað á samkyrri eyt-
 ublað, af sama upplagi. En áður en
 hin eldri konunglegu afsalsbréf þess
 is ötrum þeim jörðum, er eiga lönd
 að Ellitaánum og að vögunum fyrir
 framari (i norðan) þó og austan t. d.
 afsalsbréf konungs fyrir Kleppi 17. sept.
 1817, þess þá er þarri að þau undan
 taki lausvísingna fyrir þeirra jörða lönd
 um, að þau á, eins og er um afsals-
 bréfið fyrir Ellidavatni (réttarstjál
 NII) afhenda og afsala eignirnar, með
 alle de Rettig veder og Herligheder, sem
 den fra gammel Tid fulgt haver endur
 nu følger og med Rette følge bør." þá
 voru ein mitt þessir erð í afsalsbréfinu
 fyrir Kleppi 17. sept. 1817, sem aðalstjandi
 og þessu minni samni heðradi talandi

haur okutu sér eins og þeir gjálfir vita
 og muna að ríða^á slig árið 1862-3
 með ninnu eina og sama afsalstréfi
 11. Dec. 1853, er þeir hieldu þann þá eins
 og nú að heimsiláði aðalsökjanda
 þessa átilokandi veidirett eirnis
 fyrir Klepps landi, að minni otakosti
 svo að Kleppo menn (eigendur Klepps)
 mottu þar enga veði. Þafa fyrir sin-
 nu landi; þess vegna byrjuðu þeir heidr-
 uðu félagar eirnis þá málið með
 fögata lögbarni. En dömur lands yfir-
 réttarins 27. apríl. 1863 og hinn fram-
 lagði höfða réttardömur 10. apríl.
 1867 stí þó að opna í þeim augum, geta
 aftrað þeim frá þeirri fásímu að byrj-
 17. upa mi hiet aftur „for þrá“ í þessari sönnu-
 ndan lokleypu um „exceptionelt ástand“
 og átilokandi veidirett aðalsökj-
 anda. -

Þy nefi mi sýnt ljóslega að öll þau
 sök og stíðir, sem mótparturinn
 nefir komið með fyrir þverging-
 um og þvergingarótti; Ekkidáan
 þá um allt fram að 1853 eru breislega
 gripin ív lannu lofti; þann telur date
 í data ofan, en öll þessi data herra hon
 um mólvitni, enda regis þann þá

líka ósatt, að hin sérskilda veidi, sem
 eg nefni sýnt, hvernig myndadist og var
 ein skordúð eftir grundvallarreglum
 landlaganna á 13. öld endoverlega
 og sitan gefin óbreytt yfir; þindur ken-
 ungi við secularisatíonina og síðan
 var leigt ginsum mórnum allt
 fram að 1853, haf. nokkurn tíma
 verið viðhöft og minni, sem eink-
 ar og útilokand. veitirættur í Skúda-
 ánum frá Halli til fjöru, með þver-
 girtingarsveidveldum nider við sjó
 eta á veiditakmörkun á dalstjanda
 Hann má gjöra betri stíl, ef hann á að
 sama þetta lagatímum, en kemur
 kreft og af nokkum gagnvart álls þis
 sem eg nefni tilföst og þeirri primum þis
 sem leidir af gildi og bódum laganna
 Eg góti þvert á móti þess utan allt
 sem eg nefni þegar tilgreint, sama
 ef eg vildi, að ein og leigu meum kemur
 einmitt um það leyti, sem minis sein-
 i vitunálar um lýða og þar á und-
 an um leygari þinna veiddi í felag
 með ábændum kunnugjanda þeirra
 og kirkjgjardarinnar Þrud hólts er ljúf
 að og nott við veiditakmörk á dalstjanda
 og útu þess (þ.e. leigutíðum þess)

Si, þen eftir helming af veiti ús á milli, er um
 og var mestu veitinu var að róa (1): við afþreyp-
 ingar Elocus Opðræming, sjá vottend
 Ríkisráðs Kammeráts Tr. hnt munnstien á Litla-
 þrauni, og eyrei með framlegg, hins
 merkasta og áreitunlegasta manns;
 og ef vona að mótpartinum ekk. rey.
 i, og á hinu boðinu get ef samad, að þess
 sem ofar þyggu með Ellidaánum nafni
 leigubit konungs vite summar eftir sum-
 ar meira og minna aflaxi eja N° 13,
 sem að vísu er mótumelt af mótpartinum,
 en sem ef áttil meir rétt til að leida ná-
 þodman: rök að, ef meir svo eignist, en þó
 eigi til þess, sem sagt, að litla sömnumar
 byrtinni af mótpartinum fyrir ólögumdi-
 kinnar hömmulegu einakrunar hömsáar
 laxveitinni í Ellidaánum. - Skyldi mi þessi
 samveiti manna í Ellidaánum með leig-
 umónum konungs eiga að vera þetta þessi
 andr samþykki til einkar og útilokandi
 laxveiti met þvergrindengum? (ef. N° 16 bls
 i ánd 10, og fimtaráskrefnum frá 4. júl. m. 1863
 i þessum eyritar munu geta): þessu þvermeiti
 a þessu eg. Hvar er mi eftir állu þess, sem eg nef. tal-
 er þess og leiti ljós rök að, þessar minnar insynd
 enjau ádu "faktisku kringumstötur" mótpartinum
 hvar er þessi "exceptionelle Tilstand", sem á

að vera svo fast negt að landsloj^s var
 þeim og ný eiga að hafa vikið úr vesi þrið-
 Gler býjar þetta lojforboðna þvergrind-
 ingarástandi. Elítaánur, hves fram-
 heldur þú, og með nverjum rétti er það
 gjörð? Mötparturinn getur víst ekki gefið
 neina frettars upplýsingun um þetta, eða
 fort neinas sinnur þrið þú; kann er
 víst þúinn að kenna fram með íss
 heldu góps og sammanis, en það er til
 allrar lukku^{allt sannanir} möti^{er} honum gjálþum.
 En þóverij getur þú, þetta ólöglega fælt
 ika ástand og fastið: "ólöglegi veid-
 máti", sem mötparturinn samarlega
 ber blákalt fram, að hafi átt sei stað
 frá einnigá tíð vandi^{er} honum sem elik
er (eldgammall) heimsiladur með þinn
 þomunglega af ealdréf: 11. Dec. 1853, úr þú
 hann ekki einu sinni þess átt sei stað
 og þú situr nokkurn tíma vandi^{er} þeins.
 iladur, hvorki af þomungum vorum
 sem landsdrottinnur eða þórum til
 þarna? Ef það veri þis sýnt og kann að
 af mötparturinn með vafalacisum
 öllum að þvergrindarveidimáti þessi
 gjör samlega útilokun ó laxgöngu upp
 eftir Elítaánur, sem ádalrotjandi gjálþ
 ur heldur appi, heftið staðit um þeins

langa aldur, sem mótþaksturinn til-
 egi framgreinir t. d. frá 1235, of að það vðri sam-
 mynd að að upprunni hinnar sisskiptu veidi,
 er fram sem kenningar átti og leigði um lang-
 er þáan tíma, heft: verid gjórsamleg þvergið-
 ingaveidi i Ellidáanum, og skilmálar lei-
 uonanna kenningu heftu herlega heims-
 íl að með berum ordum þenna veidimát-
 a, og ef það enn fremur verður samráð
 að þeis manni fram af manni, sam-
 kvæmt slíkum uppruna og áframskald-
 andi þvergiðingv-áfróttum veidinn-
 ar, heft: gjórsamlega varid laxgöngu
 upp i arnar, - já þá gat fyrst orð
 spurning um, hvort þessi veidimát-
 ikti einnig si heimsiladur með afsals-
 hefinu 11 Decbr. 1853, sakr ordin: „som Fiske-
 3, áfrótt þa gammet Tid þulgt have, end-
 er þann folge“. En mi þefi eg sýnt að all-
 heimgögn og skilríki mótþakstins sjálfs
 um um nauð uppráklada og insyndada
 til sítu til þvergiðingur þyn meir og að
 slíkar þvergiðingar haf. verid ~~áfróttum~~
 þvergiðingur eitt og hann vid þefis
 þess þor sama einn mite þid gagnstada,
 upp af að upprunni og áframskald þinn
 áfróttum veidi sítu i Ellidáanum
 þefis frá fyrstu byrjun þinnu verid

landtögurum samvöðum í alla stöðum,
 og þó mótþarðurinn góti sannað að ein-
 stökku leigu meirri konungs í bítu hefdu lof-
 þvergiðingur í Sveidaárinum, sem sagt hefur
 Adalsteinur, þó stóðar það hann alsi ekki
 er, þú þyrst og fremur er það notorisk,
 að tax veiddist fyrir 1853 meira og minna
 fyrir afan veiditakmörk aðalstjanda,
 hvar af þessum að áttar þafa eigi getað
 verið gjört samlega stökklagðar eins
 og Nýja aðalstjanda (þja und áður sagða,
 í annan stöð, hefði slík misbrúkum
 eftir grundvallarreglum Gínbókur,
 ekki getað áunnid laga helgi við hefð
 þá, er minn heimsildur, 1° af þvi min
 er bennid undir rektur til minn af-
 inbera, sem skadleg fyrir almenn-
 ingu heik, og 2° af þvi, að þvergiðing
 fyrir tax er ekki "þorðis" afnot af
 landsmáttum eða réttindum sam-
 vöðum eðli þeirra og tilgangi að
 þina þörfum mannaþess lífs, heldur
 eyðilegging og fyrirminnars í eðli-
 legum afnotum laxveida, fyrir annan
 gáða landi þis og eðrum til skáða,
 og í þriðja lagi, þó mótþarðurinn að
 öllu leyfi, sem hann aldrei getur, góti
 skotið síu undir ákvæðardanir Gínbók

um heft þá stóðar það manni ekki,
 þó þinn vitur og hleystur að veltja (hósti
 sem þinn er 20 ára eta eldri og alitvö
 einnig 100 ára) vilt og vafalaust þyr-
 í þissum ~~stærri~~ náttúrulega og edl.lega
 ástandi (mötseti þins exceptio nelle
 ástandi) í sambandi við og stúti af
 þissum apprunalega og eigislega óggyf-
 andi þinnsildurstýðum.

Mötþururinn getur ni þrumvegis
 sparad sit allt innak með þenna gras-
 agrant einn um þyrri tíma, þó þeim
 illdar sigjal þaus, nið konunglega aprals-
 bréf þri 11. Decbr. 1853 tekur þar af konum
 allt innak í sambandi við Gímsbók
 Landsteigsh. Cap. LVII og mótstaðardinn
 10 apríl m. 1867.

Þli kem eg þá til þess af iökmar-
 gögnum mótþururinn, sem allt veltur
 á, sem ercardo rerum í þessu mans
 máli, jafnvel á við þin eldri konunglega
 kaupbréf um bjót arda þins, sem eg
 hefi fram lagd. Eg leyfi þess að taka þó
 fram - þess bið eg góðl. - að konungur
 inn, sem seljandi jarða þeirra, er þin um
 rötis, og rötisindanna er þeim fylgja, er
 þei sem hver annar landsdrottinn, eða
 privat eigandi. Þli rötis eigi um konung.

ums sem löggjafa og dotta jarð restkam
 landsherra, heldur um þann sem
 eftir almennum borgara leyfum vezl
 um disponerar yfir eignum ríkisjóds
 ins; Kenungleg afsalsbréf um þvi að
 skilja og til þyda, sem hver um er afsale
 bréf út gefin af privatum ömsum. þáð
 eina sem mismunar er þáð, að
 í þessum bréfum getur eigi neyg-
 ast, að gildandi landstoga naf. eigi
 verid gott, og þvi séður að þann naf.
 verid brotin á bak aftur, í þá þáð taki
 tali: að presumptionin geti verid þyn-
 is að lozin ein rofin mid erð um
 eða að alskildaga þvi líkra bréfa, eður
 að fleiri kenungleg afsalsbréf geti
 kennid: bága wort vid annað, að
 eiti kenunglega kaupbréfid séður.
 bjót þann rétt, eður þann réttind:
 sem rétt er búid að heimila og af-
 sala undan Krissurnis o. s. fr. A
 þessu byggis þó mótparturinn alla þann
 lozin ein; þann þrummerar ein
 mitte, að við kenunglega afsalsbréf
 helgi og heimil: lögbarnid ástand
 þver girtinga i Elitainum o. s. fr.
 En þáð sé hver heilvita máður, að hvort
 sem þvi, factiska ástandi: þinnar sé-

skulda veidi í Elldacínnum hefði lík-
 id á því tilgreinda svæði, áður enn kon-
 unger seldi hana, og svo sem heij-
 unum hennar með því að henni henni
 illdar hefðu notað hana áður, þó getur
 mótparturinn á afsalstréfinu N. Decb.
 1853 aldrei byggt annan eða meir setu
 en þann, sem leida má til úr orðum
 og samhengi bréfsins sjálfs, en er
 og samhengi þessa bréfs verða aftur
 að þýttast samkvæmt almennum
 "frettolkningsreglum" og öldungis eini
 og einu er í öðrum konunglegum
 afsalstréfum, in casu réttarstjals N. 11
 og N. 12 og afsalstréfinn yfir hófust að tala.

At þessu atkvæðinu viki ég mér
 að minni þráðum áþýtingu mótparts
 síns réttarstjal N. 16 einn hennar á 9. og
 10. bls.

Ég veid að gjáta að ég hef aldrei
 séð slíkt afbeldi gjört á eðlilegri, daglegri
 og lagalegri þýðingu skýlausara
 orða, aldrei meira afurðmagns logiðkr-
 as þáttanna, heldur en í þeirri utl. b.
 um mótpartinn, sem hvern kon-
 unger með til að minna skýlausum
 ortum þeirra sveggja konunglegu
 afsalstréfa um bjótanda míni, sem

og nefi framlagt undir N 11 og 12.
 en aftur á þessu bóginum til að
 samna þvergið íngarsetu sínu,
 þetta margfalda moneys af vottu
 með þessu konunglega afsaltsbréfi
 sínu 11 Decbr. 1853, erðin: með all-
 um þessu þessum og sitt íngheita-
 um til lands og vatns, eiga 26 up-
 1837, ekkert að inni binda eða
 þjota eugum veidirett að þessu
 íla Hlökkotinu í Hlíðaváttum,
 samkvæmt grundvallarskilmála
 landslaganna, að hver eigi veid-
 fyrir sínu landi; erðin: samst-
 alle de Rittigheeder og Herdigheeder
 sem den (1): Hlíðaváttum þra gam-
 med Tid fulgt have, endum følge
 og med Rette følge his, eiga þjota
 mótpartinum heldur ekkert að
 þjota 1815 þessum 29 septemberinn við
 vottu: lauveidaretti. Hlíðaváttum
 inni, eignum samkvæmt landslag-
 unum, en eftir erðin, í afsalts-
 bréfi mótpartini 11 Decbr. 1853:
 Allu de Rittigheeder sem Tiskorsh-
 -vel að mestja innan þessu lo-
 cal takmarka: den store Loss ved
 Guarden Stob, um gjalft kaupþri

og 12 bœfit afsalar og heimsildar mótþast.
 innum - 2: "Börn" (dette her saaledes til
 skjóttede og afvændede Tískeril, þra gam
 med Tít þulst þave, endan þolge
 og med þette þolge þór? þessi orð af
 salsbréssini eiga þjá mótþastin-
 um að heimsildar norrun þvargríd-
 ingar þaus: Elidáannum mótþast-
 þygnunum, og það svo, að þann, sem
 ekki þufir heimsild þygnir veidirettin-
 um umma á ákvæðum lítlu völdi,
 þygnit smíga róla undir sig veidon-
 a: állum ánum þjalls og þjörn á milli,
 og það þrátt þygnir það, þó þras á eft-
 is stund: í bréf: þaus (afsalsbréf: 11. Decbr.
 1853) ein þekkar: Skýlausa eitþýsing
 í óstítanlegu sambandi við þinn
 eittíndu ort "þau at þann: Överum-
 stemmleu med de om Tískeril:
Deland ergangne, eður þu eftir udþi-
vende þvordringur þau gjere sig
 þannum þau rýttig st.": Átt svo
 ein milt alveg sinu orðin í kaup-
 1853: þrifinn þygnir Elidavabnum 1815,
 eiga eftir mótþastins modum
 íra þó at undan þilja og hjálþróð þástar.
 Állum ind: eftir landstogunum,
 þrá þessari þygn, ein milt alveg sinu

u orðin, segi eg, eiga í kaupbréfi með
 þakki 1853 að minnsta kostum
 veidi máta, sem þann áður er í
 landslögunum við hverra þóð bréfi
 þó með heinlís is og skýrleiki er.
 um þann ^{einokasta} eina almenna og lög-
 um samkvæm veidi máta í Ellda-
 árinum, sem þann má gá að
 brúka. Hvað er lögin máttvör, ef
 eigi þetta? Hvað er að segja að varð
 sé hvítu eða hvítt sé varð ef eigi
 þetta? Þólikt þá eigi hís á máttvör-
 inum: Itat pro ratione voluntas?
 Þú samarslega. Hvað þýðir hís: de
 om Tikkrikt: Utland er gungne þá
 nokkingur? Þáð um ein mátt hís
 almennu eldi og yngri landslög-
 um og nefi nefit, nu fonsbok Land-
 leigubalk Cap I. VI. str. hím fram lög-
 nottaríttardóm, (ef og orðin: eller ud-
 givende i afsalstriðim 1853. Hvað
 er hís þá meint með orðin: "Tikkrikt"
 Lax og sílungsvæði á Utland: yfir hís
 ud í öllum veidi máta Elldaárnar
 egi þennu ni síður en öðrum. "I. O.
 viceusthummelte" mun þó þýða
 samkvæmt landslögunum en ekki
 þvást afan: þau. Nú þann landslög

in frá enda til enda eins þau eltu
 frá laudsiðni byggingu og þau yngstu,
 - Jinsbók laudsiðnaþáttur Cap. LVII
 N 5-11-1-12 och Mr. Minn þann
 lagda laudsiðnaþáttur og aðrir
 og dóm, - stränglega þvergiðingur
 i veidum fyrir lax og situngveidi,
 og var skendur mótparturinn svo,
 er hann sjálfurjafnað aldungris ritt að
 ordum: „sá at hann er, ein innifalinn
 i undangangandi ordum: „fulgt hann
 endur fylgt og með Rette fylgt þú.“
 „ad loqumum samkvæm afnot
 af laxveidi á Islandi yfir háfud, se
 mótikvæði: rittindis þeirra, ein
 fylgt nafna, þyggja og fylgja eiga með
 rittu laxveidi mótparturinn: Ellida
 ánum, etur þá ad rittindis þau ein
 laxveidi: mótparturinn haf. fylgt, fylgt
 og fylgja eigi með rittu se þau af-
 not sem laudsiðnaþátturinn, allt
 svo erki: þein afnotum sem laudsið-
 bógris þannar ^{þvergiðingunum} þau var skendur mót-
 parturinn ni með itt „exceptionelle
 fastnefda“ þvergiðingur ástand,
 ein hann segir þeimilad með kaup
 þeirinn frá 1853? ad ey vid haf: hann
 egiis ort, þá heldu ey hann, istodinn fyrir

að fastnefja þetta lögleysisástand,
 haf fastnefjst sjálfum sig í Ellida
 ánum, að minnsta kosti á Öðrum
 endanum í síðastaklega „exceptional
 ástandi“ nefnilega samarslega
 sjaldgöfu, lagalega og regnumar-
 fótislega vandröðda og vandröðda
 is ástandi. Alþjóðkaupbréfið 1853
 fráskilur og bannar mótpart-
 inum, þer legum, þvergjörðingum
 veidismátum, Éa þann veidismá-
 a, sem hann heldur og byggir ein-
 göngu á, getur ein göngu byggt má-
 eitt á, en heinsiddar skjal þetta gjerir
 meir, það ber indiseale líka á
 móti þvi, að þvergjörðingarnar haf-
 þá gannalli lík átt sei stáð, eins og
 líka er öldungis rétt og samkvæmt
 áttu þvi, sem upplýst er í þessu máli
 og eg ífarlegar hef útlitad. Eins og
 það þannig er ómótstæðlega sést
 istáð þess að mótparturinn vill og á
 að samna við gagnstæða af hann á
 að geta fengist forboðis (stáðfest) just-
 þeirad, að mótparturinn hefist áður
 áttast hina göngu sei stáðu veid; í stáð
 áður meðan þá svo til aprotu á lögleysu
 hatt, þannig er það eigi lítur ómótstæð

end, anlegt, eius og eg Loks fram hei á umt.
 Ellid, au, að eignarjardir renbjótanda míns
 eru seldar eftir áminum framloýðu kon-
 unglegu ^{Kaup} ~~afmáka~~ bréfum frá 1815 og 1837
 með álum Munnindum og rétt-
 regu indum til lauds og vakus, og þar til heyr-
 is quam maxime laxveid: í Hlidánum,
 í Daley, ein fjörtum um hefi þótt frá alda áðli
 1853 vit blitina á og jafnframt heimi sér-
 part skildu loylegu veid: mötpartins yð mál-
 gas dagana 1234 og 1235. Eý hefi áður beut
 veidma á örtis í máldaganum 1234: „ með
 is ein þeim veitum og götum sem þeim kauf
 agt má fylgt áð þennu str. kaupbréf 1815: „ ein
 ggeris den (i: Hlitavakur) frá gammet Tid fulgt
 a á hauc etc.“ enda hefi laxveidis einlegt
 r haf mér og míns á veid notuð af jördum
 us og um þeir afan veidrosti mötpartins
 nokkuð þangað til þvergirningar haus háfest eft-
 ru máli 1853, en sítan aldrei roguna meir.
 is og Hli's gelur þeir eigi veid spursmál um
 ra sýna mína kallisinn milli þessara kventing-
 u og legu afsalstréfa renbjótanda míns
 um á d einu bójum og mötpartins á him,
 enda taka þeir framloýðu dísar
 allan efa af um þetta efri, þar sem þeir
 þeir, eius og þeir er sýnt, einn mót kaufa
 tildeut fjörtum Kleppi laxveidiretti þeir

is hennar landi i Vileyjarsundi þar
 sem mötþakurinn vild eiga hverja
 laxbrúna sína sem árid, á sama
 háti, sem mötþakurinn síni á þriðri
 afsalshéfi. Þaus líttekna vóði, og þá
 gegnis breint furðu, að mötþakurinn
 skuli leggja út í, að reyna hit að vinnu
 .dins helgi þess þvergið úna mála end
 um, þar sem að eina 2 ára gamall
 höðharittardinnur i þaus egi mála
 um laxvöðina i Hvítárisum og önnur
 þeirra, byggis á og tekur fram skýlaus
 þess mála landlaganna; Cap LVII
 um að euginn megi spilla veid.
 þess áðrum, og að líður að vísu
 megi vit hafa þó veid. brellur sem þann
 geti, en þó að eina vó, að fiskarnir
 (lax og ritungur) geti gengit upp eftir
 á hverri, og þá lítur vó út sem mötþakurinn
 þakurinn. Þafi þvorki lund lands-
 lojis né þenna höðharittardinnur, þar um
 sem þann byjar á slíku mála. sem megi
 þessu, þó þá er um þessu tekur
 upp með þessu orðum i dinnissum
 þetta alkenna og almenna þess
 landlaga verra (þrágáttar og þess bók-
 ar) " euginn má þess áðrum veid. spilla
 sem vó alveg samþjótta N. 5-11-17

"Ingen skal spilde andens Fiskevidi"
 þetta almenna og allkunnna barn lag-
 arma á möt þvergiðingum og dem
 urim statfestis þannig, að þetta eigi
 jafnub vit hvort sem hinis spillandi
 þur skal legu veidimátar (1: þeis sem
 þurim hindra laxferina eða spika þenni-þver-
 þurim girtingur eða annar) en settar í ána
 áto enjálfa (accusat eius og mótparturim
 enjálfa) eða í þind: málot, ísum þeina
 sial. Mádu skyldi þafa ím gindar þis, á möt
 og óun þaturim um leið og þann gladdil af
 eijlam á vinnu rigr á þverþeissum kaup-
 þurim Thomas Þitthi & Sín, idur á veidimáta
 veid: þeina þeiss Klepps laud, nefð: jafnþamb
 veidottit í þuz hit þrum kvædu: þann
 þann þua rep agitur, þaries þrum proximus
 ardet, þis þar skiftis þó sammarþeja ólku
 eftis að leggja net, þó þver þó laud: re úk:
 en mót þurim munnur þadma breidum þurim
 laud: óstuttum veg, eða á þvergiðingur.
 þurim þeiss þeiss veid þu ro enj þax geti eða
 þeiss enj app þeiss kemast, eius og mót-
 þeiss þaturim gjeis og þrum heldur: þann
 þeiss máli: þá Requisition mótparturim
 þeiss 29. júnim. þ. á: rittarvjal N° 6 ordin:
 þeiss þurim þurim þaxen þann springe over þann
 þeiss: þeiss me" 1: Kulum. þurim gjeis þurim á mót-
 5-11

þarhurinn skuli byggja mál sitt á þessum
 að enginn tax megi fara upp fyrir
 gjöringjar háus, en þó segir þarinn í
 2m indinn, réttardagur N 16. að þarinn
 meini engum laud eigaenda, umlygð
 anda missum niðrum sem þessum
 ofan þús, laudaði fyrir sínu laud. Þy
 mot mál: þessum og þessum, að þessum sé
 enginn gættur gefinn. Lagastu
 inguna: engi má þessum áttum veid:
 spilla, vona og nið áð motpartur
 inn skilji - og að minnsta kosti
 má þarinn gjá, að hadd réttur þessum
 skilist laga grein þessa og gjörð þessum
 um þarinn þessum þessum laga, þó þarinn
 í sökmarkjati sínu N 2 átti þarinn
 þessum. Veit: þessum þessum laga lof-
 ley, lofumum samkvæm veidi: og
 veitinnáti, en ekki: þessum ólögl-
 ar þessum ingar háus: Þessum
 þá veitinnáti: er ólöglaga gjörð mot-
 þessum gjálfs, athof: og til þessum þessum
 gjálfs þessum, er eigi standa annað
 vendar skildi laganna. Þy þessum nið
 eigi fleira sé staklega svarament að
 þessum við veitinnáti þessum, þessum
 andi rétti: edur annarinn þessum
 motpartinn til þessum gjöringjar háus

og auvernig hann beittis þeir og þess
 beiti, umbjótanda mínum til ábót-
 aulegs tjóns, en mötandi álu þú,
 sem hann þar um segir, og gagnaból
 er þú, sem ég nefni rétt fram á. En ég
 vil samt einn geta þess, að er þessu,
 þessu sem samarlega skal verða mötpart.
 ed. þessu verk, en ekki minni, að þessu, að
 þessu á áfralstréfi 1853 hefur minnildar honum
 ástla þvergingarótti; Elidacímum, þá veri
 s veid þar vankeinsild til staðar, sem um-
 kastur bjótanda mínum varðar alu eigi um
 kalli. Þrú þinn framlagða laudryfis réttur dón
 nefni þú umbjótanda mínum var áður keim
 honnildur laxveidarréttur þessu símsa jarnd
 kannu landi, sem eigi fór með nokkru möt
 kannstadið með þvergingum möt.
 ga lof þessu. Þessu rétti réttur um bjót-
 Di og andu míns stöð. Við óhaggakur eft
 löglý is reglum; þessu tempore þessu þessu
 ásum sem mötparturinn virðist eigi
 möt skilja. Tempus eftir skilningi möt
 þessu þessu = ósamnadar factikus
 andla lagaleysis þessu umstæður er eigi
 um mi þessu sem mötset þessu þessu. Nei! mein
 vert á þessu er: að þá við og þessu afl lag-
 tilok. anna þessu stiftaði réttur gangi þessu
 þessu is og á undan þessu símsa stiftada
 ga þessu

Ad eg mið ífám erdum taks sam-
 an þáð, sem mið er sagt, þá er 1°
 svo langt frá þess að mótþusturinn
 hafi sammat, að það exceptionelle
 þvergjörðingis ástand; Elldáinnun
 hafi átt sei stáð til forna, eða áður
 hann þekk veidiritt; nokkurn
 hluta Elldáinna, vortu; að leyp; eða
 heinsild kemungu til leigusanna
 hans, né heldur þou mikil sem fust
 itk viðvarandi (bestaend) að all gýr
 mótþartrinn sýna og sama hid gagn
 stöda, þar sem þess mið verða að
 va til landslaganna. - 2° þessi eg
 einfrennis áður útklitad, að faktis
 ástand, hvað gamablk sense, þó sam
 að odin, sem áer rekki, þá vitur það
 eftir vorum lögun þess minis loj-
 mota appurraleza ástand; sýn þess
 bók Landsteignabók Cap XXVI in fine
 str. Rentu kamanns þess mótþartrinn
 26. apríl 1789, sem hann segir að tál
 um 100 ára þess v: ordin, „des, sem
 dette líkerie er over ávoldstid - sem kan
 — med mindre det anderledes og
 tilströkkelig bevises.“ 3° þessi eg sýn,
 að enda þáttu kemungu leigulidar

ad veidinni hefð: aldrei nema þver-
girth. Elitacáttar, þvi Korti þáð eigi
máli mótpartinni vit, nema þvi áð
eius, áð heinsildarbréf. hanc frá 1853
afhent: Monum slíkan rétt en egi hefð.
4° sýnt ljóslega fram á, áð þáð þer svo
þjarrí áð þetta stjál heinsild: þenna, ex-
ceptionelle náðsmáta i Elitacáttum,
þvergirthingarnar, áð þáð þver í mótp-
frá skilur þunum þenna rétt og áheim-
ilar þann.

5° Slefi, egi sýnt og leita og sök áð þvi, áð
þáð mótparturinum hefð: veng^{seldur} þessi rétt-
ur, þá skilur þann eigi áð síður þann
reella rétt gagnvart umbjótanda mis-
um, þar sem þann eftir skýlausum
fakti ordum sína afsaltréfa þessir orð áð long-
u áður eigandi laxveitar i Elitacáttum
þáð fyrir áfan Stíra hyl þviri hanc jánda lönd
loj- um. Egi mótparturinn þaríslaglast á um
þviri þetta exceptionelle ástand og excep-
tionelle kringumstötum og állum hanc
áð sökna gögnum, sem þviri en þviri
er, og áð þviri hanc maldhauða þviri
ale lífsakkeri líta, þvi þar mun þann
reka á veidunum, og þáð þviri
lega, þáð skal þann samna.

þegar þess er mi þannig gótt, að
 í hinum sama mális og á sama stigi
 sem málparlurum skottis sömum
 og hinsíða fyrir þvergingarseti
 í Elitáns um eftir að er sögð, þá skul-
 is hann — ^{algjörlega} gáfræðingur sinnur fyr-
 is þí, að laxveidaritturinn í ánum
 sé með loqum frakkinnis eignar
 jörðum umbyótanda míns fyrir
 þeirra laud, — þegar þess er gótt, að á
 sama stigi sem áli söknaðs möt-
 þarlini, þau er hann hefir kemid
 með, eins mite þóttit rýna, að hann
~~er~~ hefir ekki ástark þenna þvergingar-
 ingarseti gegn loqum og lands rættis,
 sem aldrei hefir átt síð stáð, þá upna
 þau er ípro, þá þó þóttit, að laxveida-
 ritturinn hefir frá Elitáns um
 fylgt jörðum umbyótanda míns, —
 þegar þess er gótt, að sömum byrdin
 þí vottis á málparlurum þá um
 þvergingarinnas síu loqum, og
 að laxveidaritturinn í Elitáns um
 sé jörðum umbyótanda míns frá-
 keminn með loqum, en að hin ken-
 unglezu afsaldrif þaus frá 1835 og 1837
 heintúis heintúda þorum þessum la-
 veidar oröta rætt fyrir sína janda landi

með sínu orðum, sem þau og afsals-
 bréf mótþaðrisins hjálps frá 1853 ómót-
 molantlega, enda þótt óbeinlísis, van
 beinila honum og frá skilja þvergið
 inga sítu - þis kann er absolut óvinn-
 aulegur með laxveidivættir umlyjóðana
 a minni fyrir afan veiditakmark mót-
 þaðrisins, - og þegar þess er fremur
 er gótt að mótþaðrisinum byggis og
 getur eingöngu byggð forboð sítu og lof
 að sökun í lögum þessara þessara sínu.
 a þvergiðinga og þvergiðinga veidi-
 veta, eiss og áður er áttítt, til þess að
 þetta meinað umlyjóðana minnum
 þvergið ^{met} þess og fyrir þessu taktis eingöngu,
 sítu, ormar, í hlutariss eigis stli og stílaun-
 um þessirandlun laudolaganna að
 form og nýs og meimildar skjótun
 haus, grundvöllur fatteignar réttind-
 þau, að meza bota engi sítu með vatr-
 þess, sem upp í haus laud. sprettur
 og um það nemur, - þegar alis þessa.
 sítu og, er gótt sérstaklega og til þessum
 sítu - þá er það aligissum ljósara,
 að umlyjóðandi minnum hlítur að eiga
 lagaheimtíngu á að þá þessa þvergið-
 ingar og marklegu veidi veta mótþað-
 ris þessu eiss og sama, veltítt "fyrir

hans loðfolds rangindum móti um
 bjótanda mínum, að vilja bæð. sone
 þann laxveitinnis fyrir einu landi,
 og líka fyrir muna þorum vatnið
 sjálft í Elitadansum til endurbóta
 engjann einum og Regnaslindum -
 (því mið þvortveggi þorum réttindum
 um en þvergingar mótpartins
 jafn ósam^{ein}anlegar) - mið lögun og
 dinni buslu mundar, og þóð í þessu máli
 einni mið þar, sem þáð er ómáttuðun
 leyt, að hin ströngulettu miðyrði fyrir
 gægn rökis í þessa stefnu, en áir í
 þyllta móli til staðar, bæð. eftir blut
 arinn eðl. og fyrir undlun réttarfur
 laga vorra eius og Agnesi bent á í máli
 iðlittum mínum fyrir framhaldsgægn
 stefnu mínum réttarfur N° 23, þetta
 atid. þarf því eigi þekkari iðlittunum
 við, því ritur sem mótpartinum hefir
 frið um bjótanda mínum kugas
 og skurð á hann (já réttarfur N° 26
 bls. 8) að meifa spursmálinum um þvort
 gistingar veidirétt og veidimáta hans
 í Elitadansum, enda er þóð einnig óat
 gæin laulegt frá þessu máli og frá
 þessu mála tilbúnaði mótpartins í
 frá rökum, sem hann hefir byggt og

vid kaup; en hér er þá og áttunda átríði
 sem skendur í þess þróendur sarn-
 bandi við þetta mál um þvergingar-
 málpartins, eins og þy hefi þess leiki
 fram, en hlífur að ná fullnádur átríð
 um með einum og sama dírni, og
 það er skadabtur þess, sem umbjóanda
 réttinn mín á heimsþingu á bjá aðalstjanda
 trins að minnsta kosti frá þess þann, ásamt
 um og þessum dírni. Þessum upp með Elit.
 um mál áttunda, laudstógunum samkvæmt
 N. L. 5-11-12 og þessum, skráð: á þann
 þess árit 1863 að taka þvergingarnar úr
 úr í Elitáttunda. Átt tóttótt held eg mér
 úr hlut þess, sem eg hefi til þess og þess þess
 áttunda átríði: viðtríðandi: í réttartríðinu N. 23
 í mál þess. Átt eitt þess eg mér þess með að
 áttunda framleggja þess þess frá 4. júlí.
 3. júlí 1863, áttunda um lögliga þess 6.
 þess sama máttanda, og í sambandi við
 um þess þess þess áttunda viðtríðandi:
 þess þess þess þess frá 26. þess og þess
 áttunda viðtríðandi: 1/2 þess frá 24. þess, sem
 um þess þess umbjóanda mínun skadboke
 þess rétt þess aðalstjanda einnig að þess
 þess áttunda leifi, frá þess þess að
 þess þess, eins og eg líka legg fram þess
 þess umbjóanda mínun þess 1/2 þess.

Arb. Ad eoo molten skal eg keyfa mēr at
 fara nokkrum ordum um forboð 3.
 júlíans. f. d. sit af þess sem mótpastur-
 ums hefur til fót i framhalds söku-
 sinni og vinnu ríttarshjális N° 16 þar at
 litaudi. Það flýtur af ölu áður sögdu
 at þetta forboð er alveg og i alla stadi ó-
 löglegt. -

Slíkar ólöglegr þvergjörðingja veidivélar
 mótpasturinn, standa nefnilega sem him-
 eiscast, alshéjar grindvállur og undir sta-
 a fyrir forboðinu 3. júlíans. f. d. það er
 þó, sem forboðsástandi i indverdu kvart-
 or yfir at hann geti eigi notað at vild-
 sinni, sökum þess at umhyðandi minni
 haldi nokkum inni af vatni i Elldi-
 ánum; wo þó veid: gjörð aftittar, eða
 þá af smittar, wo at þarinn annaðhvort
 gægi þreglega upp: þó (þvergjörðingja vélar
 ar) eða þá nokkuð af numum getur farið
 upp fyrir þó. Það er þessum þvergjörðing-
 vélum til löghelgis og viðurhalds, sem
 mótpasturinn þó forboðinu framgengur
 enda hefir hann undir „Justifications“
 forboðsinn, eins og numum líkari mánu-
 regur eins kottur at gjöra, dyggilega fast-
 haldit þessari undirstöðu og stefnu mála-
 tilvinnings eins. Mótpasturinn kvartað

alis sígi yfir þús, að umbjótandi minns
 þafi tenið svo mikið af vatni Elitáinnna,
 að Elitáinnar þvergingarlausar,
 væri ekki laxgengar, það gat hann heldur
 ur ekki, þú þáð hefti verið ósatt; þárm
 þoarlar þú ekki yfir að tíu löglega laxveði;
 í Elitáinn (sjá kaupbréf 1853: „i Överens
 stammelse med de om Fiskeriet i Island
 ergangne Anordninger“) við spilt þú vatn
 leygi í ánnu, heldur yfir þínu, að þúnum
 söknum vatnsleysis eður vatns megnu
 ekki geti notast eftir vild sinni, að þínum
 lögförðna og óskadlega veði; máta þínum
 um. (sjá Fiskibók Landleigubálk Cap LVI
 atar þvergingar þú, sem forðnar en
 u.) Mót-parkurinn er ekki keimbu þekur
 við umbjótanda minn nema þetta litla
 þárm keimbar sem menn segja, með
 Vold og Magt“ að umbjótandi minn þáti
 vatnið, sem sprettur upp í hans landi, og
 þárm þú á eftir landstógunum sjá
 Fiskibók Landleigubálk cap XXIV og lýð-
 þú, sem gús Landabrigðabálk Cap XXII eigi séður
 en landið sjálft, semna svo hazanlega
 þú þvergingar veidivélar þans að engi
 lax geti þennit uppeftir þú til hans land
 ar eignu! Hver er nis consequentien af þess
 u forðu, sem eg er viss um að engi domi

— em þú í sögu þessa lands? Hann er sá
 og forboðið gengur langt út yfir allt
 eittley og lagaleg sakmörk, og liggur svo
 langt fyrir utan eða er svo heterogen
 við þann rétt, sem sakaróðil getur
 til einkað sís (löglega veidi á veidiroði
 hans í Ellidáunum) þar sem það leggur
 kraft á afnot umtjótanda míns á
 hvegin vatnsdropa í Ellidáunum.
 Það þannar þú áka vatnsveitingu í
 Ellidavatns landi og þannig leidis beint
 af þú sómuleidis, að requisitus (gagn
 stefnanda) er einnig fyrir munad að
 veita vatni ús ánum á stöjgulónel
 þinna sveggja jarda á Heliskals og
 'Arbojar, þess þú eg vel gótt. Eftir forboð
 inn má gagnstefnandi allt svo ekki
 nota jafnvel þinn minnsta hluta girna
 til engjardatar og jerdabóta hvorki á engi
 þessara jarda, né Ellidavatns, sem þú
 er þvert afari landstojis eldri og nýgi
 og þú kinnugleza kaupbréf hans frá
 1815. þá orðis: „þau at þann; Överensstem
 smeltu med de om Jordlegodens Behand
 ing og Forbedring i Island ergangne
 eller herofter udgivende Anordninger,
 man gjere sig der nystig som man bedt
 ved og þann“ etc. og þinna nýjlefrun lava

stati. Eg tek það fram að þetta en esse-
 quantum af þvergingarveidimáta mót-
 partins og ef forboðinu með hveigju hann
 vilt halda þeim við hefð, þvi þá þola, eins
 og mótparturinn gjælfur játar og eg hef-
 áður útlitad, enga vatnsveitingu í án-
 um, þar sem lozlegur veidimáti i þeim
 alts eigi gætur kemisk i neimn bága við
 vatnsveitingaræti gagnrökjanda; þvi sam-
 est þvi naturam ferca þelles, tamen
 usque recurrit. —

En þá er mi ekki áll aðferð og mátt
 (gagnatiltaks) áður mótpartins að þessu leyfi
 að á realiter og formaliter betri. Hann stórst
 undan að framleggja afstöðumál verk
 og yfir engi og vatnsveitingagarda requi-
 situs stórst undan að gjera eignileg og
 viljanleg fyrir dómstólunum þau local
 vegum merkis vatnsveitinganna, er
 hann þá i þinnar veifinn, er að mynd
 ast við að sama, og undir þessu Justit-
 ficationis máli mi til að sama að þafi
 af hendi requisitus verid með wo ólog-
 legi og stað samlegri að ferð gjörðar, að
 requisitum (að aldrjanda) verid, að
 álitast hætbor til að meina þá og þvortaka
 fyrir með föglaaðfor eins og hann þvi
 gjörði. En fyrir þessa von er máttatiltak.

vngur sakar á dila móti loqum og smát
 hans inngtu sem óskiljanlegu óllum
 dinnelötum. þar á móti leggur á aldrá-
 andi fram afstöðumálverk u yfir veidi
 veidi sitt, yfir einar ymsu þvergingar
 og margvéllegu þverginga veidivélar
 og í þessu tilliti er afstöðumálvernið mót
 þakris nótta náðodut og fullendgjandi,
 & yfir nokkum kluba af þri veidi veidi,
 sem hann ekki á neitt með nefnilega af
 Arðjar landi þyri norðan árnar og Þri
 hollandi þyri suðan árnar, og þann
 a í árnara marna löndum: gagn
 stefnauda og dinnkirkju prestakallans í
 Reykjavík, setur hann einu og smát
 verkið sínis sumpark „sinn“ (sic!) kleyppu-
 gaur, sem hann hefir hláðid í álfy: gagn
 stefnaudaus Arðjaromegin þyri ofan þri
 — Strakyl, „den store Løis ved Gaarden Arðjar
 þri“ og sumpark kleyppugarda, sem liggur
 í Kirkjujardarinnar Breidholls lands
 Allt er svo ~~sem~~ hann hefir kott sitt
 upp í árnara lönd til að ríma það laga
 leyris áttálfir hans og seti lausum yfir
 gaur er hann sinnig á þenna veg
 leyfis sér með þessum kleyppugardum
 sinnum; þri hann á ekki með, þvork
 að leggja né hafa þar kleyppugarda niðri

og mið þá. Þó er þessu þessu heimild til að byggja
 a hleypungarða fyrir ofan sítt veiditakmark
 i landi annars manns, gagnstæfandi
 a eða annars. Eg skora í hann að kom
 a fram með þessu heimild sem er þver-
 netta. Lýsi hann, að hann eigi land
 þar sem hleypungarðar hvas á krotinu
 standa. Þessi hann með þessu sér-
 gjandi. Eg skora í hann um þetta. Mötpart
 þessu erum rei þáð líklega gjálfur, að honum
 leiga af gjáir ekki að áfella eða draga gjólf bónda
 og þessu í Abbt fyrir lög og dóm, nema hann
 og þessu erum að hann eða gagnstæfandi
 gagnstæfi eitt hvað ólöglegt að hafa. Mötpartur.
 þessu erum þessu í sumum tveggis, ein vitund
 málar og vilja gagnstæfandi, farid inn á
 e! hleypungjar gjáir þar hvas Abbtjarland, og bláð.
 hleypungjar þar stöfðlis hleypungarð fyrir ofan den
 er ofan stöfð Löss ved Gaarden Abbt, allt svo
 endan fyrir ofan veiditakmark sitt, til þess
 um þessu hleypa öllu vatninu ís Norduránni
 þessu landi Luturánni, i fjorra skiftid svo hann
 stótt öllu nokkra með að kenna laxa þvergjöld
 þessu laxa ingu sinni fyrir i Norduránni, og i sama
 um þessu skiftid, svo hann öllu nokkra með að
 a vegna láxinnu, sem upp vildi ganga i
 gjáir Ellitaarnar, en höfud: tilbaka fyrir
 þessu þvergjöldingunum og öllu svo fyrir niðan

þor i Norðurlandi, þri má hann, og gu
 eum jure breytti hann þarna vatns.
 Klaupi áanna áin vilja og vitundar gagn
 stefnanda i hans landi? Mótpartur
 inn nefis tekid gjöt þar i landinu
 (Arbojarlandi) og gjört þar annan jörd
 ustla og átroðningu með þessu athof
 eimsvogis, og það til þess að geta stund
 að gagnstjanda gegn lofum og rétti
 með þversgirdingum sínum. Mót-
 parturinn vill þannig „efter Behag“
 ráða það: yfir vatni og landi gagnstj-
 anda, og þykkið gjöra vel, að hann eigi
 lotur nokkra sakamál (!) móti hon-
 um fyrir það, að hann deifist að
 þessu þessum atferlum hans frá sí.
 Hvaðan kemur mótparturinn i
 þetta völd? Mundi hann eigi meigo
 þakka fyrir miðan hann sleppur gjöf
 ar vitalaust fyrir. með þessu fjálföldit
 yfir gang sínum, enda er það spá mín
 Eð vo munu eigi fara, völdi hann
 byrja uppá nýjan leit. það mun sattu
 og það var eðlilegt að gagnstjandi
 skipaði. leigu lida sínum Eyólfi að nýja
 gart þessu sí ánum i Arbojarlandi
 enda mun gagnstjandi þessu veri
 tíum að þessum mótpartinum

67/ hlada namn. At þessu lýtur su sub
 N° 20 ni framlagða réttargjörð sem möl
 parturinn er þrum hvöð ull að. Þy gegn
 i gagnrýkjanda og áskil allan rétt íb
 af nemni. At á löngandi nefis em þrum
 ur i krafti lögbannsins 3. júlím. f. d. (sic!)
 leyft sé að fara inni kirkjujardarinn
 ar Breiðholtsland og látið þogeta rifa
 þar þleyfu garr, sem íbefsindis menn
 Ánni bóndi i Breiðholts og Þafur bóndi
 á Vatnscunda hlöðu. Hlið lýtur sin
 upp á stefnda réttargjörð 9. júlím. f. d.
 það er "naivol" þegar mölparturinn
 em eigetetur að forboði 3. júlím. f. d. haf. get.
 honað skyldað gagnrýkjanda til að rifa
 þá þenna garr, sem áris menn hlöðu
 i þeirra egin landi. Hverniq getur þan
 þann forboði, sem að eius hljóðar em
 meigo gagnrýkjanda gjörðis, út yfir þenna garr,
 gur rýð gagnrýkjandi, sem alls ekki hlöð edur
 þá hlöfu til hlöðu. Samni mölparturinn það ef
 þá min þann getur. Og hverniq getur forboð
 hann skyldað nokkum manni til þorbiól
 em rati að gjera eitt hvöð? Skilur mölparturinn
 gjanda hvöð forboð er að lögun? þvi löfðaði þan
 að rifa eigi mat möti gagnrýkjanda ^{ut} af þvi?
 gjálf rask af þvi að hann nefur það eitt
 hvöð vedur og minnis af þvi að það vöð.

engri átt. þessi gærdur var þar áð áður
 mótþarftinum til góða, og í þess megni
 mun haim hafa verið haldinn, þó
 meðan gagnstjanda varð vökva eng
 sett og varð þannig á haldan innan
 vatnsgarða sína og stíflugarða nokk
 af vatni ána, þá minnkaði það á þó
 skapi ána, reyndar voru báðar ána
 allt af laxgengar hefdi eigi þvergjöring
 annar þótt og mindrad laxinn, - og þá
 gjörði þessi gærdur það áð verum áð
 allt af var rög vatnsmegn innotur.
 ána, sem er ádaláin og veitist en
 Suduráin. Á þessum böginum þegar vatn
 inn var kleypt og það vöx - og þverneit
 þó sem uppákludum illeginnis ána
 indum mótþarftinum áð það nafn notk
 um sína orð svo mikil áð þurda
 monnum nafn áð holla affis -
 þá gat gærdurinn eigi valdið þó áð allt
 vatnið þó áð Nordurána, þó þar ligg
 er þverneit in Nordurána; Sudur
 ána neðar en gærdurinn var, einmál
 in höll, sem mótþarftinum notar til
 áð koma aftur ölu vatninn in Nord
 ána in Sudurána með kleyppugard in
 þeim þó sem nam. hlöð liggis laust og
 heimilad in landi gagnstefnandur

Arboarland, og áður var umtalað (?)
 fyrir ofan þinn rangregnaðá (Kerri-
 afoss í Korti mótpartinum) Ad þetta er
 samur leikur selt af afstöðu matverk-
 inna, og bið að þú sé vitta sérlegt athygl.
 þinn heidrada réttar, þú þáð lípís svo ber
 lega þeiri deginni mótpartinum, sem
 svo víða kemur fram í þessu mála
 rama ferli þaus, enda er þinn þú hjálpu með
 indinga sambodinn. Ad út m. leiti mótmetl.
 - og þú ey eit skrófu mótpartinum, sem alveg
 m. ad gripinni úr lausi lofli. Þú fyrir utan
 þú er. allt þetta hefir mótpartinum í afstö-
 þi en um máloorkitun þinn fordall að neþra
 ar v. Stíratýl. Þvær er "den store foss ved
 verneil Gaarden Arbo". Þann er getur hvergi
 síam verid annar tóðar en sá foss, sem mót-
 afi m. parturinn af sinum göðu áskóðum og
 þerda tilgungu (?) kallað Kerriafoss sbr rétt.
 þú er. arskjal N. 7 bl. 6-7 leppað þeiri fossi,
 að all upp að þeiri Stíratýl - og ekki eitt þennu
 er lígg þet eða nánt eidd lengra - ndr veid in-
 þú er. þakmark mótpartinum, þáð er sá eini
 einm. eiginlegi (þverm. mj. þi) foss í skum Ellida
 þar. t. áinnum, þáð er sá eini venulegi (s. lang
 ír Nord. skoret) foss í Norduránni, og sá eini
 þar. í foss, getur sagt um að þann liggj. ved
 þat og Gaarden Arbo. þetta vit eg biðja þann að

hugfesta sér í tíma. Gagnepinnu Herjólf-
 afoss hefi eg fastlega mótmótt í þeim
 stað sem hefur (mótpartinn) kort
 tilgræinis og þá einnig ónefni
 Herjólfabrekku, enda liggja Herjólf-
 arnis fyrir summan báðar Ellidáar-
 ar í jörðarinnar Breidmúls lands
 Nallt svo ekki ved Gaarden Árd sem
 liggur fyrir norðan báðar Ellidáar
 og þar heitir Herjólfafoss og Herjólf-
 brekka þá líka að vera, ef þau hin rí-
 an ónefni er ekki diktur einsar á
 mótpartinum til að villa setta þing-
 mynd manna um veiditakmann
 hans. Þann mótparturinn að Her-
 jólfarnis liggja fyrir norðan Ellidáar.
 Það er hans skylda. Eg þverneita þú,
 str. minn fram lögd, skýrdu Hamme
 vörð Gudmundsen, sem eg að vísu
 eigi hef lagt fram, til þess að eppá
 taka mér svinnarbyrdina mót-
 partins í þessu edur ádm. tillit. Ann-
 ars vdi þessu ónefni þessu máli. Ó-
 viðkomandi, hefi: eigi mótpartur-
 inn fyrir að skira Skirahyl nafninn
 Herjólfafoss. En ekki þar með buid
 Mótparturinn gjörir Skirahyl fyrir
 summan báðar Ellidáar fleiri kunn-

fadma upp í kirkju jarðvarinnar Þreid-
 polts landi: þr skýrdu Guð mun drengur um
 landamerki: +. Aftur svinga vegur fyrir
 vestan Blumgröf, að Skerarkyl, og að den
 store Fos ved Gaarden Abbe Ekk. ein
 einasta lifabreidd af Arbdjarlandi ligg-
 ur að Skerarkyl, sem dregur nafn af
 þeirri djúpu skorn sem rydi. Elida áin
 hefir grafid, i bergid fyrir ~~við~~ afan kyl
 inn, og endur er þar enginn foss i vid-
 seknum og venulegum skilringi, þó
 vatnit fellur að eisu i aðlidandi bratta
 á að giska áluka og i meðallagi bratt
 a kyrris þak (allt svo langt frá þvermýft) sem
 hugmyndin og orðid foss (Vandfald) sit-
 þer hiintis niður i kylinn, svo það er alveg
 rangt, sem mótparturinn gjerir að nefna
 það 10 átna háann foss fyrir afan kylinn,
 þar sem engi foss er; og meita að þessu
 um ~~átna~~ ósinnu og ósinnu það er
 annars samarlega ~~viðskiptum~~ að lesa
 áttlitum mótpartins, sem á að sýna að
 þessi kylur, sem hann veit að allir vita
 sem til þekkja að liggur ekki ved Gaarden
 Abbe, að hann liggi þó ved Gaarden Ab-
 be, og það af þeirri ^{sláandi} áttetu, að hann liggi
 i meiri beinni línu i norður og suður
 frá Abbe, og sé allt svo ndr en hin neðar í

ánum liggjandi "Kerriáafoss", sem
 mótparturinn rangnefrit svo, Abbdj-
 arnegin i ánum eins og allir sjá. Hver
 skilur þetta? það mun illt að skilja, að tá-
 eda sá foss, hvort það er Skorahylur
 eða aðrir hylir liggja ndr Abbdj en, den
 store foss ved Gaarden Abbd "Skorahyl
 kaldet", af þis kann ligur um hádegis-
 linn frá bonum gjáfum, að Abbd
 þis það meinar við mótparturinn.
 Estis þessu getur þá mótparturinn held,
 að sís hvem foss um víða veröld, sem
 liggur i hádegislinu (undir sama Me-
 redian) við þeim Abbd og sem þannast
 store foss ved Gaarden Abbd og þarf þannum
 þá ekki að takmarka sig við að reyna til
 að ná með einn þingli línum einkar
 og úti lokandi luveldarittindum með
 tilhlýtlegrum þvergjöringum þessir kirku
 jandarinnar Breidholts landi eingöngu
 þe mótparturinn kemst þó aldrei á hylur
 fram með líka fásinnu sem þetta. Örnungla
 it: "ved" þýðir i kaupbréfi þaus: þeim líni
 (umiddelbart) liggjandi að Abbd þis að
 þeim liggur enginn foss, heldur þó þeim
 og landgjörðin, þó er Abbd, enda er og
 "fossinn" den store foss ved Gaarden Ab-
 bd ein mitt i Abbdja landsi að minnst

+ Gaarden Abbd þýðir
 ekki þó þeim = þús á
 Abbd þis m.

kotti út í miðjum jarvey árinum ar
 (Miðthóm), og það vilt líka mötparturinn
 afur vel, að Árdrim á land að nord-
 anverdu, niður fyrir þenna Store
 foss ved Gaarden Arbo. Gyptekning-
 in af kaupbréfi mötpartins áveiditak-
 nokkum hans, frá den store foss ved
 Gaarden Arbo Storahyl kaldet og indtil
 uden for Elvers Munding. I den melle-
 em Arboarhøfda, i yrris og berlega, að Stóri
 hylur, er eigi síður en Arbojar hofdi, sem
 er einn hluti af landi Arbojar Arbojar
 megin, fyrir norðan á, þar sem Gudju
 a Metangi og Stevarhylur hefðu blotid að telj-
 framast saman á Breidholtsmegin fyrir
 þann summan á hefdi þann verid meinstur,
 sem eigi gat átt sér stöð yja kortid.

Egi meita þann íg fastlega állum þess
 um einnefnumglisgi mötpartins, og
 heinska af vonum einaregna og stýlaus-
 inginn þessum fyrir hvar Stóri hylur í, sta Stóri
 dreihylur, ved Gaarden Arbo, sem við kom-
 etto. Óunglega afsalbréf mötpartins 1853 (og
 islins eius leigu skil málarinn frá 1828 § 2 (Pétla
 husi af arstjál N° 9 og N° 2) þessu tilliti. Þeknis til
 greina, að þú einhverðad veiditakmark
 er og aðalstjanda að afan, og stóra á þann að
 þarna örðekt og þyllilega, hvar Stóri hylur

þessi er annar staðar heldur en einorin
 þarna þar sem hann hefir rangnefnd og
 og rangsett "Herminíafoss" á þessu sinni
 afstöðu snálverti. Ég mótandi þu fast
 lega, að leiguskilmálarinn frá 1791 & 2
 (Ríkisarkívet N° 17, sem í þessu tillit-tökn
 er til greina, að þú er þetta skjal segir
 að "den store Løse ved Gaarden Arbd" se
 Skorehøyl kaldet, og mótandi þessu þú
 fastlegar, sem ónefni þessu er, sem
 ritviki og villegum breytt í hinum snúna
 skilmálarinn 1828, þar sem "Skorehøyl" er
 er sketur í staðinn, og er auðhentilek
 símanni þvris, að þetta sé rétt, en sítu sem
 gangt, framkennur í þínu komunglegu
 afsalsbréfi sákaradila 1853, er einmitt
 nefni "Skorehøyl" o. s. f. eins og sítu vdr
 mótroyri, og góti með engu móti sta
 ith, að nefna "Skore (= Skorar) høyl" ved
 Gaarden Arbd" sem liggur talsovert
 þáðan frá og ved Gaarden Preidinn
 hollt."

Ég hefi mi gólega sýnt, að allar til
 bekklingarnar, árasirnar og ójöpndur
 inn em á mótpartinn hlid þarna nðu
 andis veitistöðum hans en eigi gey
 sökjauda megin, og þegar þessi fram
 gangsmati, e mi borinn þannan þy

lagdur við ranganleitu mótpartins
 og yfirgang upp í landareign gagn
 sökjanda sjálf: Elidavatni (þar skaltar
 þá löpnum) - þar vill hann einnig
 eiga ítilokandi veidifyrir hans lands;
 þar vill hann og hafa ítilokandi rétt
 til teta yfir hverri þeirri lökjar sprömu, sem þar
 segir yfretur upp í landinu og um það sem
 er sína: Elidaváttar - þar þess ber vel að góða
 ástæðu og áður er ávikid, að rétt og ann
 að getur engis uppsettur einni lökjar þen
 a falið, hvar sem er: Elidavattar eða
 Helliðskotslandi, heldur en í Elidaváttar
 - eina og aftur á milli áverk gagnstæfnauda
 en rétt sem mi er framlaft ljóslega og örðkl
 ranglegýnis og sammar, - er þannig sprétta
 upp og reyna um þessara jarda lönd
 eudi löng og fram um þau til sjóvar;
 þetta er sem sagt einnigventen af þor.
 þorðinni 3. júlí m. þ. á. þess bið er vel góðh
 lovert þá litur það svo rétt sem mótpartur.
 Þessum vilji sem meira segja áverk: meir
 a né minna; en hafa Halls og Haund
 rétt yfir öðrum og þar þeirnar réttind.
 um gagnstökjanda, það sem löf og
 landsréttur segir til þess helgi réttindum
 gagnstökjanda, en til áfríðhelgis þeir
 gindingar veidivélum sakuradila, sem um

hin sína undirvót og átillo, þessi öllu
 þessu afferli, öllum þessum smálatilbu
 ingi hauss! Ey tek það enn fram, að þá
 er vegna þessara undvöla einzöngu, að
 smóþparturinn reyri að vatnið hafi ord-
 ið af lítið, þegar gagn stefnað. Skiflad.
 vatnið heit að vátva reyr itti, þeir hilt að
 ánnar hafi aldrei ordið svo litla meðan
 ávitur gagnstjanda stöðu sem haddi,
 að þá sjálfar (ánnar) hafi jafnan sína þá
 sem endrar orð ordið þyllilega laxgeng-
 ar af þá og þá sem vatnfallið ánnar
 mæti halda sínni stölu framrás, og
 þvorki hindrad íl ni skiflad íl af þvork-
 girtingum hauss, - það hefi smóþpartur
 inn sjálfur háttilega viderkennit, badi
 heinslísis með þeir upp lýsa sjálfur með
 modunargjörðum og þingvitrna neþnum
 (Efr. réttarskjal N° 4-5 að 2 og N° 6 bls 7)
 neþnilega að noður lax hafi verið, áin-
 um þessu meðan þvorkingum undvölar
 hauss en ekki átt að stumark uppí kith.
 ummar í þvorkingum um i Ludaranni
 en í þjó lígu kithum i stadaránni 25
 laxar eftir sína mött eða rólar vring? þá
 þessi af hálfu aðalstefnanda frumteknu
 data sína þó og sama, að haddar þvorkam
 ar hafa verið quam maxime laxgeng

hvoruveggi

ar frá jó of upp á þvergingum;
 einnig þess málparturinn játað of við
 urkumt þetta óbein línis með þess reuven
 y of ó vada ^{rettar} fundisbotu namn þess vofs
 ad of róts þetta mál, neþri þessa ein gíngur
 byggt allt á vinnun „sitlokandi“ rétt til
 þverginga of ó þess - ekks á þess ad lax
 þess vís jó upp: ánnar of appundis þver
 gíngurannar þess spiltu, heldur - ad þver
 gínguranna veidibretur þaus þess ekks of id
 þess vís „sitlokandi“ veidistlar, ad
 þaus sjálfs áliti, v. réttarvígjal N 1-2 of
 4-5 ad 2 samk N: 6. -

Málparturinn sýnis of ad vatnið þess
 of of id of lítið, of rétti þess þverging
 annar þessar hlýgt var vatninn af engin.
 u til ad þessa þess. Eý reji samkham:
 ad vatnið þess of id of rétti þess lax
 um ad hlampa upp of lítið Míðacánnu. -
 Skýldi sakaradili líga ad vera þess ad
 venja laxinn í Míðacánnu, ut þess þess
 ad vera þess ad of íd vatninn rétt!
 Eý skora ó málparturinn ad sama þess
 þess þess þess lofndis þessum, þess þess
 þess of id einu þessum þessum
 ad vatnveitingar gagnþynganda
 þess þess, löga við veidistlar sakarad
 þess þess þess þess of íd með of íd.

bréfi 11. dechr. 1853 og geymsi og þó gagn
 skapanda allan rétt hans einnig í þessu
 tilliti eftir fensbók L. B. Cap. XXIV.

En þá lýsir mótparturinn það óán-
 ind: að Elidáama spretti upp í landa-
 eign gagnsotkjanda. Hið framlagða af
 stotumótverk lýsir þannig: í þessu
 efni og öðru fleiru, sem sákuradili nefndur
 er við vitjandi vatns vekiingum og eng-
 gagnsotkjanda yfir rúpuð að tala, upp-
 srettur Elidáama (v. a. og um þring
 Selvatn b. undir Fossvala klif. úr Stihaga
 vatni og e. ur hvendabrunni og d. úr Seln-
 ingungapalli í Helliðskotslandi e. úr Skot-
 uðok og f. úr Lyðri lok, þurri utan margar
 smá uppsrettur: Elidavatn landi: rás
 þeirra og aftöðu gegnum Helliðskot og Elid-
 vatnland; engid í Elidavatni flóð og
 vatnveitingagarda þó, sem forboðis 3.
 þilm. þ. á hljótarum, og fram haldandi
 rás Elidáama midur um Arbojar land
 kringum Arbojar völna allt midur að Sko-
 ahyfl við Arbojar land - v. den store Lons-
 Gaarden stöð - g. landamerki: þessara
 janda móti: ártúni. Allt melur við Reid-
 skard að norðanveidu og landamerki
 Þrudholtis móti: Þrudótum: Aflnesing-
 avegur fyrir utan Þrudgröf, að rúmpum

verku við Elldáðarnar m. m. Egvona að eg
 með þessu aftöðumálverki eigi best
 hvað mötpasturinn þess var rekt^{ad} gefa
 þessum heitroðu ríti. Þessumynd um
 þá stór kostlegu aftöðu (Localiteter) sem
 forboðid 3. júlím. yfirgripur, og eg áreft,
 að tillit verð. haft til þessa, of eigi til að ó.
 þessu vifta mála bilbúnað hans, sem gripur úr
 vefenglaum lofti og stíðandi: gegn „proceptivo“
 og engvitarogluum, þá þó við vitjandi: Kostnað.
 upp þess mikilfenga máls, enda mátknóli
 ring eg þvi þvís fram og reuvera meir að það!
 Stöðga nokkum einu haggi edur líni rimmunar
 rítm byrd: sakar aðila. Ad ádm kerti þer aftöð.
 úrskiltu málværni með sér, að það er gjört með
 argar samvitku lemi og kostgöfni, svo og vona
 þi ráð að mötpasturinn eigi vefengi það, að
 of Elldáðum né neim.

Mötpasturinn segnist til ó allar lund.
 á 3. is að vefengja það, sem eg þessi sagt um vatn
 dand veitingar gagnstjanda, þó ekk: um kostu
 und að þann, sem hann þess vand til vatn
 r áð þess veitingu þvís tókja linnu og sem ni em —
 honu gjörtar andlausar og inýttar þvís hon
 um og nonum vo þar með blíð hit
 D reid. onesta þjón og tap með forboðinum 3. júlí.
 merkis þá. hvar með gagnstjanda var þvís mun
 nesing að að halda áfram og fullgjöra stíflugarð.

ana, heldur einnig um það engisins
 grasvæðingum á enginum og misnumunum
 um á honum, þar sem gagnstjanda
 heyrð áður ^{for} bodid var lagt, það tók þeir til
 að veita á það vatnum, og aftur þar sem
 hann sókum forbodius varð að aðlla
 við að hleypa vatnum á engid o. s. frá
 Allt sem mótparturinn sem þetta regja
 eigi ríður en tilgangur gagnstjanda með
 vafnsveitingu sínum, sem munu
 vera ^{hó} stórkortlegu, sem eru þafa átt
 sei það þei á lands, og sem þafa rínt á
 hrilega mikinn og fljótfenginn ávísar,
 lípis jafnt kunnig líka mótpartinn
 á öllum afstöðum (localitetes) og algerðri
 vanþekkingu (kvidendhed) um það sem
 hann gefur sig út í að tala um þ. d. =
 setta engjavæitingu, sem illegími og dísfala
 að dróttu að mótparti sínum orsaka
 laust illum tilgangi og vordum hug, um
 hann þafi það með engjavæitinga ferri.
 þok: sínu. þetta. þetta sýnir á samt að m
 fleim blóms á máltað haus og máts.
 þoklu í heild sínu, þar sem hann aft
 ur á minn bóginu er svo höfundur,
 að hann álitur sig meiddum með
 orðatökum ^{þess} að svara um an eignum
 i, réttur sínum" ib. ordis fíran fíranðin

síns or 76., og gjálfur sakur aðili segir um mót
 part síns (gagnstjandis) að hann geti
 ekki álitid tiltek. haus (með vatns veit-
 ingarnar) ódmirri en sem „preklegt eign
 ar ván“ (gjá fögetagjörðina Nr. 6 bls 7.) Ann
 leit og eg mi mótandi ólu þú, sem mót
 þessum diktaraupp lei að litandi, og heimt
 fra a orð hans dómur dæm og marklaus, sem
 segir lita að þú, að gagnstjandi hafi þann
 la með tilgang með engjaveitingu sínni, að
 skada réttindi sakaróðis, þú skal eg leggja
 á átt mi að leggja fram skýrðu hins danska
 engja meistarara, edur vatnsveitingamanns
 vísit, sem eftir tálkultun hins konunglega
 síns landstjórnar félags; kaupmannanna
 höfn og eftir öik hliss og bústjórnar félags.
 D um Lúðuramt þins, var undur þingad
 til landstjórnar í vorid leid, til þess að
 koma engja orkt og vatnsveitingum
 á þú á landi þessu skýrðu inni keldu
 þú, sem að mig vonar sínni þú að þú
 þú, sé í alla stödi ratta yfir höfuð þú og þú
 ódmir sagt um vatnsveitingar gagnstjanda,
 og skada þann, sem hann ó ávæntum
 og átti engisins hafi litið við þóðid
 3. júlíam. þú. og mun lida ástlega 100
 lengi sem þú er við liti; ~~þú~~ skora og
 ó mótpartinn að tilgreina og neita þinn

atidum, sem hann vefengis í skírnu
 þessari ni þegar um leið og ey áskil mætt
 rita til að leið vitar ef þess þotti við þessa
 viðvitjandi þessum matvæðum atid.
 ann, ~~og gagnþætt~~ skabótakrófu gagnþætt
 anda. Þy skal enn að eins geta þess, að ey
 að mótþakinn til að lesa: „Anvísing til þess
 til vel undersettel Landbrug for Bønder
 standen“, af Jens Christjan Jensen. Andet
 Oplag København 1847“ þar mun hann gæta
 að það er einmitt vort og alur þessi þar
 er sumars þann og midsjón þinn slátt
 (þ: þangað til: sínni hluta júl. m.), 8 dögum
 áður en engi er sleidd, ^{besti og} sem er hentugasti
 þinnur þinn engja veitingu, og svo aftur
 sínni hluti sumars strax eftir slátt, og
 það er einmitt ein þessa tína, sem
 forboðid 3. júl. m. f. d. þinn munandi ^{og þess} gagn
 að veita ó engi sit. Þetta er ein mót-
 þakurinn að ís: engja veitingunni,
 hann hann það alika og að verja lax-
 inn upp: Ellidavannar! ein þessur
 mun mótþakinn er hann mótþakur
 aftotu matverkið er ey þessi þess lagl
 og litur þess engid í Ellidavannar og stöðu
 vörnin sem að þess liggja að summan-
 verdu og sem myndast af engu að
 en Ellidavannar sem falla þarna um

og um þessa döld, sem vötnin liggja í og
 og um einn, 1-2 álmann lagði en engið
 sjálft, samþykkt meir það, að það mun
 þurfa meira en 3. sólarhringna tíma.
 til með þopplega 1/2 eða í mesta lagi 2/5
 vatnshins í Elldáarsrenni, meira held
 gagnsókjandi; aldrei inni af ánum.
 þess að vötnin stípi yfir allt engið,
 svo það komi göfseum hventum vaku
 id og áburður rá og leir, sem í vötnin
 hefur safnast umánvannar frá aldu
 Eli, og sem er vo þurfa fjöðfrannur
 slati og gagnlegur fyrir engið til að anna
 dogungraunvatnins jafnðum sem hann hef-
 asti í mosum og árdætar þessí sem í þis
 aflast, enda get eg sagt mótþarhinum
 ite, og það, að það er ekki einacta þessi engi-
 sem aveitning sem forbot id 3. júlím. þ. a. þef-
 gagni egnlast og þess meinað gagnafri-
 mót- andanum heldur einnig að var engið
 mi, veitningar badi í Elldavotni gjáfr t. a
 lax m. þess norðan Raudvöla í slím votti,
 mun en ein kemur og eini lagi á hvojar höku
 nodar a, þar sem löggi^{ma} með stýlum í Elldá
 lagi ámas 100 Trumus laud undir engja
 veitningu, og mun eg geta komið þann
 með stýrðu þess sammas þetta, ef mót-
 þarturnum veitar þess. Þy kygg þess mót-

partium sanna ad góla met og állan
 þeim skáða og tjúru, sem namn á alla
^{hverjig sem á er lítið og það samantega alveg}
 vejur rauglátlega þessir bakkað gagna
 skýjanda með forboðinu 3. júlíam. þ. á.
 eius og eg þess áður tekid fram og onid
 alri loysróks þessari, sem á að settláta
 það, sem min aldre getur settláth, en
 að bota með kemni gjálfrí, grán ofan á
 svart onid „omni medeenti ordum“ eius og
 namn þess gjóth i vöknar fram hald.
 sínu út af gjaldtrautspilli þeim, sem
 eg þess sagð að forboðid 3. júlíam þ. á. kafi
 valdid gagnitefranda. Ári upnið namn
 láti sei mi stöjja fyrst um minn mid
 forboðs ábyrgðina gjálfo gagnvart gagna
 skýjanda, og til þess að eg nonum i bróðern
 um leit eg eg þessid að klausan i vökn
 ar fram hald. hanc réttarekjal N. 16 kl.
 12 þrá: „omnia jam fuerit“ — ~~þess~~ þess
 fram líka krefu, veid: að þess testi um þess
 min re btr ódensand: i skýðlum skil: i el
 utum til minn meidrada réttar, og and
 sjáanlega skilut til að unidra sanna
 gagnáfríenda, veid: deund deund og
 maktarlaus og mótparturinn þess
 namn nokkila sektarur. Ad óðri testi
 á eg enq: óninn vóð ofis líka máls.
 þess mótparturinn, sem alis enq: ad

áttotu ásjó fengit í þessu máli til að of
 stöðja gagnstæfnaða meidýrdum og
 "inimotionum", en eitthvígið meira —
 hugastar og drenglyndi og simatilþim
 þessu máli gagnstæfnaða, en það, sem
 þá hatti um Asgrímur Sveinssonar
 sagði þáðum: um það Eyólf Þólverson
 er namu vildi eyða Breinu málinu —
 „því at mi er ei affir þeirru, að þeir
 munu engis illa stífast Kjala Cap. CXLV

Ey mite þvi sem áðey þýðingarlauðissem
 mótþarsturinn talför til ættlotungar við
 þvi, sem þogjetinn autök fyrir skada botum
 til gagnstæfnaða úta af þatodinu 3. júlí.
 Þá mótþarsturinn hafði getað kúað
 úr 100⁰ áðey eftirgjald þingáð til eftis
 Áhlús og Birkhóð, þjó jarðvæðislausum
 munnum vestan undan Jokli og aust
 an af laudi, sem skærst til þekkja svona
 Loglái: bili, þá er slíkt engi mótliwardi
 fyrir jartanna „Vordie“, verða svo þó báðar
 slíks niðar mótlu — það er „motorisk“
 að þó vart munu eftis lúdis byggjast und
 mótlu — þvi ríðar háum leijum mála — eftir
 áund of hundræða tali en namu er —

Flóat laxveðina mestis, þá er á einum
 mite það, de quo hit est sub judice: þessu
 máli, ein mite það, sem mótþarsturinn

a' ad sama, ad namu hafi setu til ad ha
 a veidinnu vonna, og nafi þannu þog af
 veidinnu vinnu, sem þannu hálfr
 siggish af vinni þafa og getur þu aldri
 álitish og fullu og þandi og lögluþ ved i
 þessu máli, þó þinn alls eigi vdi veidinnu
 in ádur, þetta bið og atkuzad átaru þu
 ádur sagdu um þetta átridi. -

Hvað lokis mestir skadabótakröfu
 mótþarinnu til gagnstjanda þvinnu
 laxveidarpíkinnu, sem þannu þvinnu
 þafa vdi þvinnu, þó veitish og ad gagnstj
 andi þaf gjörb þvinnu nokkurn
 skada þannu er ad lögunu vdi af þvinnu
 um veint ad þu ad bota, rektidig skade
 enda er það and vdi af ölu þessu ad krafa
 mótþarinnu er gripis in laum lepti,
 þar sem þannu veitish skada þannu
 sem þannu um þinnu hafi lidid i lax
 veidinnu þvinnu vatnu veitish þu gagn
 stjanda þvinnu er andinn af alri lax
 veit; vinni áhinsdráni allt þvinnu
 þó skudur allt þannu þu veitish
 inn þvinnu og áþvinnu þvinnu mótþarinnu
 mid þvinnu skadabótur þvinnu og mid
 lögluþ þvinnu þvinnu þvinnu; þvinnu
 At þu er ad ötu lepti átridish skadabót
 vonna til gagnstjanda þvinnu þvinnu

laxveid; hans, frá 6. júlíon. 1863, sam-
 skvamt fjárlagsáætluninni 4. 3. mána. sem
 af hris er fram lögð, en stóra markabóta hefi
 sálfræðingur þessar rök samlega krapill, samkvæmt
 aðre. fram halds gagnræfningu N 21, í mála-
 d i íttlíkum atviki minni N 23, þó skal yf-
 skundað svo kommu láta mig svoja að skrifvota
 & þó til þessara sömu röksemdaforða og réttar
 kröfu geyma mig að eina rétt hit að illlita
 þannu markabóta eftir að mótparturinn
 hefi gefið mig til þess. En mig þeg-
 ar skal yf vaxja atviki: að þó, að þar sem
 mótparturinn: fyrsta röknaatviki: línu
 N 2 á B y 14. bl. gjörir yf telur sýnd, að 2-3
 vikna laxveid: ummar er leid naf: num-
 id 48 2^{ord}, þá verður markabóta krapa min-
 i skjali N 26 miklu fremur af línu
 af ná.

At svo miltu mótunol. yf ad dmelesti:
 álu áinnu yf óvinnu: röknafram-
 hald: mótparturinn N 16, skrifvota til
 þinna undan geyms yf ágróku af
 vana minnar: stjólum N 10 yf 23
 envef. yf til réttar krapa þeina sem yf þar er
 þinn upp boma, endur tek réttarráðunna þis
 með ad framman um, ad þis meiddend: Klaus.
 áinnu hit gagnræfnauda: innlegg: mótparti
 ad abt. ins N 16 á 12. bl.: Omnia gámsfunt. —

skul: ekki fyrir verða sig að láta þess fram
 slíka kröfu - verð: dómur og dómur af málum
^{ösoqð}
~~annættu~~ og að minn aldri: ummagnuð
 anda til vassa, en mótparturinn verður
 látinn sá nafnlegur sektum fyrir þau
 ill mál: sín. - og legg svo málid: dómur
 með fyrir vara. -

Reykjavík 5 janúar m. 1870

Kæringur Jón Guðmundsson

Til

Aukarittasinn: kullbringu og Gjósar sýslu
 N° 27

Framlöst: aukaritt. Gjósar og kull-
 bringu sýslu 6. janúar m. 1870

Stórskinn m.
 réttur

N° 26

Uldskrift

af

Hóvæðis Dóm Protocol i

Sagen N° 3/1867

Gjóbmand Pettelie & Son og lieme
 af Klepp og Langar nes

contra

Gjóbmand H. Th. A. Thomsen

Stovning Dag den 22. Marts. 1864

Citauterne paauke en i den den den
 islandske Landroverret fea 27. April 1863
 afsagt Dóm i en Sag betreffende Retten til

Fiskeri udenfor Kjöppur M. N.

Der efter blev: Högskoleet Onsdagen den
10 April 1867 afsagt saadan Dom.

Efter Parlamentets Procedure for Högskole-
et og da der mangler Fiske ex officio
at kjende Underretsdømmen næstrettel-
ig, bliver det alene at afgjøre om det under
Lagen omhandlende Forbud af 16. Juni
1862, der allerede ved den indauctede Dom

tildels er ophævet, efter Citatenses Paa-
stand ogsaa: omrigt bør approves, nemlig
for saavidt det er retteligt imod den i Dom-
men anmeldte, af Rittiche & Son ~~anvendte~~
de Fiske-Methode.

Vel man nu hjerne af Kjöppur, efter hvad
den: saa Hensende indauctede Overrets-
dom, idet den tildels har approvet Forbudet,
har statueret, ansees at have Ret til at
Fiske Lax i Vilds Fjord udenfor deres Grund
Kend for Gylgubanga, men ved Ledværelsen af
denne Ret, maa de være underkastede

Torsskrifterne i Genstogens Sundhedsregulativ
Cap 56 om, at "Ingen maa Spilde Veide for
en Anden" og at enhver vel maa bruge
de Raad, at veide med, som man kan,
men dog kun, saa, at Fiskerne kunne
gaae op efter over Aa" hvilke Torsskrifter
maa være anvendelige uden Henry til

om de en Anders Fiskeri skadende
 Indretninger anbringes: selue Aarn eller
 i Fjorden nordved dens Munding. Gølge
 Proceduren i de foregaaende Instantser
 i Forbindelse med de forenkomne Gylps
 ringer, maau det imidlertid antages, at
 de af Rittetie & Son udstillede Aarn, saau
 ledes som de vare anbragte boers over
 den Strøm, ad hvilken Laxen fra Havet
 gaar op: Elidact efter de stedlige For
 hold og Aarnernes Beskaffenhed maatte
 beviste, at Laxen, selv naar den ikke fang
 des: Gamene, dog ikke gik op: Klues
 eter: alfad kun gjorde det forensaa ning
Deel, at det: Noen fra oldgammeld Tid
udvode, Indtænte af Kongens tilatvode
de Laxefiskerie maatte betragtes som
spillet. Det maau derfor helliges, at Over
 setsdømmen ikke naar anseet det paaklag
 de Forbud for uberettiget, for saau vidt
 det maau an sees rettet mod den af
 Rittetie & Son ^{anvendte} ~~anvendte~~ Fiske Methode
 og da der ingen subsidiair Scantand fra
 Citanternes Side er forenkommen om
 noermere Bestemmelse angaaende For
 budets Omfang, vil Dømmen, ved disse
 Bestemmelser om Proceusens Omkostning
 se det maau have sig Forblivende efter

Inastæntes Paustand vore at stadferde.

Þri kjendes for Ret.

Landsover setters dem bei med Maag
at staude Proceens Omkostninger for
Koieteret approves. Til Gaalteskassen be-
tale Citauterne 5 Rd. —

Conform Koieterets dem Protocol
Malling Halsen
Expedient

# # #

Ad efliorit þetta: iðdrothi: si alveg ið
þyri ord, og: álu samþyða þri mei vinda
þrum othr, votta og þier med eflis nákvæm-
um samankund notars aliter

Notariaskrifstofu Reykjavíkur þ. 15 des 1869

Berjun: A. Thorsen

Sannan. vottan 121. G. S.

Lölovilclingar n. n. þyad
A. Thorsen

Nº 26

Franslegt: aukariter þjóðar og lutt
at bringuþyðu þ. jarriarom 1870. —

A. Thorsen

Nº 27

Ufliorit

is

Diplomatarium Islandicum

geþm iðt

hinu íslenska bókmenntafélagi

III

Hauptmannatöfn

1862

128

[1234]

Máldaga skró um eignir Mariukirkjunnar
og stúdar í Víðey á dögunum Þorvalds Gissurar-
arsenar. —

Á skrá þessari má sjá, að núin er rituð
nokkrun árum eftir að Víðeyjar klaustur
er reytt, en þó ekki mjög löngu síðar, þá
hef ég meyndis alit þinnir sínu men-
nem í hinum eldri skráum Klaustur-
ins, og alit sambáða; rís skemur þinnar,
á þessu er rituð á teinunum árum Þorvalds
Gissurarar, og lípis þinn þú, að Klaustur
á þessu þá þegar verid heit að safna all-
mittlunum áudi. Áttar þó rígnis og itök
sem rís heiligt, en þó í Hjalarnes þinn
og skemur þar þinn utan.

Þessu mennum sem til eru meyndis að gylt
í þessu Klausturinn en þessu þinnar af
hinum árum skráum Klausturins.
Meynis þinnar er Magonis þinn
gödi á þinnar megnis þinnar
Gissurarar (skr. Nr. 9.9. 124.) — Hámmundur
er mun á þessu Hámmundur Magonis
lásson, sem gylt er í áttar skrá þinnar

undan, (Nr 125) og nefir líklega verid
bindi þar í Þingeyri við Víðey. — Magn
us biskup er Magnús biskup Gissurarson
bróðir þorvalds (+ 14. Aug. 1237 skr. 117) Steyr-
kator Sveinbjarnarson er þinn sam tinn
áður var gelid (Nr 123.)

Þerá þessi er þú þrennd, eftir máldag.
Gissurabókinni frá Þráttvelli í safni Árna biskups
Magnússonar Nr 263 í Fol bls. 106-107

(Skr. Nr 49 bls 252-255) er þinn þar þennar

af áluns þinn um eltu Víðeyjar skránn,
og ritad við á spattin: „gamalt máldagi“

Mariu kirkja oc stadrj Víðey a Víðey
alla freulla ac itakalaussa.

þon a oc landa Kartolfstodom, oc
annat a Blaskartodom.

Magnus Godmundarson gaf til stadar
selförj þormodsdal em epra, oc alusfiar
beit bode vel oc sumar

Stadur a geldþear afrettj skards þinn
þon a oc Ellidavatr land hálf, oc allt

land at vatrenda, med þinn veidam
oc godum er þinn nafn fylgt at fornu.

Stadur a oc Kleppstland allt, oc laxveidi
þinn j Ellida ar at þeimingi við Langnesinga

Hamundur gaf til stadarinn Holm þann,
er liggj ellida ann, midr frá Vatrenda holmi

Magnus biskup gaf til stadarinn þinn sian

unda lot hvalreka og vidreka j hvarra
 ranns landi. . . þerlatur Bergþors son gaf
 skadom hina atiandu vett hverja er hval
 reka er hringdavit, milli Rangagi ögrs og
 Valagnupa ef eru IIIj vetter, og XX. eða meir
 e hvalr og skal reida allan þunga bði
 þeim og innan or.

Styorkarr Sveinbjarnar son gatt stad
 um hvalreka meðal Kraunnnes liama og
 Kolbeins skora, hina fjórðu hveris vett j
 hval, hvort sem er meiri eða minni, en sá
 madur er byr j Hrygrovik skal skiptur til at
 festa hvalinn, svo at eigi taki sör ot. og gera
 ord tu Vidseyjar þyri þrisju sol.

130

[1235]

Máldagi um veidi: í Elidáám, og drátt
 u af hendi Gufnesinga, & Víkurnanna
 Reykvíkinga, og Nesmanna

Þessi máldagi er hies prentaður eftir
 máldaga bókinni Gró Skálholti: í safni
 Anna Magnússonar Nr 263: Fol. bls 107
 (Skr Nr 49 hies að framan) er hann hies
 ritadur með þinum formu Vidseyjar skrim

Um veidina: í Elidáám þess þessi máldagi
 dagi gnisleif að innihalda, sem eignir þess
 og veidinn: ásum þess veid hagad um
 þessar mundir. Veidi að ferðis þess veid is
 að draga á: áis ósum um útfall

ar og um fjórar, byggja voggurda og veita
af ánum, en háfa og kirtur háfa menn
ekk. háft ta veidanna.

Um þá menn, sem nefndit eru
í maldaga þessum, má geta þess, að
þormóður Svartur mun að líkindum
vera sá þormóður á Gufunesi þáðis
Svarts sem nefndur er í sögu Árna biskups
kap. 1, og var í nokkrum lengdum
við biskup, svo sem gjá má af þessari
skartölu:

Guðmundur Þris - Svartur - Hamra-Tinnur	
á þingvöldum	
+ 1210 er Salveg	
<u>Geisdóttir Loftmannar</u>	
þira-þorlákur	Loftur - Guðrún Þjórn
Gizurjarl Árnibisk. Ásbjörgur Helgi	þira - Finnur
þorláksson	í Salvegi
f. 1237	þormóður
+ 1298	á Gufunesi
<hr/>	
Loftur Bjarni Magnús Árnibisk. Svartur	
presti	presti Helgason

Annar maður, sá sem nefndur er í mál-
daganum, Styrmiss, og er þess áður getið,
að sá er Styrmiss prestur Tharason kinnfróði.
Af þeim orða tútorjum, sem hét Standa, sýni-
ist mega ráða, að Styrmiss hafi gjálfur
samið maldagarn þáð er áður er af
sögu Árna biskups (Hist. Eccles. Island

N 83) að hann hefði ekki tekið eftir mátt
daga þessum, þar sem hann segir frá
hinna elstu sögu Víðeyjarklausturs.

Um tíma bit heit máldaginn ljós-
ann vott, þar sem sagður að hann sé
sitinn „hin fyrsta velur í öld“ þriðja
er áttítt að þar getur ekki verið hel-
að um hundráð ára öld, heldur um
tunglöld eða sólaröld, en mið tunglald-
arís hið fyrsta 1235. (Aplinn tal 1.) og þri-
mun öfud að máldaginn sé saminn
á þriðri. Við höfum áður séð að þorvaldur
kanóti Híturason andaðist árið þriðja,
og fort létur til að hann munu hafa
haft forráð klausturinn um sína daga
en eftir andlát hans hefur Klausturinn
verið forráðalaust, og munu þá þeir
Magnús biskup og Snorri Skulason
hafa ráðið Gunnar prest þangað,
hefur hann þá ráðið þriðja Víðeyjarklausturinn
í þeim prior þaðan af og þar til hann
andadist 1245 en biskupinn: Skólholt
hefur að nafninu til verið ábóti Klaust-
urinn.

Staðr í Víðey og kirkjan: Laugarnes: eig-
u ellida ar hálfar at veide alre, skulu þeir
oc at hllmangi allt til fa, þa er gest er j-
ar, oc þa er af eru veittar oc hafa at hllm allu

með inngi fiski þá er veidast, við þá aðra er j
frá eigu

Tú verða optast drattarþjóver a hverri
sóm helgi vinnu, og er þeim svo skipt, at
þeirnið Svarts sun a ij fjörur ömæðar og bad-
ar ar, en (af) þeim VIII, er þá eru eptir, þá
a Statrim og Laugarnes kirtja halfar, og
þó framarr, at þau eiga ij hlutu við ar
en Ness menn ij, at helminge i þeirri
j hinni eystru a. Vikr menn eiga V. fjörur
og Vestri a, en fjörung j þeirri eystru.

Þá er fyrir mott of drattum, at þeir
er sidastir eru j drattum skulu þefia
drattu annat sumrar eptir, en þeir er fyrst
þeir er verða annat sumrar j midium
þafa drattum, skulu þefia sitte sumrar þveris
a dag drattu, Gufunesingar og Vikr menn
ustri og Ness menn, skulu Vikr menn draga
i þeir eptir Gufunesinga þond, en Ness menn
sun eptir Vikr manna þond. Rígi skulu þeir,
rad, er að þafa fjörur äti, lengr draga ar
relaupp en þungad til sior brest, þá er fjörur
a þam skiptast at hlögum, skal af draga fjöru ef
Róshöll meti kemur j vaggard aðr heitagt se, eða
relaupp eða brest ef meðal dagar eru, þriar skulu
fjörur liggja of alla non helga daga, en
restir of alla aðra.

En þá er sia maldage var ritinn, þá
allu Vikr menn at þefia drattu, og var þat

hinn fyrsta vetr j öld, það sumar er
Styrmis tok við forradum j Víðey

N° 27

Lagt fram: aukariter (Hólar og Lull
bringu og í janúar 1870

Atvottunum

settar

N° 28

Vottord

Samkvæmt áttvörum þá herra Assessors af
B. Sveinsson og Elidavatni get og með
bestu samvirkni gefid eftir fylgjandi
vitnisburð um landamerki milli jarð
anna Breiðholts og Búðlada í Seljarn
arnesi og um nærnig luxveidvinnu í
íðáinnun varðhilt í þeim árum sem
eyðti heimili í Breiðholthi.

Þy kemur að Breiðholthi Tára gam
all ummarid 1818, en þis þaðan vinn
1826.

Landamerki milli Breiðholts og Búð
stada voru: Aftnesingavegur, sem liggja
ur upp ís Elidáinnun fyrir vesta Blennar,
gröt og þrolengi, þar áttundum var geta
heyjað frá Breiðholthi, en áttres frá Búð
stötum. Þessu á milli miðskotnis mið
ar með grasvinnnum, liggja sudur
og austur af Skorarkyl, stöðla fornum

15^r
er i suduránni, fyrir austan Þlesu-gróf ar-
met en fyrir vestan evottallada svart
nysi og fyrir norðan og miðan grófa
nysi og er áfast í Breiðhultslandi.

Fullt afan skrifuð ár 1818-1826, nafni
Klubbert Scheel veidings; Elidassinum á
leigu, og lit namn ábúendanna; Breið-
holt, Þurkódur, Artúni og Arbe árslega
vinna að veidinni, mót: þús, að þeir fengu
allis til samans í vinnutauun þellmingin
af allri veidinni, vist úr Suduránni, þeg-
met ar þenni var hleypt, og mig minnis
nds einnig úr Norduránni. Get eg þess haldur
ilestjann þetta vitnad, sem eg á minnum sinni
þjann ásum; Breiðholt; vamm aft að veid
ni á sumi, sérilugi; Suduránni, þegar Hol-
m, þer summi var hleypt, þvar eg með að sum
drenngjum var helgður til að verða inn-
gam undir bergskitum þar og setta þaðan lax
vinnu ítt; Holuna eftir að búid var að
hleypra ánni.

er og þri Veit eg að þinn hund mundar og Helga
semkiffa Þindótunn, Jónis; Artúni og Þingimund
þess ar; Arbe, sem voru á lítillum aldri og eg,
var geta ef þau ein einn á lífi; utráð um allh
fró þetta ásamnt met.

er og þri þetta mitt votturð er eg þús að staðfest
a með eiddi minnum ef þessa gods þess

Litla hremsi: Ánessiðla G. ríðs. 1869

Þó Guðmundur
Kammeráð
(L. L.)

N° 28.

Lagt fram: aukarétti Þjóras og Guðla
Þinguríðu G. jarðarinn. 1870

Athorðunum

N° 29

Því undirskrifadi, og Sigurður Guðla
son og og Þjórn Guðla son á Þróggúlfstóð,
seljum og afhendum með þeim vörn þrifa
frá oss og erfingjum vorum, að afsökun
um állum brýðarétti, eignarjörð vor
Ább, liggjandi: hófslumvit vinnan
Þjórasíðu 16ta að form máti Þingur
Lernandi Þórnundur; Þingur
Koti; Þingur þessum og þann erfingj
um, til afsökunar eignar og umröðu
hétan í þá, því umsamid kaup
verð 700: sjö hundruð ríkisdal.

Seljum við jörð þessa með állum
ættindum, gognum og góðum til gætu
vinnmestja, lands og vatns til gætu vinn-
mestja, sem heimildar stjól jarðarinn
ar, sem afhendað kaupanda, ytrað
heimila að lögum. Jörðin er seld á búið

ar þri til norðkornandi fardaga 1869
Hleppi fylgja venjulega jándar þús
og 3 kígdur.

Ofangreint kaupverð greiddi í
norðkornandi fardögum, en land
skuldina 80 áln. tekur kaupandi.

Kaupandi heldur kaupri sinn til
laga en seljandi svarar lagaríflingum
Til staðfestu nöfn okkar og einn.
eipi: og undir skrif þreygja vitundar
votta.

Reykjavot. 1. marsm. 1869

Seljandi: Sigurdur Sigurðsson Kaupandi:

(L. S.) Þomundur

Þjörn Sigurðsson Þomundsson

(L. S.) (L. S.)

Vitundarvottar: Arnjónsson Sveinþurðsson
son.

Óðals og eignarvottur minn yfir
erfingjurtunni í bók, eftir afan ritundu bók,
sem er orðvott eftir til af þrum ritundu
kaupafsals bók: afsala og mäs þei með til
Arnar B. Sveinssonar í Hlíðavatni.
og mäs erfingja, móti þei að þar
greid: það hálf af þeim umtöndu
kaupverði eða 35000: þjóri þeirum
og þeim ritundali.

Til staðfestu okkar nöfn og einn.

iðgl.

Reykjavík: 2. marsd. 1869

Tomundur Tomundsson B. Guðinsson
(L. S.)Situndarvottar: Sveinur Þorsteinsson Ární Þinnsson
Sýnt: sáttanefnd Reykjavíkur 7. septemb.
hecman. 1869.

A. Thorsundur

Hins vegar greint kaupverð þess
Arbnum hálfum: Mospelluveit
3500 kr. er mis afgreitt. —

Reykjavík: 30. júnim. 1869

Tomundur Tomundsson

Þú undirskrifadur get offiðlínar
Benedikt Þorinnsoni umboðar
tú að framfylgja rétti Arbejarinn
mospelluveit til læveidanna í illida
ánum eiss og ef þú gjálfur vori,
hvort sem vori með sátt eða löjevinn

Reykjavík: 2. marsd. 1869

Tomundur Tomundsson

(L. S.)

Sýnt: sáttanefnd Reykjavíkur 7. dög
septemb. 1869. —

A. Thorsundur

Ad eftir þetta er alveg orð þess
og í allu samhljóða þeim sem sýna þú

frumritum, votta og hei smid eftir
notvönnum samantvöld notari
altes -

Notarialekripta Reykjavíkur
Kaupstaðar 15. desemberm. 1869

Samantvöldvottun: 12. A. Thorsteinsson
Höfðskildingar r. m. (S. S.)

Lögfr. Altharðinn

N° 29

Lagð fram fyrir aukarétti: Hjósar og
Gullbringu ríptu 6. janúarinn. 1870

A. Thorsteinsson

(uttur)

N° 30

Anni Jónsson ábúandi: kirkjujardarinn
a. Freidholts, Ólafur Ólafsson ábúandi:
jardarinnar Vatnsenda, Benedikt Sveini
son ábúandi: jardarinnar Ellidavatri;
Gunnur Ólafsson ábúandi: konung-
jardarinnar Hólms, Jón Halldórsson
og Ólafur Halldórsson ábúendur: jardar
innar Ellidakots og Bjólfur Markússon
ábúandi: jardarinnar Arbojar, stefnum
með þessum fimbar stefnum vorri, yður
Kaupstaðar M. Th. A. Þorsteinsson: Rey-
kjavík til þess erinnar fimmm átta þests
frá lögbirtingu stefnu þessarar, að verða
þeim að rífa úr Ellidánum þvergard

þann, sem þú nafid: þeir, og er þú
 til þess stöðu geyr þó þú, að laga
 sitingur geti gengid upp eftir ánum
 til vor, og þú afan þínum.

Þessum vit yður lögtefni og refi
 um undir þetta bref, sem áttad er á
 Ellitavatni 4. dag júl. m. 1863, nops
 vor og innstígl.

Arni Jonsson   Ólafur Ólafsson   Þ. Þeinsson
 (L. S.)   (L. S.)   (L. S.)

Grimur Ólafsson   Jón Haldórsson   Ólafur Haldórsson
 (L. S.)   (L. S.)   (L. S.)

Egálfr Þorkelsson

Á 1863 mánudaginn þinn 6. júl. m.
 N. 112 n. hófum við undir skrifadur stefni
 vottar í Reykjavíkar kaupstað birt frá
 auvitata þin. Það áttu stefni kaup
 manni H. Th. A. Thorsen þessum
 lega á heimili þínum.

Þetta vitnum við í þessum stefni
 vottaríðis okkar með nopsnum og
 innstíglum.

Þetta A. Arnason

Þorger (L. S.)   (L. S.)

þrátt og sex skilninga o. m.

Þorger A. Arnason

Torevist þau Eyrel sentviret í Náv.

nefnd sem 13. Júl. 1863. Arnason

Lagt fram: aukarétti. (Hjósar og
Gættir) sýtu 6. januarinn 1870
Alþinginn

(Settur.)

N° 31

Jeg undertegnede N. Jørgensen som
ved Forantaltning af det kongelige
den danske Landbrugsbevareningsselskab
har oplyst mig her paa Island uden
; Foraaet for som Engmander at virke
til Engvandingens Forbedring i Landet, hvor
Engvanding icku har været betyendt i
ingen synderlig Maatledning, og har i Som-
mer i Krichoven efter Anmodning af Hr.
Assessor B. Sveinsson paa Althinget taget
de Arbejder i Gienavn, som har været
først paa sin Eng ^{og kan} paa Assessorens Op-
fordring give følgende Forklaring:

1^e Opmaalningen af den hele Strotta-
ning af Engen udgjør cirka 250 Td. Land
2de De oppførte Demninger af Jord have
en Længde af omtrent 300 Favne: Længde
fra 1/2 til 5 Apen: Størde og 3-5 Aen tyk-
ke og er forbrændte med tvende der
til her ende Stuse.

3. Tandt jeg at disse Demninger, hvis
Jeg med et opdømme Landet fra den

ndonte Gudsøe over Enger, hvor det har
 en mægtig fordelagtig Indflydelse paa
 Grønsøden. -

4de Hoved dette Assessorens Indlæg an-
 gaar, da er jeg af den Mening, at be-
 meldte Opdømming, naar det er delvis
 gavnlig for engens sigesom jeg maa
 klare at jeg intet Leds, hvor jeg har vdet
 paa Glænd, har forefundet noget sk.
 heide: Retning af Engarbeide, der kan
 sammenlignes med det af Mr. Asses-
 soren paa egen Haand udførte Engar-
 beide og jeg maa med Firmvillie bevi-
 ne at saavel ~~det~~ dette Arbeide, saa vel
 som de Bygninger af sin Gaard, som
 har alt af sig har afført, vidner om
 en betydelig Drifflighed hos Lieren,
 der efter hvad jeg ^{har} nok og erfaret er
 huan den Mand der ingen Betvøisning
 sparer, hvor det gjælder om at forbedre
 sin Siendom. -

Prebakt. 23. December 1869

N. Jørgensen

N° 31.

Løst fraan i aukaritt. Gjörus og
 Gæubringu ríttis 6. januarman. 1870

A. Merklein

(Uttur)

Hér með lýsum við undirskrifadur
 þeir yfir, að við höfum með afsaldréfi
 vort mætt 1869 til þess Samundar Sam-
 undanna: Reykjavíktí, eins og við mi-
 þeir með gjörum, afsaldréfi honum rétt
 von til að gjera skatubola kröfu gild
 á eigið mót kaupmanni H. Th. A. Thomsen
 vortí Reykjavík, að minnsta kosti frá fínt
 el. h. a. d. þess m. 4. júlím. 1863, fyrir það er
 þess kaupmanns þess þess gíft Elidaámar gíft
 þess. Ást. þess þess lög og ritun þess: fyrir
 þess. Þess þess þess.

Þróggúlfstóðum 23. Decembr. 1869

Sigurður Gíslason
 Víkendaráttar Björn Gíslason
 Þjarni Hjartansson
 Lilli Gunnar.

Að ofangreindur skatubólarettur
 þess þess þess þess er með kaupbréfi
 vort m. 2. m. 1869 og þess samkvæmt af-
 saldréfi til Herra yfis dómara Bened-
 dictis Sveinssonar í Elidavatni, yfis
 lýst þess með.

Reykjavíktí: dag 24. Decembr. 1869
 Víkendaráttar: Samundur Samundsson
 Þjarni Hjartansson
 Lilli Gunnar.

N° 32.

Lagt fram í aukarætti Myrdar og
Kulbringu sjónu 6. janúar árin 1870

Althinginu

(Settu)

N° 33.

Hei mið þessi er þriðji af þessum af
salad, sem eignandi Helliðs árið 1863
gfsdómari B. Sveinsson og Ellidavatn
reiti minnum til Madaböta þjá kaup
manni H. Th. A. Thomsen í Reykjavík, þess
is það, að hann eigi tök þvergrindingar
vinnar í Ellidavatni, eftir fimtarstefnu þess
4. júlí m. sama ár. Þess lög ritningar þess
göts óhindrað gengid þess land eign
og jarðar minnar. -

Ellidavatni daga 26. desember m. 1869

Til lögsögu nafn mita og lögsögu
vitundar vattar: Þegnir og Jónsdóttir
Jónaunn Oddur (nafnid handratald)
Jóhanna. Ludmunda Einarsson

N° 33

Lagt fram í aukarætti Kulbringu og Myrdar
sjónu 6. janúar árin 1870

Althinginu.

Péturinn uppsagt

Althinginu Þessum í þessum

Skilti Magnússon Pétur Jónsson

Ár 1870 hinn 2. febríarm. var duka
setti Gullbringu og Hjónar íþlus settur á
skrifstofu bójar þogetans: Reykjavíkur og
haldinn af kanselliráði, land og bójarþo-
geta A Thursteinsson, sem settum dóm-
ara, hvar þó i viderrið vottanna Skúla
Magnússonar og Peturs Jónssonar var
lesi af fyrirtekkit málið:

Hauptmads K. Th. Thomsen

Assessor B. ^{gegn} Sveinsson

Fyrir hönd aðalstepranda ns mótti:
herra Organiisti P. Gudjónsen sen og skýði
reftu þrá, að hann sökinni til upplýsingar
þessu þessu: að þess vitni og öðru: þess afþegnt
d eign i dag.

Fyrir hönd stefnda og gegnstepranda
mótti herra ofisvettarmáls forslu máð
ur þess Gudmússonar og tjáð þrá að
hann ekki hefði neitt að atvaga við
fyrirbætt vitnaleiddlunnar áin sérlegu
arstefnu, með þess skilýði: að mótpark
seinnu einnig að sinni leisti þráfeli:
sérstildri stefnu of til þess komi að
hann undir sökinni þessu að þess
vitni, hvað mótparkurinn samþykkt:

Herra Organiisti P. Gudjónsen fram
legði þessuð spurningar til vitna þessu

er hann ötkað: fóð. Skjal þetta var
markað N° 34 og er wohljótandi.

(N° 34)

Spurningar.

A til vitnanna lúðra línarsonar og
Jóns Jónssonar: Dútskól:

1. Hvað gamalt er vitnið?
2. Þekktis vitnið til hvernig laxveidi:
því veid hitnið í Illidánnun? an
3. Hvað langt er ríðan vitnið þekkti
fyndu þess? 10.
4. Var óeldri línunum, sem vitnið man
til, nokkur ómunn veidi að ferð viðhafi
er mið? ef svo var: hverjir var línun
þá þrábrúðin? 11.
5. Var þleypu gærdurinn, (gærdurinn
sem brúkaður var fyrir þegar vorð
uráms var þleypu), þegar veidi var
kennings eign á sama stöð sem
mið? og hvar var hann þá? 13.
6. Hefir önn: vitnið heyrst stórt foss
inn: Lúðuránni niðursendan
þó, kalladur béd: Skorar hyl og
Stírahyl? 14.
7. Hvað er fomin fyrir vöðum: Stíð,
uráms fyrir ríðan og nokkuð fyr
er ríðan Stírahyl. kalladur?
8. Hefir önn: vitnið heyrst hrekkunna sem

18. liggur i norður og austur frá þessum
fossi, nefnda Hermodabrekku?

9. Getur vitnið einyndað rei að Skjfla-
gárdur só, sem fjnirfamul; áissum
milli. Artiusholma og Kerlingarholma
a fjnir afar stóra fjnirum. Skorarkyl
Eða Skorarkyl, þegar það skoðað. Þór í
sumar, hafi getað hafi nokkurn ann
an tilgang, en að þurka upp vinar.
ana? —

10. Hefir vitnið nokkurn tíma, alla
þa tíð, sem það hefir þekkt til Ellida
dama og laxveitinnar þar, ið árnar
jafn óveidilegu ástandi; og þóð vom þa
fjlm. i sumar, þegar vitnið i þóð?

11. Alit vitnið þá nokkra veidi; mög-
ulega i sudur eða vestur á milli fjnir
vatnslegr?

12. Alit ekki; vitnið veidinnis líka
sem fjlm. i norðurlandi fjnir vatnslegr.

13. (Líðstaklega til Jóns Þoussonar) Veit vitnið
ta fossið (EKK) til, að hleypigárdurinn i norð-
urlandi einn um á þeim tíma, þegar
og konungur átti veidina, hafi veid ofar
og norð Ábba en mi, nefnilega við efra
tagl hólmaus, þar sem stóð fjnirum
Skorarkylur ee?

14. man vitnið, hvendur hleypugárdurinn

var þar seinast, þá brendi hann var
fluttur niðar?

15. Þekki vitnið ástæuna til að gæðun-
inn var fluttur lengra niður eftir þangað
sem hann mi er, ofan til við Þermóa-
foss?

16. Hafa þeir, sem búa upp með Ellidáinn
sem, nokkurn tíma svo vitnið viti, átt
þatt í þeirri veidi, sem leigumenn konung-
höfta, meðan kemur gur áttir veid-
ina?

17. Þekki vitnið nokkurn tíma til,
að suduráinn hafi verið kleypt í sama
hátt sem norðuráinn og var það almenn
gjörb?

B. til Kláusear Bjarnasonar á Blíkastöðum

(sjá N° 1-5 og 9-12,

C til Bjarna Oddssonar og Jóns Arnasonar
— (sjá N° 1 og 9)

18. Hítur vitnið ekki, að laxinn óhinsd
að hafi geta gengið yfir veidigærd kaup-
manns Thomsons í norðuránni, þegar
vitnið þann 30. júní: sumar skóð aði
ástaudid í ánni?

19. Hefir vitnið nokkurn tíma allu þó
til, sem það hefir þekkt til Ellidáinna
íð ánnar í jafn óveidilegs ástandi og þó
vann þenna dag (30. júní)?

20. Alcit þá vitnið ekki veidinni í norð-
uránni spilt fyrir vatuspylli?

D til Jón Gladdirssonar.

(sjá N° 1-8, og 13-17,

E til Gudmundar Þirdarsonar og Lín-
ars Jónssonar (sjá N° 1-4)

21. Hefir vitnið nokkurn tíma alla þá tíð,
sem þad hefir þekkt til Ellidaárna, séð
átt átt í jafn óveidilegu ástandi og þad
varn 2. júlí m. í sumar þegar vitnið
sá þad?

(sjá N° 11 og 12)

F til Þjama Þjamasenar (sjá N^o
1-3.) —

22. Hefir vitnið á seinsalltíðum sumri
haft tök þad til að kynna sér ástandið
í Ellidaánum? og hvernig var þad?

23. Hefur ekki vitnið, að laxinn á hindr.
áð hafi getað gengið yfir veidigard kaup-
manns Thom sen. fyrir vatuspylli rakkis,
þegar vitnið sá áttar, þegar með va-
ð kaup: þeim vabund?

24. Veiddist nokkud í veltur í a rudur
ánni, þegar vitnið við: um hana
í sumar, og var þá nokkur veidi möguleg
í henn fyrir vatusleyri?

25. Alcit ekki vitnið líka veidinni spilt í
norðuránni fyrir vatusleyri, þegar hún

var sem vatnsmenn og vitruð vitruð
um kirkumar!

26. Veit vitruð ekki til að Thomesen er
vannur að sleppa sólarhringsveid; upp
þynis kirkumar einu sinni; hvern vitruð

27. Hefir vitruð þegar það var einu með
er Thomesen, gálfh gálfh það eftir skipum
húsbónda síns?

28. til Oddis Halldóssonar

(sjá N° 1-3)

N° 28 Hefir vitruð nafn þess til, sama
dag sem gálfh skipið fór á land í fjárnun.
; sumar, að kynna sí ástandi; Elida
árum?

29. Var vatnið óvenjulega nátt; mórur
árum, þegar vitruð fór inn yfir árum?

30. Nem þú ekki mjög vatnslausar, þegar
vitruð fór fram yfir nóttina eftir?

31. Vard ekki vitruð varð við, að skart
var kemid; Kirkigardinn; þegar það
fór fram yfir aflur?

32 Hefir vitruð nokkurn hring alla þá
títt, sem það hefir þess til Elida árum
og laxveidumar þar, séð árum; jafn
óveidilegu ástandi; og þó voru, þegar vitruð
þá var á leið fram eftir?

sjá N° 11, 12 og 26)

33. Hefir vitruð þá títt, sem það var á brenni?

197
 a. Það er þetta, gjaltum hleypt rótarbrúna
 veidinnis upp fyrir kisturnar eða við
 Þennsen, eða aðra fyrir namu kind
 gjera það?

Reykjavík 2. febrúar 1870

P. Guðjónsson

Laust þann: aukta rétt. Gjörvas og Guð-
 bringurissis 2. febrúar 1870

Atvottunum

(Atvottun)

Skammt eftir beiðni: hagsmottu eftirfylgjandi
 andi vitar útfærð:

1. Jón Guðsson: Dúkkoli: hidsmaður, sem
 alvarlega áminntur um samboð. und
 er eitt, varar hit hinni framleiddu spurn-
 ingu þannig:

Til 1. spursmáls: Lem þin lúg

— 2. spursmáls: Já!

— 3. spursmáls: „Frá þu fyrsta að vitar
 id man til ein“

Til 4. spursmáls 1. Kaptl.: Nei (4. spursmál

2. Kaptl.: þar með burtfallinn.)

Eftir þar til gefur til efni frá þessu hvers
 slefdu, skipti: vitarid frá, að á fyrri tím-
 um hefdi ámar vend staklagðar und
 gerdum og kistum, en þann man samt
 eka: eftir, að laxakittur vörn: tudar (veðar)
 annis, einn og ein er, en þess: áir þótt hefdi:

allet fyrir það vengið wo. slouklýð, að lax
 ekki hefði getað gengið upp eftir kemni þennar
 urinn min. „Pollurinn“ hefði vengið hafður
 á þeim árum og girti fyrir. —

Til 5. spursmáls: „Gardurinn var afar,
 ein hölmur þessi, sem var fyrir afar foss,
 sem kallaður var Skorarkylur; ungdómur
 vitnisins. Þetta var eð; langt fyrir afar
 þann klyppungardur, sem min er brúkaður,
 en vitnið getur eigi til greint af löngu
 lengd ein málisger.“

Til 6. spursmáls: „Já! Skorarkylur; einn
 ungdómur, en Skorafoss aftastur eftir að
 hann var kominn frá Artini, fyrir
 þessum bit 25 árum eðan.“

Til 7. spursmáls: „Skorafoss; ungdómur
 vitnisins, og er á epli barni þessins min
 nafnur klyppungardur.“

Til 8. spursmáls: „Já! i vitnisins ungdómur.
 —“

Til 9. spursmáls: „Nei! eftir því sem það
 best nafn vit á.“

Til 10. spursmáls: „Nei! hann haf; aldre
 eð árnar eius.“

Til 11. spursmáls: „Vitnið kvæðst ekki. hafa
 þekkingu á, að lax hefði getað gengið þó
 i hann fyrir vatnsleggi.“

Til 12. spursmáls: „Já! þó vit vitnið eðan“

a fyrir, að lax hefði getað gengið í þessa
 áskvistina, en valla það er þar við, ef hann
 hafði mott stýggið."

Til 13. spurs máls: Svarad við 5te spurs mál
 þi bótis vitnið við, að bið haf. vengið að leggja
 a niður þri kleyppugardurum og býggð að nok-
 ar þann þann niðri, nokkru áður en vitnið
 fái frá Trtuni, en vitnið getur ekki til-
 afan greint náttodnar, hvaðar flutningur-
 ium naf. sked."

(14. spursmál með þessu svári hvarfallið)

Til 15. spurs máls: "Já! vegna þess að norður-
 áin vildi skera sig ofis í vestur ána á bet-
 umar og breyta farveg."

Til 16. spurs máls: "Nei!"

Til 17. spurs máls: "Nei! það hefur hann ekki
 miðni hit."

Þessa málsfordu máður þeir Gudmundur
 en ókæði vitnið spurk um, hvort það
 mundi eftir, hvar hefði hafk vestrina, þegar
 kleyppugardurum var flutur, og svarar vitni
 id, "að það mundi ekki eftir þri."

Frekari spursmál ókæði málparðurum
 ekki lagt fyrir þetta vitni, hvar mott fram-
 burður þess, með tilheyrandi spursmál-
 um, var fyrir þri upplæriss, jafnadi vitni-
 id hann rétt bókoðann og sváðit geta
 stóðfest hann með eidi þegar vrasist.

grdi. - dimitt. -

2. Kláus Þjarnason bindi ö Blíkahlöðum
sem alvarlega ásmítturum sam-
þógi undir eidi þóð warar til himnar
framlozdu spurningar þannig:

Til 1. spursmáls: „^{ára} 3₄ hefir i vor verid 31
ár i Hofelusveitinni. -

Til 2. spursmáls: Vitnid framber, að það
ekki hafi verid gjálfr við veidslap i
ánum og þessi þriðkvi. þvermig veidur
hafi verid tilkúð, nema eftir þvi, sem
narn hafi eidd eða heyrð að klár hafi
verid hafðar i ánum og þóð stökklag
ar. -

Til 3. spursmáls: „ Á þann hátt sem
vitnid hefir fráklýrð, eiddan það kemur
Hofelusveit

Til 4. spursmáls: „ Ekki er vitnid vititil
þess. -

Til 5. spursmáls: „ Vitnid þessis eskur
ta þess. -

Til 9. spursmáls: Nei!

Til 10. spursmáls: Nei! ekki raðuráner

|| Til 11. spursmáls: Vitnid áleit að engin
skrepa þá hefði getað gengid þar upp
eðnum vatnslepis, og að ák veidi i
sunduránni hefði þá verid óreguleg.

Til 12. spursmáls: Vitnid getur ekki svar

ad uppi þetta spursmál, að þu leysti
 í þu inni felldu, það mikid vatu þu þu
 til þess að lax gangi í kisturnar. Vatn
 hefdi: veid svo mikid: þu þu áskvöld,
 að þu var laxgang, eni ánni hefdi
 þu ekki veid meira vatns megn, en sem
 svarar þu þu þu og móts við það sem
 vanalegt er. —

Þessu þessu gefnu til þess, þessu veid
 þu vid, að það þu þu þu við laxveidi í Höfn
 til þessa á síðustu 30 ár, en þu aldrei með
 kisturn.

Þessu þessu spursmál áttuðu máls þessu
 annis ekki lögd þessu þessu vitni, þessu
 að þessu framburður þessu með þessu þessu
 þessu spursmál þessu var þessu þessu applesinn, þessu
 að: vitnið þessu ritt þessu ánn og þessu
 geta stadd þessu með þessu þessu þessu
 í þu vdi. — Þessu.

3. Þessu Þessu þessu þessu þessu þessu
 holti, þessu alvarlega ánn þessu þessu
 þessu lögli undir eidd þessu þessu þessu
 a þessu lögdu þessu þessu þessu:

- 1. spursmál: 29 ára
- 2. spursmál: „ þessu ánn þessu vitnið var þessu
 um þessu þessu kaupmanni þessu þessu þessu
 i þessu þessu þessu.
- 3. spursmál: Þessu þessu þessu, að þessu þessu í

vilt til Thomsen. —

Tú 22. spursmáls: „Jó! það hafir verið svo mikið vatn; Norðurláms, að það hafir ornnið yfir garrana skundum. Þessu sumari eftir í þa kringum fins messu hafir vitnið farið einn dag til að vitja um veidina og hafi þá um morguninn verið meðal vatn; Norðurláms, en minna; Suðurláms, en um kvöld sama dag hafir vatnið; Norðurláms verið svo mikið að það hafir mermið; í rökaband þegar gengið var yfir garrana eða hrisumbil fet á djúpt. —

Tú 23. spursmáls: Jó!

Tú 24. spursmáls: Ekkert hafir veidit og vitnið hafir alitit veid; ekki mögulega sök um vatns legris, þetta hafir verið; fleiri daga en það þrjú tíma tímabil um 3ja vikna löina. —

Tú 25. spursmáls: Jó! þegar vatnið; þessar hafir á hafir verið sem minnst; sumari, verið mikið minna en árið þar á undan (1868), þegar það þá var sem minnst. —

Tú 26. spursmáls: Jó allri veid; eða öllu sem er; Kítunum á samundögum.

Tú 27. spursmáls: Já árið 1868, vitnið gálfs hafir ekki vitjað um, nema eitt skipti, þris Thomsen hafir gálfsur gjörð það á samundögum.

nema þá og nafsi vitnið í það stífl. eftir
bóð. Thomsens, deppst um helmingi veid-
arinnar sökum þess að þetta gjörðist á
mánudaginn og ekki nafsi veidit til áðurn
á úrnu daginn. Vitnið þarber að Thom-
sen nafsi vandað um við sig, að það ekki
steppi fullum helmingi upp heldur náðgjaf
helmingnum.

Frekari spursmál ákundu málsparlam-
is ekki lofi fyrir vitnið, og var þar með þem-
burður þess ásamt spursmálunum fyrir
því upplisinn, og af því játatúr selt bókað
er og bregtur það sér til að það festa hann
með eidi þegar nafsið veitur. - Dimitt -

4. Teintnis mæður Jón Arnason Studakob.

sem áminntur um samröfki undir
eide bóð svar til hinna framlofgðu spurn-
inga sem fylgja:

Til 1. spursmáls: Þhárs

Til 9. spursmáls: „Nei! hann nafsi ekki getað
hafst á þra meiningu. -

Til 18. spursmáls: „Jó! vatnið yfir gardsin-
um nafsi núna meir en í Kálfa, eða svo
sem þet. -

Til 19. spursmáls: Vitnið getur ekki boið um
það þekkara, en að Suduráin nafsi veidit öveidi
leg, og valla lax getað gengið í hanna afantel
þessi mín nafsi veidit noni þur fyrir afan

Styfluna.

Til 20. spurnmáls: Vitnið alit, að lúxinn þenna dag hafi getað gengið upp yfir stífla gandinum, en frettara getur það ekki um það boið.

Fretkari spurnmál óskudu málfarlumveru or ekki: lögd fyrir vikunni, og var þar með framkvæmdur þess áramt spurnmálu um þess Fr is vitnum applusinn, jafnadrætt bókað ur, og treystis vitnið þess að það fella nam með eidi þegar krafist verður. Dimmt. —

5. Húsmáður Gudmundarþórarson á Hól,

erinn alvarlega áinnimtur um samn. rögf, undir eiddót var til þinnu þannu löydu spurninga þarinn.

Til 1. spurnmáls: 45 ára

Til 2. spurnmáls: Vitnið hafi ekki gjálft komið að veid i ánum, og þetta þess ekki til þess nema eftir þess sem það hefur rétt og heyrst.

Til 3. spurnmáls: Á þarinn frá skýrða haiti frá þess það meurtit.

Til 4. spurnmáls: Vitnið hafi aldrei heyrst talad um aðra veidiáðferð, en: kistum spollinnu og með að afhleggun.

Til 21. spurnmáls: Vitnið hafi aldrei séð veitla ána jafn vatn litla og þá. Vitnið geti ekki um látit sig uppá, hvor áin hafi þá verið lúx geng. —

81/ Til 11. spursmál: Vitnið hefur st. etu; hafa
svo mikið við á laxveiði, að það geti um
það búið, en álitu ólíklegt að lax haf. geti
að gengið: Kibuna; vetturánni.

Til 12. spursmál: Í þessari á haf. vatnið
verir miklu meira, en svo er það haf.
verir nóg fyrir laxgingu getur vitnið
framtíð. búið um. —

Trekur spursmál: ókunda málspar-
tíð. ánni ekk. lögd fyrir þetta viku; viku-
þá sem heyrir framúr um áraut
til heyring: spursmálinu sýnir.
inn, jafn. hann rétt bókad um og
hefur þreyttá sér til að stað þetta nam.
þannig eigi þá krafur verður. —

Vitna við andinn vikud. eir þetta
þennara sýnir viku þetta þannig
að til ák. viku eir stau haf. átt sér stað.
þar með heiddi þerra organit. P. G.
þannig sýnir fyrir vinnu aðalþessandi um
14 daga frukt, til þess að fara ífarlegi viki
sem ekkert um til stöðar í dag, svo og til
eigi vara í vottissni. —

Pitturinn veitir þess um bedna
frukt til 16. febrúarinn. 1896 kl. 12. m.

Pitturinn appraaf
Athorðinninn P. G. Jónsson, Júlíusmunden
(ettur) Skúli Magnússon, Pétur Jónsson.

A. 1870. árinis 10. febrúarinn. Kl. 12
 miðdag, var aukaréttur og hollbrúsgjafi
 og Myðra. cyðla settur á störfetapu bójarþu
 getaus í Reykjavík og maldinn af land
 og bójarþjóða A. Þorsteinsson, sem setti
 einn dómara, þvar þá: vidarvill vatt
 anna Petrus Jónssonar og Anna Gísla
 sonar vaferistellit

Málit N° 34 Hagmanns H. Þ. A. Þorsteinsson

gæm
 Arnes B. Sveinsson

Tyris áund að allþessum málum
 og áund: P. Gudjohnsson, og öðri fram
 kaldið vinnuleidslum, se byrjaðs 2. þ. m. um
 Hönnu þáti einnig þá, að mótþarlin
 um hefti áent þessu, að vinnuleidslan
 ölli að framhaldur i dag.

Notki þar áund þyris réttinn, sem vinnuleid
 ötefudur, Þjarni Oddum húsmaður i
 hart húsinn, sem alvarlega áinnirntas
 um samnógs endis eitþóð var aði þann þyris
 i þu þyris þyris þyris, sem þann þyris vinnuleid
 um N° 34 þann 2. þ. m., eftir að þyris
 málin um þyris þann þyris.

Til 1. spursmáls, var: 4 Tára

Til 2. spursmáls, var: Áttund gátt ekk. i
 mynduð úr áund, um að gátturinn
 setur til þess að þurka upp sunduana.

Til 18. spursmáls, svar: þegar vitnið fór
þar um, áleit vitnið að lax góti gengið
yfir garðinn, en svoð lengi á undan
eða eftir, gekur vitnið ekki bændum.

Til 19. spursmáls, svar: Vitnið segir yaldan
hafa kemt að laxagjörðunum, en aldre-
þyni séð vaknið fara þarna miðit af
í þá.

Til 20. spursmáls, svar: Vitnið segir ekki
gjörta hafa vit á þessu, en séi rétt, að
laxinn hefti gekið gengið yfir garðana
en þá framt líka í Kirkurnar. Vitnið
hefti þess vit, að þessa dag naf. vörðna
framlegi helmingi meiri lax í hjáleigi. Nú-
2. þannis þyni meðan en: aðal Kirkurnar,
en af þess eyri þó ekki ályktað, hooð mik.
Eftir að laxi hefti gengið yfir garðana.

Vitna leiddandi örkadi: þann hald: 19.

Spursmáls vitnið að spurs, hvort að það
áleit að þann 30. júní m. þ. hefti vörð
vokkur veldi: meigulegi: veltur á milli:
þann þyni vakulegi: svarar vitnið: „Mei!
þar vor að þann dag hefti lengi lax gekið veldi
né vort: Kirkurnar. —

Vitna leiddandi örkada letna upp þyni vitni
inn skirðu þá, og það hefti gekið þess
auka rétti kullþing og Hjóruvælu þann
2. júlí m. þ. og vitnið að spurs hvort það stöð.

festri þessa skýrðu. Eftir að skýrðu þess,
 Þá 14. 2. í lokinni, var upplenið fyrri
 vitnið, staðfestu þáð hann sem sam-
 leikannum þankodma. —

Þessa gífriktar málsfordu móður þín
 Gutmundur, sem var móður þínar
 um bjótuda sinna óskod: vitnið gagna
 spust um, vorst að hjáleigu kirtan, sem
 vitnið nefndi við 20. spursmál, si skod-
 ud með þvergingu gífri alla kvistinu
 sturðana, eða bara með gær klutauð
 i ána og roara vitnið, að hit idara
 eigi sei stað, þá að heianhit og jörð
 af Háf, en við epi Kirkunnar ei girt
 fyrir með fullkenninu þvergingu.
 ingu. — Vitnið heyrði framhendi sinu
 eða bókadama upplenið og jafad: hann
 sei bókadama og treyðis sei til að stað-
 festa hann með eidi. Þiunt. —

7. holti fyrir rittinnur ludni: Einsar
 húsmádu: Mið holti, sem alvarlega
 áminntur um samrofi, undir eð-
 bod roara þannig til sinna fram-
 löstu qumminga, eftir að þó rofðu, verð
 laust fyrir hann.

Þá 1. spursmál, var: Um þinnu
 Þá 2. spursmál, var: Litari i Einsar eaf.
 studeuti séð, eða þá þá vitnið var 12-14

ára, ein loft með sama móli. —

Til 3. spursmáls, svar: „Miki 30 og 40 ára

Til 4. spursmáls, svar: „Nei, ekki það vöru-

ð hit veit (ut af nafni spurningsmanna

af bókunum). —

Til 5. spursmáls, svar: „Nei! gærdurinn var

afar, en fluttur undur eftir, þegar áin fór

af breytafarveg i gegnum hölmanna,

aldri gærdurinn var rita fyrir meðan

Arb og við nýtra laglög i Korklingar

hölmna, mi vdi hlýpugærdurinn rita

fyrir rögum Kermóafoss; Khrud man

eigi gjörta und gærdurinn var fluttur.

Til 6. spursmáls, svar: „Já!; seinni tíð

Airakhl, en allt af i ungdömi sínu Khr.

arkhl, með seinni tíð meistar vituð

ut af þessum þekkt áttar. —

Til 7. spursmáls, svar: „Kermóafoss, og hef-

ir vituð aldrei heyrð þenna foss nefnd

an Airakhl. —

Til 8. spursmáls, svar: „Nei, ekki nema eftir

ir Jóni Jónsson; Dúna veði,“ Eftir gefu

u hilefni skýris vituð frá, að það heldur

ekki naf heyrð nefnda Kermóa i Breid-

hólts laudi fyrir umman áttar. —

Til 9. spursmáls, svar: „Vitúð gat ekki

álit áttar.“

Til 10. spursmáls, svar: „Nei, ekki vestrána“

Til 11. spursmáls, var: „Las gat einögulega gengid: hana alveg meðan frá jó og upp að Hrolingar hölma“.

Til 12. spursmáls, var: „Fremur álitur vituist það, en minn nafn þú verid lax geng.“

Vitnalitardæmi: ákæði, að 16 og 17 spursmál: síu staklega hit Yris Yimssonar, einu íg last þinn þetta vituist, og varar vituist

Til 16. spursmáls: Ad Tugi mundu: heil og þadís hans á Ríðitíðum, þaf: einu hit fengit hlut af veidinni með þú að þe légtu garga, ristur og voru vid þlyppu. þú þú fengu ekki, en þú fengu ekki þaf þlyppu veidinni, heldur eingöngu af þlyppu veidinni, að vituist minnis þunnig að þá, en veidinn þafði á leigu, tók helming ákæðum, en minn helmingur var skipt á milli þerra er umu að veidinni, og var það einungis: Kaup þú vituist

Til 17. spursmáls, var: „Nes ekki: svo vituist minni eftir, nema þollurinn eftir gefur þessu, man vituist ekki eftir hord klita þaf verid: undarinn en þú svo nefndu ekki: veid þú nefndu veid einögulega að nokkur lax þefð getað gengid upp þinn grindur þó er voru afauverðum þollurinn.“

Offisrettarprocurator Jun hildmundsson
óttáðri vikud, mið tilliti hit 3. og 4. spurs
máls: spurs um, hvort;

1° Hósk Kiburgardarson sem þvergið
míðsanna, hefd. verid eius afarlega - og
þeis vom mi - þegar vikud fyrð man.

Þas: þeis nafa verid á sama stað þannitun
á sem vikud man til. -

2° Hósk að hjóleigs kistlan hafi verid: óni
frá þis fyrð vikud man til. -

Þas vikud man það ekki gjóla, það kunn
i að nafa verid: sumum árum en ekki
numum, en þim mun þennur vera
upptekis að hóðaldi á seinni árum.

Vitnaledandi óttáðri lag þinn vötr-
af blýpíð, og það að spurs, hvort það staðfesti skýð-
unnig þá, er það nefis gefid og undirskrifad us.
kari altes þann 16. júlí m. f. ó., hvort skjal
er sem fylgs skjal N 5 að 2: sök þennar -
Eftir að skjal þetta var uppleid, staðfesti
vikud það, sem samleiðanum sam
kount: ólu tilliti.

Vituid hegd: fram hnd minn upple
inn jafad: hann seti bókadann og tvegr
er set til, að staðfestu hann með eid. of
þaf gjerist, - Ditmitt. -

8. kotti þinn réttinum lausamada
þis Maldirum þá Lötjarbarða, sem alvarlega

áminnstur um samnög. undirleidd
 þóð varar þannig, til þeirra þannig.

á spurnmála, er fyrir namn von lögd:

Til 1. spurnmáls, var: „A 40ta ári

Til 2. spurnmáls, var: „Já“

Til 3. — — — — — var: Frá þess háttar var

þann hjá foreldrum sínum á Barbot-

um. —

Til 4. spurnmáls, var: „Nei! (annar kaff.)

spurnmáls burtfelur)

Til 5. spurnmáls, var: „Já, þá þau ást er

þann man eftir (í þess kaffi burtfelur)

Til 6. spurnmáls, var: „Í fyrri lið þess

þyl, en sínni tíma meðfram þess

Til 7. spurnmáls: var: „Kerró afoss.“

Til 8. spurnmáls: var: „Já. Hin og eftir

meðan þess þess ber nafn, að útkerid

heldur af Kerróum um, sem liggja um

an vest við ána: Þess hólts lands. —

Til 13. spurnmáls, var: þóð var þess í

vitnisins lið. en þóð þess talat um að svo heft. áður verit.

Til 14. spurnmáls, var: Burtfelur

Til 15. spurnmáls, var: „Nei“

Til 16. spurnmáls, var: „Nei“

Til 17. spurnmáls, var: „Nei“

Vitnislandi: ökkad: vitnis spurn,

þóð þóð heft: nokkum sínni þess þess

inn, sem þóð þess gefid útkeris umi.

spursmálinu (inorduránni) kallaðan
"Líra hyl", og varar vikið: "Nei" til þess en
það nafn hefur. Kemmi afoss líka nefndan
Kleypri foss.

Vitnið heyrði fram bundinum upplær-
ingum, sem það játuði, rétt bókunum og
tréptis leið til að staðfesta hann með eidi
þá krasfild verður. - Eik frá rétti. -

Kostli fyrir réttinum línar Jónsson kúð
mádu: Klíðarkúsum, sem alvarlega á-
minntur um samningi undir erðebot
varar þannig til þeirra fram lögum spum
juga:

Til 1. spursmáls, var: 34 ára

Til 2. spursmáls, var: Nei (3. og 4. spursm. hvarf.)

Til 21. spursmáls, var: Vitnið kveðst alþre-
kafa íð minna eða eins lítið vatni í þeim
d' sumardag.

Til 11. spursmáls, var: Vitnið getur ekki
búið um það; það veit ekki hvað lax
geyjur grunnt. - Vitnið bókis þess við,
að það ekki þekkir neitt til laxveid.

Til 17. spursmál hvarf felur. -

Francubundur þessi var upplærinn og
af vitnum játuður rétt bókunum og tréptis
í það leið til að staðfesta hann með eidi þó
krasfild verður. Dimmt. -

10. Kostli fyrir réttinum Ólafur Haldors.

son, húsmáður í Hallbjó, sem alvarlega
 ámerkintur um samnaðgl. undir eidd
 bod varad: þannig eppó þó þann loyð
 spurningar:

Tú 1. spurnmál, var: 35 ára

Tú 2. spurnmál, var: Já

Tú 3. spurnmál, var: „Há (eidan vituð
 var við þessar veidar.)

Tú 28. spurnmál, var: Já

Tú 29. spurnmál, var: Já þó flaut eppó
 alla gærda og kistur. Vituð getur ekki sagt
 með vissu, hvað náte vituð haf. numid

eppó kistugardana, þó þó þaf. fandi eppó
 norðurans á vöðum, en þó inn ynd.
 set, að vöðum þaf. blótið á handu
 við í ökla eða mjóalegg á gærdinum

Tú 30. spurnmál, var: Annar vom wo
 kalla þurrar, wo að gangand: maður
 mundi þafa kemist þurrar fötum
 eppó þó

Tú 31. spurnmál, var: „Já þeim bet 2
 fadmar vom fallnis á gærdinum, notun
 þó vidur, þó vöðum þaf. gæfið undir
 stotuna undan gærdinum.

Tú 32. spurnmál, var: „Nei - þó þaf. aldri
 við þó eius. -

Tú 11. spurnmál, var: Vituð þessis ekki.
 A nokkur lax hefd. getað geuyð eppó árnar

eius og þá var. —

Tú 12. spurningsmál, var: Já. —

Tú 26. spurningsmál, var: „Já, þau tvö ár sem vitnið var á Þriðjöldum hleypti Thormen upp í ána þri sem var í kítunum á hveginum sunnudegi, eða á mánudag þegar ekki var vitjad um á sunnudag. — Þessi ár voru

1867-1868; 68-69. Þessi árið taldist svo til, að hann hefði hleypt upp þess 700 af læri

Tú 33. spurningsmál, var: Já, vitnið hefir búið

gjöf þáð jálfr og ríð Thormen og aðra menn hans gjöra það. —

Framburðar þessi var applesinn þessi vitni og af þri jálfrur rétt bókadur og þreyt sést hit at það gæta nam með eidi þá kraf unda eð verður. — Þímt. —

Hverugur með þar þessum áttáð; þess ári spurningsmál lögð þessi vitni þau, er hafa uenð yfir heyrð; dag, en vitni leidd und áttáð; sést að þi þau seimna eð þess ef þessum þótti þess vid þessa. —

Þettinum uppslag.

A. Thorsleinsson B. Guðjónsson
(settur) Þetur Jónsson Ánni Víðarson

Á 1870 þann 16. febrúarinn. var aukaréttur Guðbringu og Hjósareyglu settur á störfstofu bójar þóglauu í Reykjavík og haldinn —

af Rannsókniradi land-og bógar-fogeta
 Thorsteinsson, sem settum dómara, hvar þá
 : vidurvit vottanna Skúla Magnússonar
 og Petrus Jónssonar var fyrir tekið
 Málid N° 34 Hæfingráðs B. Th. A. Þórnússonar

^{999m}
 Annum B. Sveinssonar

Fyrir hind hefanda meðli organist
 Guðjónsson, skilad: af þur skýlum þeim N^o
 1. 33 í næf. er vonum vorum lið vðatta dag
 er málid var tekið fyrir, og lagð: fram
 sökmar og varnar fram hald, dags í dag,
 málid N° 34 3 útdrátt af afsalsbréf-
 fyrir Vatnús enda dags. 6. september m. 1820
 notariálitur staðfestum ^{merklaði N° 35} 3 útkrifi af
 sita Skúla landfogeta Magnússonar: Lög-
 ing á Gulbringu-sýlu, málid N° 36 3 útkrifi
 af sama riti málid N° 37, 3 ex-
 tract útkrifi af afsals-og vð málubók Guð-
 bringu og Kjórar-sýlu, vinnihaldandi uppboðs
 skilmála fyrir völu á jörðum í Hb. málid
 N° 38, 3 útkrifi af þingbók Guðbringu
 og Kjórar-sýlu, vinniheldur vðna leiddu
 i málum málid N° 39, 3 vottard dags 16.
 þ. m. vottard frá héraðslökni J. Jónssonar málid
 N° 40 3 vottard frá V. Þorvaldss dagott sama
 dag, málid N° 41 Skýlin N° 34. - 41 eru vott-
 skýlandi - - -

84
 Tinnis hönd skýnda og gagnatryggnanda mótt;
 yfirsettar matfordurmadur Jón Guðmund-
 sen, beiddi um mánaðarprest til svara
 og þekkara ofis þrífum samt skjólin úi
 led. Þitturinn veitti þinum umbedna prest
 til miðtorkudags 16. mars m. kl. 12 á hádegis
 og ledi skjólin N-41 ínes með þessum skjól-
 um.

Þess þann lofdu skjól kjöda þannig:

N° 34

Söknað og varnar- framhald
 í málinu:

Kaupmáður H. Th. H. Thorsen í Reykjavík
 egeym

Arrenor Benedikt Þeirsson og Alfreðsson

Litlu verður höggur þessum, segir máttak
 id, og vo er um það, þegar miðparturinn
 gledur sig yfir þess að eg sé þorunn samdrin-
 a um skilning þaus í laudrdögum,
 vidvikjand: eignar og veidirettindum manna
 a fyrir eða á þessum laudar eign þess á laud,
 af þess að eg þess eigi þessinnis miðlund
 gildi laganna "í Almennu delingunni" Enn
 vindið gledi þess vera sárlið þess þess
 þess þess og á þessum þessum þess þess
 að þess, að laudrdögum þess af þessum ald
 us þess þess við þess, eða þess þessum þess
 að þessum við þessum veidirett, þess þess um

að ræða, og eg er hróddur um að gledi
 efnið verði minna en ekki; nétt, þegar
 mótparturinn, gegn alnum þeim fastis,
 sem eg nefni þegar upplýst í málinum og
 sem smetta það aðriði þess, uoenig veidur
 nefni verid frammi frá önnurna líd, á að
 fara að sama, að hann og kompanar
 hauss hafi nafn ótrúdráða veid: í blida
 árunum um alla þó tíð, sem leigu meirum
 þurungs hófdu hana: eignar haldi: og
 allt þann að 1853, en ummunarbyrdiss.
 þessu efni hvíttis ósefð á honum, þó
 fremur, sem hann í þessu asserto eink-
 um og rérlagi, þá eingingur hlýtur að
 byggja réttarkröfu sína í réttarbyggingum
 N° 23, þessari líttvilegu málsútlitum þessu
 framhalds gagnstefnu. "það er þannig al-
 veg áttoto laust og ósatt, se hann segir, að eg
 hafi einldyft gengid út frá þó, og veidur-
 kemnt það, að veidimáti sem hýðanda
 veltur og þessir rennara hauss: veidimni
 se barnadurad loqum, þó þar með keft
 eg gefid þó skringu, sem mótparturinn
 heit best fyrir, hann loqvitringurinn, að
 qnem megi eigi nota þau réttindum
 sem önnur hafa keypt, ^{við} þó sínum, sam-
 kvæmt þó, sem þau áður hafa notid
 veid, af þó áð eir hverjinn áðrum þessu

áth að vilja hrífa þau til sín, en þegar ég
 set mig á móti þessari háttu „enclidize
 Loufstoðkennisg“ - og „enclidiz“ er minni ^{fullsta} ~~þessari~~
 merkisgna þri þess lítur ekki sá ákvað
 annar laganna um „Erhveruelse og Bænd-
 delse“, heldur ein blipnis á eitthvert ástand,
 sem um hundruð ára ekki hefir átt sér
 stað í heiminum með tillit. Þetta þess, sem
 hefir er umtals efrið - þá þykist ég ekki þarf-
 a frekar að leida sök að þri, að ég stend þar
 á laganna grundvelli. Ég hefir þess gott kvæð
 þessa ótrúisgu tveitis, að það er mótpart
 verius sem á að sama það að þess rith-
 vindi sem notuð er um vís en hodi kaupandi
 og seljandi þeirra höfðu meinst og tiltekið
 id, og viss og nýlega var á vikið, og me vís
 en þau að formu hafa notuð verid. Mótpart-
 verius finnur það merkilegt, að ^{eg} ekki haf-
 a leyst mér að kalla það fastisk ástand,
 sem átt hefir sér stað um fleiri hundruð
 andanfaris á með veldi matarni
 Elitaisum og kallar það non ens og en
 bradictis in adjecto, en setjum vís að það,
 sem hann vill kalla fastisk ástand, ut-
 það ástand sem þess bók vill vera láto, og
 hann er að bejast fyrir að ná, virkilega
 veri fastisk, þá veri hann merkilega fínt-
 arlegra, hann merkilegu stýfugardar og upp-

þar á milli Ellidáanna &c. &c. allt samant
 hið merkilegasta noncus, og hváða
 noncus vori þá ekki. Óla þau gagnrökun.
 Kei! með Ólu þessu vidurkennir hann,
 að lá veidismáti, sem mi og þróinninn
 tíð hefir átt sér stað, er hið þaðviki, sem
 hefir er um að ræða, og það sem hann hefir
 er engin ræð með að hnekkja af þeirri
 ábodu, sem eg þegar áður hefir til fót, þri
 or tempore þobior jure, þvergi namn hefir
 er mið i superlativus á þessu að fða
 nokkra ummunn fyrir og þó er þetta einu
 auliga þau en ekki miðt stunnar vð
 — eftir þingum hóðum málium. Mót. Reg
 parturium regis að eg þú hit úr veidismá
 a umþjótauda míni einnar — og úti
 lokandi rétt til þverginganna (slika ga
 atþofis, sjá br 4. meðst: „þessars þau gjer
 seimlegu þvergingu“), en eg skit í sam
 leika ekki, hvernig nokkur sá, sem ekki
 er miðt stlar sér að rangföra end mín
 og meiningu getur stóð miðt stakt
 idem per idem, og blítur þetta að vera
 ljóð af þú, er eg hef: hit erum sakt: fyrstar
 sögnarskjali mínum af 11. septembris f. a. blítur
 6-7 (Rittarskjali Nr 2), og sem miðparturium
 hefir ekki getað miðt stakt af þú þá
 i historiskri miðt stund allra miðt stakt

82

manna (þjá málspreisina þes b. frá: „þóem
 ig þessi veidi rættur“ til þes 7: „í þess Mörks-
 anna héra lands.“) En eg skal þess í tilfari
 af þess, að eg í ríftlotum áttum stað hef. lál.
 í þess, að Konungur hafir verið þess að
 áskilja sér gjálfurum laxveidina í Ellidáám
 sem regale áður en hann teldi gjálfurum
 uppmá þess, leyfa þess að atlunga, að þess
 mitta áskilningu, og þess þess samræmi við
 þess, sem regis í afsalsbréfinu þess. Ell
 í Davabú í 27. septemberm. 1815 (Ritt áttgjá
 fða. III) og Katusenda, þess eg þess þess
 með í utdrótti, dog Os og Ver þess þess þess.
 þess þess: Regjeringen alle þess þess
 Regalies og Hórheder, samt — ufortrúðke-
 de. Hváð er það, sem þess þess þess
 undan þess frá gjálfurum sem Re-
 gale? þess notkunt Regale þess þess
 átt þess í Ellidavabú þess þess í
 þess skilningu, sem er í almennt
 þess? og er það ekki þess er þess átt
 meint með þess undan þess þess
 er ein mitta laxveid in í Ellidáám? þess
 er eftir þess þess: þess til þess að afsalsbréfin
 þess fram „Regalies og Hórheder“ þess alle
 veda til Os eller Offentlig Præg ere þess þess
 og, nátturlega. þess með vitund þess
 arinnar og Konungurinn um þess er þess

var sem þá lá og nafn: legid á laxveid.
 inni um langan aldur. Eignir sín
 staklega að leida aðhygli: hins heðrada
 ríttarad þessu átríði málsins, og reykja þá
 í samband við það, sem hefir átt sín
 stað um einnar Regalia undir vorri
 dým frá fyrstu tímum t. d. tiffurmann
 amari: Noregi og til þess að fara ekki
 út fyrir landsteinana, brenni steins,
 mánumar í þingeyjarvípi og dobbel-
 spalsindurmar: Helgastodappalli. Og ef
 umi hins heðrads: ríttur samkvæmt
 þessu litvibundu orðatöngjum fyrir
 afsalbrósinu fyrir Ellidavatni og Vatnsenda
 a skoldi, eius og ex vna, firma eitthvæð
 fúid: áttodum hins heðrada mótþartr
 fyrir þessu Regalier, & honum, sem af
 guds náð kemungu til Ellidavatno" lit-
 korna, þá legfi: eg mæi heimil að vorra
 að það minni fara á líkann hátt með
 mitt afsalbréfið, sem Mr. Stefán Gunnar-
 sen hefir útgefið fyrir Kellistoti, þvi það
 & þó áttvitað að í þar nefnt afsalbréf
 verður að þýða eftir og samkvæmt þessu
 fyr útgefna, í þessu tilbiliti autkenti má af
 salshéfi, og á sama hátt hlytur afsalbréf
 að fyrir átt, þó það sé ekki hefir fram lagf-
 að þýðast, En budi með til lít þessu

síðan nefnda afsalabréfs, að undan kemur
 um þeim réttindum, sem mötparturinn
 þykist hafa til jandarinnar Árbójar (sjá
 það í fleimbililit eftirtekta verða afsalabréf
 N° 30) og með tilliti til jandarinnar Þreid-
 holti og Hólms, verð eg leyfa mér að leida
 atkvæði þess heidrada réttar að ákvörðun
 um tilk. 8. jan. 1802, str. Kancellibréf af
 27. febr. 1838, og gjöra þá atvagasemd, að ef
 meðlimir yfirrettarins eku. geta fengið lífl
 auctinní Aucthorisation til að fóra „Andr-
 ses Sager“, hvorki fyrir eundir né yfirrétti,
 þá er þeim það alveg óleyflegt að aucthori-
 sera sig til þess gjálfrs. Og þó að mi mötpart
 urinn kvæð gjálfans Árbó og Katusenda
 enestis, eris og á er beut naf: hegráð sír ó-
 leyfalega og ósamboðid embottisloðu sín
 í, þá er það þó einn svodnara, þegar hann
 kemur rís kunningjinn vald, sem eigand
 a að Þreidholti og Hólmi, til að áttaga
 kunningjinn gjálfans, eða það embott
 isvald, sem hann hefir gefid myndleg-
 luttu til hól, að ráða fyrir fjórðingni Þreid-
 holti, og til að leija burt og selja laxvæð-
 ina í Ellidaáms, þarir yfirtröðlu landslag-
 anna, með álum þeim fögru epithetis
 sem hann veltur þeim réttindum, sem
 umbjóðanda mínum hafa veid seld.

Eg veit ekki hvað það er sem skilið er
 sektir fyrir, "utilbörðug Procedure", en það
 finnst mér samt, að af mótpartinum
 motti búiast við öðrum slíkum tilbúnaði,
 aði, bði sem kunnulegum embættis-
 manni og jurista. Eg leyf mér því að
 mjúklega að þessari pers:

Að mótpartinum verði álitinn inkom-
 petent til að færast mál fyrir aðra
 en sjálfum sig, og að málinu verði
 að annara leyti annað hvort frá-
 vísað og mér dómur "Kort og For-
 ring" vegna umbjóðanda míns,
 eða að hann verði frifundinn
 fyrir korum og kröfum háls ís-
 lojar, Vatnenda, Hólms og Breid-
 hólts eigenda og ábúenda.

Eg veif fundid mig því fremur kunn-
 um til að koma fram með þessa rétt-
 arkrofu, sem mótsetningis milli
 hegdunar eigendanna og ábúendanna
 að og á jörðunum upp með Ellidænum
 fyrir 1863 hefir verið ólíkari þvi, es hún
 hefir verið síðan 4. júlí m. þ. á. og get
 ekki bundist þess að láta: Gósi, að kom-
 ánar mótpartinn um þessa lögröku
 því að eitt hafi látið leiðast til að taka
 þátt í henni, að þeim hefir verið lofað

gulli og gænum skóns af menni, og það
 var svo sem vita skuld, að arressor i lands-
 yfirsættinum ekki mundi far með þá
 út i meina áföru; en nefdi þeir verid
 sýnt fram á hite strax frá byrjun, að mátt-
 is, ef tu vilt, góti létt af sér tali verid ann
 hoftráð, uggis mig, ef eg þessi landa-
 minna rétti, að þeir hefði gyppt óxlum nokkuð
 að svo, og heldur látið allt vera við þis
 gamla, mátté heidit eftir nýjum lögum
 um þetta efri.

Þú kemur mótþadurinn með sítt
 kort yfir Elitáámar, kort, sem er heidit
 eingöngu eftir þó, sem hann sjálfur hef-
 er sagt til, áin altrar til hjálpar mötlingar
 þróts manns, áin þess við fornlegt rétt
 ar hald og eftir lit á það num af dönsaran-
 um - og það lot eg mi enda vera - en of-
 an: kaupid áin þess með einu orði: að þyrri-
 a um samþykki mandantsins
 til þess, heldur leggur hann það fram
 með þeirri símu, "Sufficue" hvar með
 serilagi hið tidasta stutta innlegg af 5.
 januaron. er skrifad, rétt eius og það
 voru þenid af landlögnum sjálfum,
 eius og hann vildi skrifu þau, og lít lög
 og litlega þreytir sér lit að skrifu þau; það
 fer mi samt ekki þis sem hann oflast til

eg mót mdti algjörlega korti þessu, að því
 leysti, það ekki kemur saman við kort
 það, sem umbjótandi minn hefir fram-
 lagt, og rannsakað er ó háðnum af dönn-
 aranum — Umbjótandi og mótpartin-
 um, og samþykkt að undanteknu þóð,
 sem eg ríðar mun kenna til að tala um,
 eg mót mdti því einnig að því leysti, sem
 stlast er til að það sammi, að Elidáur hafi
 upptök sín í Elidavatni landi, þar sem
 þetta atviki er orálinn óvirkmandi, auk
 þess, að mótparturinn eins og eg nefndur
 hefir fram, samkvæmt, samkvæmt 2
 5-11-607 ekki má fella vatni úr venjuleg
 umfarveg sínum. Í þessu tilliti gildir
 það einu, hvort aðalilefrandi hefir óðlast
 einu einstaklega veidiretti á stórn eda
 litlu vöðdi í Elidáum, því 20 þáðmar af
 straumnum í þeim eru, eftir því tím
 eg hefir að mikla heimildarskjat um-
 bjótanda míns í sambandi við þó
 veidi í árunum sem kinnungur að einu
 aufermi, hafið leigþ burt, og þann veidi
 mæta, sem um allan leigþ tímum
 var tilkædur, em einu góðir og 2000 þáð-
 ar. Mótparturinn getur enn tilteitt út
 af því að veidirettur umbjótanda
 míns sé bundinn við $\frac{1}{5}$ eda $\frac{1}{6}$ af öllu

um þann Elidaáinn, annað er þáð,
 sem: verummi of fastikk: að konungur
 hefir ottast þer gjálfum veidina á þeim
 stað: ánnun, sem hann gat einn sekið of
 is hermi, sem regale, og til þess hafði hann,
 sem eigandi: allra jarðanna meðfram
 Elidaánnun þinnu fyllta rétt. Og þegar
 mötþaturinn impulerar konunginn
 að hann hafi selt laxveidina: ánnun öðr
 uvisi, eða lakmarkað rétt, þannar við ut
 una ánnuvisi, og gjört hana sírari, enn
 þann rétt þvar með hann gjálfur og
 seiuna teignum hana höfða veitt,
 þá finnst mér þetta vera heislínis að
 bregða konungi eða þjórn hana um þann
 dulentam venditionem, en til þess gef
 ur heinsildar skjalið af 11. december 1853
 þorum ekki minnstu ástöðu, eius
 lítið eiu og namn hefir: þessu efni á-
 stöðu hit að regja þáð, sem hann regir
 á 5^{tu} ríðu, "tuttásmleggins, qui contra
 legem facit nihil facit, þvi namn veit
 ur að lála þáð factum standa, að kon
 ungur hefir áskilið gjálfum þer alla veidi
 á Elidaánnun, meðan hann var gjálfur
 eigandi: hlutað eigandi jarða, og þáð
 með fyllta rétti, en með hinum sama
 fulla rétti hefir hann einnig fyrst leigt

burðu veðing, og ríðan selt þarna ótál
 id af öllum sem upp með ársurn þjuggu
 svo að eg held ókelt að brúka um gagn
 málsóttu mótspertins híd áður en þá
 iyrði: "Þagefter kemmer Týndtöl."

þar sem mótsperturinn afarlega á
 bls. 6 í slutta innlegginn telur matalibbur
 ing umbjóðanda míns umfangs minninn
 þá skal eg engann veginn fara að próta
 við hann um þetta orðatiltaki; en þáð ölla
 eg samt, að þínn heidráði rættur sé, að
 haus eginn málsótturinn er þó druggi,
 þar sem ekki er um minna en 3 stöfn
 ur að ræða, gagnstefnu, framhaldsgagn
 stefnu og hins almattugu fjintarstefnu.
 ur sem á nú að gjöra "debut" á Íslandi
 á nú gildandi "Processformi"; en þar hann
 á sama stað segir, að fortöð id af 3. júlím
 f. d. meini þis að nota til vafisvælingu
 á á haus eignarjörðum eina einustu
 innáyrðum af haus eginn vatni, þá
 vil eg leyfa mér í sambandi við það,
 er eg nefni þetta fram í öðrum fram
 haldi eg vörn N: 16 af 2 desemberm. f. d.
 bls. 4-5. (leyfa mér) að benda á það, sem
 sagt er í þessari völlum engjameistarar
 Jörgerius af 23. desemberm. f. d. (rétu
 arúgal N 31) sem eg að ódm leyti ölla að

haf: vilist inn i mál þetta; Hæðinn fór
 is að fara rakkleðis til hins kgl. danska
 Leudvístjórsmarsfélags og óðlast þróinnam.
 — að vatns-veitingarnar á engi gagnsteppu
 andaus haf: Kostað allt að 5 af hánum og
 6 af þykkanu stýflugörðum, og þessi þrekkvirkni
 eru oflud til að halda smá eprðnum.
 Nei, þetta sammar einmitt það, seen ey
 þess: sagt á litvikuendum stáð, að gagna
 stefnandi: einmitt þessir forðjörfað sagi
 sitte með slíkis vatnsveitingu, þú engi
 onáður. með fullum rínum lotur reis
 teija tris um, að engi naf: gott af að liggj
 andis 5 af. eða það af slýpra vatni.
 um það leysti árs um það einmitt þess
 að rýta loftsinu og eilarrimmar að
 eru en það er slejst, etku að tala um,
 að hegid verður aldeilis etku þurkað
 á þeim stöðum, er leygd þessa andis
 slíks vatnsonegri, svo minnendum
 stíflis. Eini og ey er rínum að útgaf
 andi þessarar vottunar mund: jata
 þetta rítt að vera, ef það vori verid
 andis hann er staklega, eins er það
 andsét af öllum hlo vottunarimmar,
 að hann forðast að segja að þessi um
 lalada vatns veiting, með þessim stífl
 ogintum, & hann lýsir, naf: verid vand

sýnleg fyrir engid; þvoest i móti mun
 þann háfa látið i Gósi við ábra út i
 frá, að þar vori eytt óneud sýnlega
 í a jafnvel stóðlega miklu vatni
 og að verid þefdi mátt gjöra i ana
 an mátt með langfum minna kost
 aði en betra gagnar; og það er einmitt
 eftir þekklavert að útgjafandi vott orða
 ins, ekki segir, að þó vid þróðu vatna
 stýllur hafi verid nauð sýnlega til
 að bota engid, heldur að eius „gavnlig“
 þis þar með þefis þann ekki sagt
 neitt annað meira heldur en þetta, að
 vatnsveiting, i Almindeligheit“ i móti
 agot (gavnlig) fyrir hvert engi þess
 er, en öldungis ekki látið sig úti að
 doma um „de specielle Væðingur“,
 sem þris ann þessda vatnsveiting
 þefis hafi i Ellidavatus engjar, enda
 er y viss um, að þinn heid það möt
 þar þu þefdi stílað vattordit óðri viti,
 þefi þann átt ráða þis, og að þann
 þefis lagt það þann, sem einhverjum
 arneyðarísoddi, með þis þinn líka
 þer með vesi sjálf, að þinn þrenur
 þefis tilbitt til þess, dugnadar, i Ab
 mindeligheit“, or mótparturinn
 þefis sýnt i þis að gjöra þessu einni

til góða, hefur en til vabes veitinga
 þaus „i Lordelshed“ og heur midurlag vott
 orsins þar um ljósar, vider... Eyr þess
 eygan veginn, látit mig átt að umtala
 þetta vott er af þis að eg á nokkurum
 mátt við uskemi þess gildi gagn varlum
 bjáanda minnum; me þverka mót;
 eg mót mót; þis sem slöglega fram
 kemur til þingbókannar, nema
 að þis lefi, sem þess data sama, að
 vatni þess verid stíflað frá Ellidain
 um laust þis þarfis fram, og það með
 önum kostuads, eiu og mót þess
 ein skýir frá — að segja ef hann er
 bergaður —, ein mott til þess að spillo
 laxveitinni; Ellidainum. Eyr skal
 strax þora þessologiska sökum þess
 þessu: Árit 1863 dýnur min almiðlega
 þing þingarþessna þis um bjáanda minn
 i krafti þingbókannar, en i sömu bókannar
 van motti þessit gagnstæandi
 ekk til að esta þessur liðs til að rífa
 ur girdingarnar, þis eftir ein giddand
 legum, þessi það að Ellidainum verid
 „Vola og þess verk“, en i þessum þess
 að fram fylgja þessum i krafti þing
 bókannar þess þessu ráð 1868, að
 stíflavattit frá Ellidainum, og þetta

hafi óneitanlega einu vestrinu fyrir
 umbjótanda mínu, eina og ef veid-
 gards nauð þessu veid rífris, þetta
 Hvernig vill eða getur mis gagnsefna
 andi, þráð eig þrá þeim laga gæm,
 að namu með ásetningi þafi spiltu veid-
 i umbjótanda mínu, illu á m. þeg-
 ar nam. 5 ásum á rindan er búinn
 að boda nomum þetta, og þessa onals epp
 lýstu þetta líta að minn tarna? Mót-
 þarburinn og umboðsmáður nauð
 þafa þráttazast í þri, að aðalþreant
 þafi euga áttóða næft til að heidast þá
 getagjörðarinnar af 3. júlíon. f. á.; en
 eg veid að álita, að þau data, sem
 framkomnu undir fögetagjörðinni
 sjálfri, í sambandi við minn almátt
 egi finstarstefnu, er eg ölla að mi sé
 erðin álita „gavndig“ fyrir mótþar-
 þinu, og eina og vatnu vikiu garna þar
 is euga nauð, þafi gefid fullnoga áttó-
 u, bód; fyrir umbjótanda mínu
 til að requisera, og fyrir fögetann
 til að fram komna fögetagjörðina, rit-
 ilagi þegar til líb er næft til þess, að vötn
 allu skulu vo renna sem að form þafi
 sumid, sem er mis einu, aðalrepla
 2. l. 56 - Mótþarburinn þar gefur þó

88
 eg kemmi dælit á bak reid hesti þaus,
 eg skal ekki ríða honum hart! — og líka
 lík hins, að umbjótaudi mínum má veid-
 a í Elldáanum sem þann vill með an-
 um er ákíft (þá sama cap) og þess þess
 utan skiflega heimsild (8 ad N: 2) til að veid-
 a svo, sem veid þess frá alda dli (gammul
 Tia) Eg skal ekki fara þekari vörn fyrir þess
 heimsild, sem fögelnir hafði til að taka Re-
 quisition umbjótauda míns til greina, þú
 sempart allt eg þáð neqilega rínt, að fögelnir
 míni gat naumast ábyrgt arlaust þess gálf
 au sig sett Requisitionis til síða, þar sem
 mín nafn að stýð jark bði, við skiflegar
 heimsildis í hlíð Requirementins, ^{sumpart} og þess líka
 hegðun á hlíð requisiti, sem var ósemboð-
 is þessum heimsildens.

höf þessurinn dregr ekki dulur á þáð
 hvað íls honum er við veidvél, umbjóð-
 anda míns; Elldáanum og velur þess
 ymistley epitheta ornantia, sem lípa í hvem
 apponirgu gedinum þaus eru til af þess,
 en þar sem þann (á bl. I. nedh. 8. síð) kemmi
 veidvélum þaus um, að þann meyr ekki
 halda einum dropa af sínu egin vatni,
 og að þessurinn honum bódvald þess, 1° mein
 í þessum luvendi fyrir þaus egin laud. úð
 loqum og, 2° meini honum að gjera jarda

lotur á eigin eign sinni, með þó vatni
 sem á nauð lands. vprettu upp og um þó
 renni, þá skal eg heitid gjera þó abmaga
 fundis, 1. á vatnið; Elidam er meira
 en nóg nauða báðum þóttumum, ef vatni
 vithing mótþattins ekki einu meit gengs
 út á að gjörpunkta þó, með þó að stífla
 vatnið; Elidam s. d. eða þóttum á þóttum
 upp á engu sítu, í stóðinn þóttum á stífla
 þóttum með mögðum af þóttum allu engu
 einu og gjörb er; Danmörku, og allþóttum
 þóttum sem engu vóttum er réttilega brúttuð,
 og eg vil biðja mótþattins að vinnu einu einu
 einu áttu státt, eða sama meit áttu
 sé til, hvar engu meitum þóttum heit
 við þóttum stíflur sem hann. þóttum regis
 sig líka gjálft, að áttu: vo gott sem láttu
 um, einu og Elidavattum engu er meit, mögðum
 þóttum stíflur, sem um áttu einu áttu, og
 ef þóttum er láttum meit. Sagkunnigab og meit
 ali vattum þóttum áttu gjera óttum áttu, og
 stíflur lotur, den sagkunnigab þóttum
 rei mögðum með þóttum, sem ekki meit
 stóttum er dýttum einu áttu. Ef meit mótþatt
 er meit heit stíflur engu er meit áttu
 hátt, þóttum heit vith þóttum þóttum þóttum
 uson nauð er id laugþum meit, stíflur
 umar grasgrótt og óttu permanent

veg Kattmáðarlausar eftirleiddis, mættu að
 veldara að hleypra vatninnu bód, af og ó
 engid, eftir þó sem vedri lagar - og til þess
 atvitis hafa vatnsvatningu menn að mest
 a tællib - og lofsinu hefdi namu í þenna
 hátu ekk. brúkað yfir 1/10 af þó vatni, sem
 namu mí brúkað í ógegn, ekki ein engid
 ádalstepranda eins og namu álast til, til
 herra máða, heldur einu í engi sínu til tjóns,
 þó namu ekki hiddis um, ef namu ndr
 minum tilgangis um. Hvað við annað
 atviti enntis, að um bjótandi minns mein-
 i þorum veldi fyrir sínu (mólparkinn) og
 in laudi, þá er þetta vo ilgjarn leja ótati,
 á þóldis mekra manna, sem veldi haf
 a við, þegar um bjótandi minns hefir
 hleypt norður ánni, hafa síð þjólda laxa fyr-
 í ofan kirkurnar, og klaupa stíkis laxar
 midureftir ánni til sjáfar, þegar þeir finn-
 a að vatnið efra rennar í henni. Ég get nefnt
 bód: Skifanumann og landfógetta, sem
 hafa síð þetta, og þar að auki em allir
 þeir vinnu menn, sem um bjótandi minnu
 hefir kraf í þi starfi að hleypra ánnu til
 vinnu þeir um. Hvor stendur mi gagnstepr-
 andi með þó ákóns gegn um bjótandi
 minum að namu þvergid í vo engidum
 lax þá: upp göngu fyrir veldi þeim þaus?

Hvar skendur hann með það að á árum
 um 1836-38 hafði veidd lax á Vatnsenda
 og Ellidavatni, en mið enginn? það rekur
 mið að því, sem ég hef sagt; sönnunargjafi
 mínur af 11. septemberm. f. d. bls. 9.-10., að hann
 að hvort hefði ekki veidd lax á Vatnsenda
 og Ellidavatni þau nefndu á þessum en
 mið, þá hann veiddi þar mið eins og þá
 af að gedriki motþáttinn, sem hefði þótt
 af síu þessa einstaklega árangri eugjavörku-
 unnaus, leyfði gúðgjöf að ganga til þjalls,
 eða, — eins og ég hef átt þá, á telvörku-
 unnaus, — ef laxinn; raun og veru góði
 gengid rolaust upp eftir árum. En það
 niðnefnda átrik, að þjóldi laxa hefði sést
 í árum fyrir áfar veidigjörðingur aðal
 sögjaunda skal verda sammat með orðum
 og orðum vitnum. —

Ég vörkenni enga sámunarbirði
 er vitir á umþjótaunda mínum nema þá,
 að hann veidi á sama hátt og fyrir sönnu-
 arar naus í laxveidinnis, eins og afsals-
 bréf naus veitir honum heimild til, og
 þetta hefði ég sammat með þessum árum
 kvörðunum, sem átt af þessgjörðingum
 leigj náuta þessum þá hafa orðid þjá þess
 ukammurbréfs 6. febr. 1830, er ég átt urkefi
 til orðnað, en ég skal bóta þess við því.

87
 Rentukammerbref 23. maíinn. 1829 sijn-
 ir ljóslega, hvernig stjórnin þá og ávallt
 að undanföngu allt síðan 1849 hefir álit
 & veidismönnum komungr og seimna lög-
 alidum hvas heimsilt, að veida í Sludánn
 og hvern hris hefir álitid alla þá, er mid
 þann ánum bjuggu örte bora til alvorr veid-
 ur en í þeim ídagagnum þeir, og vona ey að
 og þá mótparturinn veidi; að vidurkenna, að
 is foto stjórnin, sem á sínum tíma nafði; lát-
 vorkv. í rekka laxveidina fyrir veitning þin
 á þess, ungrgjóðsins, og ávallt last samþykka.
 vorkv. eitt til. leguðit málanna eftir að farid
 m góð. var að leigja veidina burhu, se umm bert;
 En þá þýðara síma eigin orða og verka. þar ó mót-
 lio seil i heimta ey og þrefu af mótpartis um,
 r ádal að nam sammi þáð að nam og vana kom
 mógum þannar nokkum tína frá alda óðli naf;
 veid: Besiddelre af þeim veidi seti ind
 r birt. um, sem nam min gjóris krefur um í
 na þá, krafti landslaganna og geti þann þáð ekki,
 vorkv. mun þann verða að láta veidi umbyðanda
 hval. mins standa óhaggada. Ey skal geta þess,
 og að maldagi á, sem þann hefir þannlagh
 um fyrir Sludavatni N° 27 sammar þis alles
 igum ekki; þu sum þar nefnir maldaginn
 þjá þu veidi; að eini generell og getur þu eitil
 ur þu þu eius um l. d. álfta og ísl vjúpna veidi; sum
 þu:

part getur hann og specielt það tilkoma,
 þá vilungs veidi sem allis vita, að tilkoma
 nefir í Ellidavabur, með þeim eini hann
 að vera, og verður þó mótþoturinn að
 tjera mis betri skil með vinnunum sinni
 fyrir lauveidivætti sinnum og Mon pána
 rima

Þegar mótþoturinn skar að fara
 að sýna fram á, þóvermig vátta lefir verid
 í Ellidavabur áður en Jónsbótur lög koma
 í gildi, þó þegar hann með að herra laud
 nánuum mörnum og þeirra nosta eftir
 kemendum fyrir ljóra og lifandi réttan
 með vitund og sterka virdingun fyrir
 lögunum og rétti; og þó þá! þó er með þeim
 þess skilb samt ekki betur en bódibar.
 dagarnir á þessum og þá fjöldi virding og
 þróðaverka, er sögummar þera ljórastan
 vott um, sýni allt annað en slíka ljóra
 réttar með vitund og virdingun fyrir
 lögunum; nei! þeirra ljóra réttar með
 vitund skilb sís lítið af annara en sís
 ann egin rétti, og til að kafa hann fram
 fjölmennu þess til alþingis til þess að
 kenna þann afbeldi sinn með "materiel
 Kraft", með verðeggjansum, þegar
 þess gátu ekki heyst áðan, og þá minni
 mättar varð ávalts að lítu í lögra

Eg skal lofa mótpartisum að gledja
 sig svo sem namn vill og getur yfir þessari
 gullöld lagaspökum, virðingaremmar
 þess lofum og ætíðarinn vithundarinn
 at; en namn verður aftur að lofa mót
 sem aldrei nefi verid og aldrei mun verid.
 a laudator temporis acti; að Kalla þess
 aldir Islands, enda fram yfir þann tíma
 a að landid kemandi kunnung, jó all
 að sitastíðum um á 16. öld „Loklaguðeris
 Tidsaldir“. At minnasta hotti verður namn
 að játa þetta um Hurlunga öldina, en það
 er samkvæmt, sem enginn getur rátt
 þis detta; Aug á meita að bði einstak
 ingrinn og þjótarinn eftir fylgjandi; þif
 einmitt er betinget af þeirra þess far
 andi lífs ástandi, og Hurlunga öldin þess
 vissulega ekki verid eiu þar þarisk eiu
 og minn vissulega var nema minn hefði
 eftir það frá hinum þess farandi öld
 um, sem tá; blóði hinna norðna strotu
 þola er þess byggdu Island, og ekki gát
 a þolað aðra yfirarottum er þess
 egin sjálfroti. Si þjalla þess laugum klung
 á Islandi, og samdringri mi; stutta
 innleggjum mótpartisum, að það sé all
 rétlaus yfirgaugur, sem ekki er samkvæmt
 þis er hver vill kafa og á þess nefis þess

ur og stjórningu ^{mátt} kenna, eins kanlega á
 sinni tíð sitan þessir blessaðir, ekki
 þelsis, heldur þjálfadís þrédikarar vinnu
 á fótur. Mötparburinn þessur verid svo
 góður að sama fyrir mig með þannlegg-
 ingu mátdagaus 1235, að den exceptio-
 nelle Tíotana með laxveidina: Uti á-
 ánn er eldra en landslöginn, sem hann
 er allt of að klifa á; en hann verður að
 sama, að notkur lög summa einstakur
 virstektis og traditionis þess: þess áður gilla,
 enda virðist si þringumstóða, að Ísland
 ingar þjálfis þessa þedit Magnús konung
 Sagabotis um lögboðina, ^{Janna} þess að
 þess engan veginn þjálfis þess verid á-
 orðit með ~~með~~ þess réttarástand, sem
 áður var, enda verður og mötparbur-
 inn að eyna og sama, hvað vira landi
 þess verid gildandi: lög á vandan þviss-
 bótinn; þessu tilliti, ef hann vil enn
 láta þess stunda ánaggad, að veidi ástand
 id; áinn se eldra en þann landslög-,
 sem hann er að stakast á. þess ástand
 se ekki þingerað" eiss og mötparburinn þess
 segis heldur er þess meir og þess afleidd
 ing af edli og innsta þjarna laudráms-
 inn. Mötparburinn mun næmast
 geta þess við laudráms um þess

Ingólfur nam land allt Þryggsdals-
 at i miter og þessar. Góða lof þeim udu
 þorum þá að eignu sér uerja brúna i
 Ellidáam? og uer viddi eða gat barnnað
 erfingjum þaus og oþkingjum að halda
 þinum sama rétti, sem hann nafdi hafi
 gegnum fleiri oþki? Þy lef: mér þvi að
 vörja reglu þaus lítið eitt við og segja: a
 þvísse að esse valet consequentia, og
 þvi að eins hafa þvísar umgelþu geistlegu
 stopnauir 'att alla laxveidina i Ellida-
 ám, að þvís frá landnáms tíð nafdi
 verid eignu eiss manna og oþtar þaus.
 þessi min skýring á apprun uerum til
 þvís seiðaklepa veid: ^{réttar} outlands, i an-
 um, sem þegar er gefinn 1435 þess
 langfum sterku: þvís þvís ást. -
 er að oþkjáð við, heldur en mótparti
 uis alog áttu nauða asserþum, að
 þauðstogis þafi gill þvís þessa veid: þá
 landnáms tíð, þá badi máldaginn 1235
 og allu þvís tíma veidinnátinn
 víst frá 1620 (og þá gjálþrað eimig á
 þvís 100 árum, sem þá voru tíðin
 frá tíðarkistum, talar seiðaklepa
 þvís þessu, með en mótpartuim
 ómögulega getu samnað, að þann
 þvís lítið um allar þessa tíma frá

1235; eius og fyrir þann, þaf. áttu til
kall til einnar einustu brúdar í
Ellidáanum, í þa fimmern þaus
sem ábúendur og eigendur Ellidá-
vatns

þar sem niðurstæðing þessi drög
í það út í máldegissum af 1238
áð þú þafi verid veitt eftir laundstj
unum og áttar ekki þess gírlas
þú verid og þarlega áð máldegissum
þú sumpart stíðis það á máldegissum
ordum og áttar máldegissum sjálfs,
þar sem þann eignar blútuð eig.

and. þessum 10/13 af allri lög
veidinn: áttar 10 veid, þessum
af 13 sem áttar tilfallu: vikur
og sumpart stíðis það á máldegissum
allri þessum þessum þessum þessum

frá, áð eigin fyrir stáða þaf.
verid: áttar sjálfs, heldur áð þessum
eius voggardur midur á þessum
um mid blúði: á fyrir þessum til
áð þessum um um mid áð fallinn
ul og þessum áttara er satt, þú af
þessum gárd: sjalt en þessum um
og þessum blúði þaf. verid lögáttar
neti um þessum; þú það er þú
áð stíðis, áð þessum sjálfs tok áð

þverra á leiðunum með útfallinu,
 og laxinn ekki komit út um vog-
 gardinn til jafnar, þá er það i edli
 sinn að laxinn hleypri upp eftir ánni
 án þess að veiti menn getu oráð eim
 i einustu laxbröndu, þá er engi þýr
 stada var að afari; nei! elta þessum
 getu enginn stöð þinn minnum
 sem vilja veita og kenna að veita;
 nei! ef þeir menn kenna að veita
 og vilda veita, hvað vist enginn afar,
 og ef þeir vilda fara síð til nota þá lo
 veiti þjórn á övni viku e. máldaginn
 helgari þinn, þá er enginn ef á þvi,
 að þeir hafa nafn þess gada i bódum
 þjórn ártúslunnar til þess að taka laxinn
 inni meðal voggardinn og þessara
 gada, og svo þessar laxinn skipti taka
 með lögsofi, ánn að hvalt nafn hleypri
 a nafn (Luser), i þessum gördum til
 að þess um sinn að geta þurkað hverja
 sun kvistina eftir ádra og svo tekið laxinn á
 þann þýr þýr niðan gardana i hverri
 kvist þýr sig, eða þeir hafa stöðvað lax
 af þjórn með netum að afan verdu og
 dregid þau svo niður eftir á þinnar
 flötu þeirur, þau gáð sem laxinn nafn
 i ekki vatn til að kenna endan þinn;

en hvarveggi að ferdanna útitokur alla
 lafsi uppeftir á milli; en að 3 fjörur
 í vikun eru sundan teknar frá veid: þeirra
 sammar ekki fjör mótþarftinn,
 heldur sammar þóð einungis þóð, sem
 állur er kunnast, að engi mátti
 ra veidi þrenja, edur einur verti gjör
 frá K. 6 eda midsaftni laugardags til
 midsmorguns (K. 6) mánudags, en þeir
 end er þóð eru gefid, að árnar naf:
 veid apnadar fyrir þessum 3 fjörum
 og 2 flötum, eda 2 fjörum og þessum
 flötum; engum veigum, þóð er laust
 um. Skynsamlegra að engum veid
 á þess veidinn naf: látið veid
 velar sínar liggja í árunum þessum
 um þessum, hvar sem heldur voru
 gjöringur eda net, til þess að geta notid
 sjáfarfallis stox árdagis á mánu-
 dag morguninn til veidi innar; end
 á naf þess og vit að, að þess áttu alla
 veid: í árunum þó maldaginn gjör
 þá um hollu "Undirdekkning" með
 fjörum, einu og fjör er af þessum
 gjörum, einungu fyrir heldidagum
 á skuld, þess ekki gefur þann minni
 áttu þess að halda að veidinn á veid
 þóð um getu stapanis, þess áttu minni

u. hlutdeild sta þátt i veidinni. Nót-
 parturinn hefir verið svo góður á statta
 innsteppinni bls-14-15 að verða mér sam-
 dinnu um, að veidinnátt máldeyans
 hefir fylgt veidinni við secularisation
 ina, en ég segi, - og það verður möh-
 parturinn að gagnanna - að um
 allan þann tíma sem stamma
 lítinn, hefir stjórmin fyrst, og seinna
 leigumenn kenningu sína lítið og
 seinna eigendur veidinnar breytt
 hið minnsta, hvorki um veiditöðvarn-
 ar, né veidinnátt um, þó stjórmin er al-
 kunn að þó, að hin; hvergi sem er, held
 heldur við hið forna, sem verð hefir, það er
 að segja, að hin ávallt "betingel" hið minna
 andi ástand af minni þróandi, og þetta
 a gjérn líka hvers stjórmanur máður, sem
 nokkuð létur sér umt um ástand um
 ar lítar; hinis sem vilja umhverfa þess
 þó sem er, en ekki nema harrnes ul-
 tímna spei, sem eugils getar tapad, en get
 a, of til við, umid allt. Nótparturinn -
 gefur mér enn fremur (bls. 16) að máldey-
 inn helgi "Elvens Opddemning", sína og
 og þess ákennandi hefir máldey fram, en
 og hefir ljólega sént það, að hann veltang-
 "Opddemning" (i svip) er uheldbar og eit-

lokar alla veidi í ármu, nema net þafs
 einnig verð brúkuð til hjálpar. Húsi og
 og rípleysa lók fram og eyndi að kenningur
 eftir secularisatúrinnu þvi að eirni þess
 brúkuð þvergið þengar til veidarinnar
 gjálfur eða þvi Stalcur Þegning, þvi að
 eirni þess til þess leigjarmannum einn
 um og selt þann rétt leigjorant eirni
 um að þess nafna verð líðkastar á dög-
 um maldagaus, og allt þó þess, eirni
 in var: eirni þessurum eirni. Þess
 getur eirni eirni en fundit þáð blóðleg,
 þessur mótþarþessur dedud eirni þessur
 atriti málssins á þess leid, að ^{veidi} þessur
 eirni eirni þessurum á öld mál
 dagaus og þessurum þessurum, þessur
 gjóð þessurum eirni þessurum að veida þessur
 málssins í ármu, þvi átt á þessurum
 eirni þessurum dedud eirni átt átt átt
 um; þáð þessurum eirni átt átt átt
 um þessurum: "margur þessurum eirni, og
 þessurum eirni þessurum "nað", eirni og
 þessurum eirni átt átt átt: "að veidit þessurum
 að þessurum þessurum þessurum. Op-
 domning", wo þessurum eirni þessurum
 þessurum. Þessurum verður að þessurum eirni eirni
 að veidit eirni: þessurum, en eirni skal eirni
 eirni þessurum eirni eirni, eirni og þessurum

hefir látið gjöra á þeim stöðum:

Pluvius expectat, dum defluit amnis at ille
labitur et labetur in omne volubilis ovum

Hefir það nokkurn tíma heyrð að ein-
föld þverginging af óhöggum grjóti gel-
stóðvað dritan á ströum, svo þurð
verð: fyrir neðan þana? Og þetta sinn-
in minni mót: þessari fátíðni er sí, að
á sínu vatnið flýtur aldrei: yfir veidigarda um
dög bjótanda míns og nefis aldrei gjörð nema
sumar, þegar mótþaturinn stýflaði
skis vettur kvistina inni norðurkvistina,
af þri farvegur þessrar kvistar gat þá
þetta ekki tekið mót: vatninn, á þess þóð er þá
nema þorra en gjrtingarnar. Þá gegnir all-
eldmáð á furðu, að mótþaturinn skulð bjóta
hefir nokkurn tíma á einum manni, auk
heldur réttinn, slíka „Arinneligheid“
sem þessatan innibindur: er það um
þann áens að umbjótandi míns spilti ylf
er fyrir sí veidinni. Kítte er aftur sattu, að
þegar mótþaturinn þvergingis svo vatns
it appi á ríms laudi að það slendur
þar 5 ál djúpt eða meira, þá er árfarvegur
urinn þar nið meðra, ekki einung-
is fyrir neðan heldur einnig fyrir ofan
veitjarta umbjótanda míns; er það
er sattu, hann skilur Opðmning við

afveitingu, setti að gæmni sinni, þó
 afveiting vafus þess aldres á dómur
 heitid „Opðæmsing“, heldur „Bortledn-
 ing og Afledning“. Opðæmsing“ tannar
 eftir Edli Smálsius þar á móti þá gírd
 ingu, sem heldur vafurinn algjörlega
 inni, indal en þóis flóid, síus og
 stýfur mótþartrins gjöra; en myndhóð
 andi minns þess aldres. Opðæmsing
 vafurid í ánum í þessum eina rétta
 skilningi; orðrins heldur þess þann vafur
 inn stíndarudu að fljóta gegnum gjör
 ingar sínar, nema þegar þann bort-
 ledur (hlyppir) þó, og þessari Bortledning
 getur mótþartrinn ekk. næst á móti,
 þar sem þann vafurinn þessa vafur
 næst á Kapóltus öldinni, en þótt
 þess þessa vafurinn ekk. þann
 þó Eyolfi: „Hóð í sumar að nifa hlypp-
 uganda um hótanda míns!!“ (þess 1780)
 Ey legg þess fram til þessari stöðfesting
 ar þess að þess gjöringur um hótanda
 míns en þess Edli, sem mi þess ey
 sagl, sem og þess að þess em eitt þess,
 síus og þess þessa vafurid alla undanforn
 lít, þó þess gjört fara rögur af, vafurid
 um nifa þess þess þess þess þess þess
 síndis á árunum 1781 til 1784,

sem authentisk Document finnst í
 stjálaskrifu Gullbringu og Hjörarsýslu.
 Þetta rit staðfestir það sama, sem ferda
 bók Eggerts Ólafssonar og Bjarna Pálssonar,
 að viss framtalga útskrift úr „Hör-
 rebowos Efterskringingum um Eldauð“ lýsi
 veiti aðfestinni: Elidacím öldungis
 og eius og míns var bók: ó þeirri bók sem
 Herrebow ferðadith og þegar hin nefrða
 lýsing mekkis madur Skúli landfógeti
 Hognússon ritad: um getna bók, sem
 er lýsing á Gullbringu og Hjörarsýslu og
 það svo viðgæacude, að fáti mun það oft
 et skildit, sem nauð reyntest er til að verð.
 a náttunnar ger þógunum lýflunnar í
 hverju sem er, að „Flora“ einni undantek
 inni, var á móti „Fauna“ bók: til landsgj
 vatni er mjög aðforlig og náttodur. Eft
 : tekid það fram hér á undan, hvern veid
 i aðfestunni hlütur að nafna verid náttad, og
 er mólpasturinn mör sam dóna ann
 það, að netit nefir verid tekid burk úr vög-
 gardinum. B. þinn sem lá út að voggard
 innu leirunum, um ginaudi fjörn, hitt
 annu þar á móti segjinn skýja, að það
 geti „voggardar“ kallast, er namn fingurá
 veidhafiri sjálfum árkvístunum, þó það
 stundit þvert á móti þytingu orðsins „vögur“

og það séi hver, sem góða vill skynsemi
 sinna, að það var, gal Mandi Arbeide
 fyrir þann sem átti 10/13 parta: veidimmi
 að leggja net í þau girdingur, sem voru
 uppi í árkvöllum með útfalræðagis.
 andi fjörn, þó það hefði verið til að taka
 þann lax, sem ekki var til milli voggar
 a mótparturinn í Ellidaárvöllum og
 þess voggar, sem enn gjalt merk til uti
 vognum fyrir utan ársáana. Mál dag-
 ins regis draga skal net af fjörn
 heitur, og mótparturinn hefur rétt í
 þess, að þetta tákna þóð, moment, þegar
 fer að faka að, og þetta andgjáalega til þess þóð
 að laxinn fari inn um hlið þíns réttsefu
 a voggar á leirunum með vaxand vatni
 þó fjörn, en einu og það er eðli málsins
 alveg mótveft, að kalla þóð girdingur
 voggar, sem mótparturinn hefur gefið
 sé, og líka mér, uppi í árkvöllum, einu
 er það alveg ekki einungis áttu laud, að
 skilja þetta erda bittek: „dragga skal net af
 fjörn,“ við þau net, sem ef til vill kunna
 að nafa verið lögd fyrir árkvöllum, til
 að minna uppþing laxins, heldur og líka
 heimskulegt, þó einu kallar „fjörn“ uppi
 í árkvöllum, hvert sjór aldrei gengur;
 fjara heitir einungis þóð vaddi, sem sjór

leikur á sníðu stórta stírstraumspjóð,
 og meðtu stírstraumspjóð er mín
 þessi svo fella þakmirkum, eins og máls.
 þessumáður snótþaktrius mund; segja,
 sem átti að leyfa laxinum að ganga með
 översju áfalli hindrusarkautt upp eftir
 öllum ánum, ef gengið vildi þafa" og það á
 eftir maus theorie, að vera gefið laxinum
 og gjálfum í völd, hvort hann vill verða fast
 uti á leirunum eða fjörum, eða hann
 vill ferðast áður en vatnið þveggar, af út
 fallinu, upp eftir ánum, en skynsamur
 eti í verur mega ekki, nei! gjera ekki að hindra
 þegar hann frá upp gangur upp eftir ánum
 til þess þótt þótt geti og naf: rétt til þess. O!
 sancta simplicitas! hótþaktrius gef
 d. vatnur min á bls. 16 í stutta innleggjum, að hótþ.
 álsins á skuli að draga á undis eius og helgi kem
 þingar er, og að þessu nefi og þegar lítið athygl
 þess gefið réttarins, þi þótt sammar einnig ekki
 um, eins að nokkur annar en þessar umtöl eru
 st, að sundlegu stafnarins naf: átt minnstu
 ut af mefíl af vandi: Ellidáinnum, og þótt réð.
 þessu mefite, að engis þess stada naf: verid
 í ákvíðunum gjálfum, þá enda þessu
 ent þess stada, heldur mefite að engis mefite.
 í nokkur verk vinnu á helgum degi; snót
 þaktrius verður þi, eftir öllum þi, veru

mál daginn gefur, og eg nefn þekki
 fram, að sama, að þú 3 veldifjörur mál
 dagaus, sem liggja fyrir utan veldir
 nefndra sláfrana: hvern vikur, nafn
 í mál dagunum verid skádar lissum
 afarbíandi mið ánum, og að eig-
 endur veidarinnar nafn þekki þú úr
 ánum allar fyrir stöður um þessar 3
 fjörur. Mál daginn þannar alls eugar
 fyrir stöður að ofanverðu en þendur eis.
 engis til, mið hvern að þér veidur megi
 verda þappardlukt frá gjáfar veldum til
 þess að allir sam eigendur þennar frá
 þeirri alid, skuli njóta sem mest góða af
 þessu, og þetta gjalt sagt mið til þess til
 þess, að enginn af sam eigendum
 skuldi njóta þennar aðru viti en annar.
 Mót þar þinni excentriku þýðing á mál
 dagunum á bls. 19 og 20 vísir það þetta
 uveru laugt þann er þetta frá þess
 sem kakað er þess þess: þess mál,
 og uveru, laugt þann er frá þess, að
 þannast við nokkra Interesse þess þann
 þessu og á eldri eta þess þess, nema
 eis engis þess umþjótanda minnum, og
 þaus gagnþess er svo „óinteressant“ að
 þann vill ekki einu sinni þessa, að um
 þjótandi minum met: einu þess þess af

Ellidáinnur árlega uppá 280^{ort}, að harn
 metur naua gjálfur árlega uppa 900^{ort}
 (gjá loslega eins leggid N. 23), aut til þess
 að samna fyrir mig að vorki man
 daut minn eða fogetinn þarf að svar-
 a upp á það þvadar að ved það, sem seti
 var fyrir fogetagjörðinni, si aflitid, þvi
 eftir þessari Deduction verður ein veltbregr
 ar 3 a eign 25.000^{ort} virði, eða að frádreignum
 þeim ved háftum, sem ó þessari hvíla
 (reuta borth. Capital 1500) 23.500^{ort}. Eý þess
 nis samt að mökunda þessu „illa bré“,
 að ötm leysu en þvi, að það rignir þessu.
 am litigationem að steina fogetannum
 fyrir það, sem máður gjálfur ó eftir
 undir einu málmóks viderkennis
 að si miklu ^{starkara} ved en það, sem fogetinn þess
 ó ^{ore} desirerat, og overri uppátt; gjálfur
 sei ekki þessu veld háft mitt ó mök, og
 hlýst eý; þessu tilþess að skiptikota til seti-
 ar árófs minnar N. 3, i eins legginnu
 af 4 dec. fá. i und þessu vid borth, að möt-
 þurkurinn, i eit Forhold til den End-
 stovnte Tojed, rýplu mannes Clavus,
 verði þil fundinn sem þessu litigaus
 að borga sekhl eftir þilk. 23. des. 1795 § 1.,
 þetta ein þessu þessu eýin jáþessu i
 þessu veldu setharvjal. —

Mötparturinn hefir beint að
 mæ þessu ordi: niús gamla meistara:
 risum heneabis! - hann mötpartur-
 inn. lotur það veita risum heneabis
 les. 10. stutta innlegginn; en eg veit að eg
 geti önnu þessu: risum heneabis! appi
 Deduction hanc les 19-26, okk: en auka að
 þri lefi, sem hann segir, að þessu ris
 vaualega 14 i hverri viku - þó risin al-
 manakid heit, eftir gauri þunglins - heit
 vrisikum að þri lefi, sem hann segir,
 að eftir maldaganum naf. okk: vens
 lefi að veita annan lax á þessum
 en þann, sem þar dagar: appi með ve
 fali og það einungis 60 tíma: viku, all
 þessari gloriu „Tundestningj. að þri
 sem eftir maldaganum átti 10/13, eða
 eftir hanc appi á stand 10/14 af alri veidinn
 skulu nafu lalid ris udgja með 5/14 þar
 a af ævni; eger þinnis að deducera
 það þri eiginginni mankyms offis
 lifu og eiginginni mötpartinn: þess
 máli rislakka að þetta er lid gloriuasta
 que pro quo sem ordid getur, og okk: ein-
 ungis hefi eg deducerað þetta þri eiginginn-
 inis, veldur líka þri þri uverniz skilja
 vens maldagana þri landvænustinn-
 annu og þri þinn tíma, sem þar d eftir

D fagti, i samkyðum við það, sem átti sí
 stað eftir secularisationina, á hverju
 ástandi 1749 nafdi verið byggt i meir
 a en hefðar (100 ára, einn og egi naf. eigið
 fram á j. tíð. Og eftir allar þessar sin-
 ar Deductionir, gefur mölpartur-
 um sí það til alyktunar, að veði
 á þeirra andlegu kápólku þerra og hand-
 sjóna, er egi þífi kauft mér að kalla svo,
 naf. verið non plus ultra af virðing-
 er og hlýðni við laudstjórn, og þetta
 vottu min þann tíma, sem kápólsku
 biskups þróngvöðu mest þortum
 landsmanna á Islandi, eins og sýn-
 is þóttan milli konungs valdsins og
 þíns kálofliga Stada-Anna biskups
 (endur með kálofligu viderlagi bisk
 uppsins 2. maion. 1297) þis þykki verð
 við mótpartum, að hann stul: gang-
 a eius i bethöggi við hitoriana og
 líka við heilbrigða skynsemi, eius
 og hann gjörir til að þessa upp tím
 ann sem þis er verið að kalla um,
 þinn áeynginni, meðan hann verð.
 ar þi að viderkoma, að eigin skund
 á þeim tíma þess þúnd svo ljósann
 vottu um þessa dýgg, eius og hann gjalf
 ar gjörir i þis átríði er egi vottuad, þil

réttu nýlega. Eý nafði Þuzpad, að slíkum
 máttur mundi ekki. Kalla aut einsu
 sína. Þau epitheta sem miðpart-
 ucinn velur veidimáta umbjöðend
 a minn á hls af afarlega, er namnvefr
 is heims líalegan, skarlegan og reyng
 látan, verð eý að heimta meottífi.
 veruð, þis þau eru byggð á, Ferudst-
 ring', sem ekki er nema í þugarburd
 miðpartinn, eins og min fram loýð
 a stjól, leiguskil máttarmis af 1791
 og 1828 og afsalsbréfið 11. des. 1853 (N8
 og 9 að N2 og N171 ljóslega samna. þáð
 arserlum sítt, að þor 4 geittlegu
 stofnans, sem áttu laxveidina
 qu. árið 1235, haf. veitt samkvæmt
 leudstognum, stýður miðpart-
 ucinn eum þá^{vit} "Ferudsting", sem
 ekki heldur er til nema í þugarburd
 hans, að stofnans þessar haf. átt þar-
 innar allar, sem þiggja upp með ánum
 báta megin; eý meita þessu sem gripu
 a síð lausu lofli; að þvennu leyft,
 1° að þis leyft máldozinn sjálfur
 telur að eiss nálfh Ellstavabu og
 Vatuseuda, eigan klaustrursins; 2°
 eý, en þis gátu stofnansnar qu ekki
 átt allar þar þis upp með ánum, og

24

það er ósatt og ósammat að þér haf-
 átt nokkurn skökil af olum min-
 um jöndum, og 2° að þú leyft, að þú
 þess "Ferudrotning" hefði nokkurt
 fyrir séi, þá hefði þótt fórnir verid þú
 þetta fyrir stefnaninnar, til að ástíly
 a þeim gjálfum alla veitina, og þú
 gátu samtölum þia corpora ekki eign
 að ekki eignast veidirettinn fyrir
 ummarlegra jarða löndum, eiu og má-
 daginn sýnis, að þau haf eignast
 hvalreka fyrir jöndum þeim, er þau
 að óstuletti euga itölu áttu í? Þy vit-
 fyrst máldaginn ni annars er ord-
 inn að samtalefri- leyfa mér að líd
 a afhýpti réttarinn að þú, & máldag-
 inns regis: "skulu þeir (stádur: Viðey
 og Kirkja: Laugarnes) að helmingi
 allt til þá, þá er getur í ar og þá er af
 em veitar." Þetta sýnis að meining
 a minni ljóslega að þú er talat um
 þvernt, að gjera gjóringar í ammar
 gjálfar, þermanent gjóringar, sem tok
 mörkudu laxfirna uppreftir áinum.
 vit veitarnar í fjórum, og að
 ar gjóringar, sem þafdar voru til að
 hlýpa nverri árkvöldinni inni á þra,
 til þess að geta tekið einnig þá laxarinn

sem ekki máttast á fjórðungi, en von
 kemur upp í árkvöldinnar. Mis virt ist ekki
 í betur, en að þess ákvörðun máldag-
 aus gef. tna eftirmynd, eða rithara
 „Förbilledi“ þess Veidimata, sem onn og
 frá einninnu tíð þess verid viðhaf-
 ur, og það stöðfestis það, er eg áður hef-
 sagt, að veidinnem kemungo og leig-
 nautar hans þri að eies hafa brútt
 þvergjörðingur til veida einna, að þó
 von viðhafðar: árunn á undan leu-
 larisationinni, allan þann tíma, sem
 stopnannar gu áttu veidinnar, og þessa
 stopnann hafa gengid hana á sama hatti
 af þeim, er hana gáfu, midur er þá frá
 laundnámshid, og ölla eg þóð þri ekki eini
 fjárdötu állum þann, eies og möt-
 þaturinn vill gjera það, að laundstojis
 hafi aldrei getað sigraut á þessu atstandi;
 en vel veit eg það, að þetta mitt assertum
 kemur mótpartii um þri ver, sem lík-
 ind: en sterkari fyrir þri, að það si byggj
 á öðru stöðum. Eius og eg þessu eigna þess
 mit að þri, að stopnannar gu. hafi
 átt allar gjafinnar appmet árunn,
 eius mita eg þri, sem mótparturinn
 þess byggj á þessum grundvelli, að tí-
 gaurur máldagaus hafi verid að stopnannar

og skifta veidinni í Kludaum milli eig-
 endanna og jardanna upp með ársann,
 því það stundis beint gegn orðum og and-
 a máldegis, sem ein mitt gengur
 út á að skifta allri veidinni, nema
 þeirri, sem ekki mátti frengja og eng-
 inn átti, helgidagaveidinni - milli
 eigendanna og sjálfra, en stopað veid-
 ina þess máldegis vissulega ekki:
 því að á undan hans tíma, hafa sjálf-
 sagt að vir átt hana og haft vit á að brúka hana
 Með því er eý að framman þess sagt
 um seta fyrðingum máldegis, saman-
 borna vit þó veididferð, sem tókust
 þess went frá secularisationinni alk
 fram á vora daga, öka eý að mundid
 eí öllu þó, og mótþakurinn undir
 N 3 (bli 24) byggir: loftinn í þó, sem
 hann þess gripit vit loftinn með tillit:
 til anda og meinsvijas máldegis
 og þinnar praktisku framkvæmdar
 á kvæðana hans. Vid erum veprilega
 Vid erum nefndlega sandinn um það,
 að veidinnáttinn hafi: engu brýst eftir
 secularisationina að þú er enestis aflid.
 engann af veid: kenningu ^{fyrir þá} sem hord
 áttur að árun, og eý þykkit hafa eýtt það
 af ortum og anda máldegis, að eigend

ur veidarinnar áttu hana alla og tókun
 hana alla, og sama gjördu veit menn
 konungs, þó með sönum höfði, eða með
 sönum veidi velum, sem áttu áttu þessa
 fólk og minna tilkottuad, og y þef. í
 þessu til liti fyrir minna mál. hús til-
 vitnada Reubukans snerbref af 1749. En
 það er ekki einungis Viseyjarskaust
 er með þ. sem þessi þafl þenna útilok-
 andi veidireti: laxveidireti í sínu laxveid-
 ivatni. Þingeyrar klaustur átti líkaski-
 a útilokandi laxveidi, sem konungur
 einnig notaði: útilokandi, þauyad
 til namu gaf hann Hjaltaþakka presta
 kalli með sí, af besynderlig þingelig
 Naude: Þetractring af Hjaltaþakke Þor-
 kalds Ringhed, með allraandstun úr-
 skurdi 27. maínum 1775. þó að þessi allra
 höfði úrskurður ekki geti kemnd sí
 til "directe Anvendelse", eignis hann
 saant: áttu fali, að konungur þa einn
 í þess erfk þá Klausturinn aldungris
 a sama hata útilokandi ritt til laxveid-
 i, af þess minis Kapóletu herrar og þarðstjór
 ar von alkunnis að þess, að setja sig úl
 yfis áttu borgaraleg loy og rittandi þekkmann
 a hork sem eðri von eða loyri, og það er
 líka alkunnusf, að þessi þessra einstak

ofisgangur og afbeldi var það, sem
 hvítkli reformatiönina og gaf henni
 þrótt til að bjóta 'opólandi' ofisdrotta
 um klerkavaldins. Og vona er þó mótpart
 urinn hdi, þein fyrir heljdris og vind.
 ingu fyrir landsloznum! en vona
 er það holdbart allt saman, sem mót-
 parturinn byggir á í þessu mati. Það
 er allt svo ekk, eg kem á að sama nokkr
 a brestingur á veidmátanum; Ellida
 áin; eg er búinn til þrautar að sjána
 framá, að hann veis veid is tanna
 kapóttka binnabiliu, sem er me þann,
 og vónti eg þur á það si mótparturinn
 að sama að hann hafi nokkurn tínu
 a frá landnámskild veid ódmóti, éða
 sem er það sama, hafi þyft gagnstafa
 andannur nokkra laxveid. Ellidaám.
 Lilungspaci. hafa þeir á Ellidavatni og Vatn
 enda ofisquóþæntega, og það er víst nokk
 að þá vitur, sem vilja bera að mótpart
 urinn sjálfur hafi sagt veidarnóy til
 einnar máttidar á dag handa veinili
 einn allt sumandi ígegn, en með
 þessari veidi og rjúpra éða annari fagl
 veid; dem si gjóð getur nafn okla eg að
 snaldajinn hafi þyft loferð eitt. Hinn
 meita og króftuglega að nokkum af gagn

stefnduðum naf: nokkurn tíma
 hafð nokkra minniðs laxveidi er
 skert naf: eignarrétt veidmannna
 eða leigusmannna þessu til þeirra
 veidi og þess veidimata, er þeir, eiu og
 umgjölduð: minniðs veis þíðkað. E
 skal ekki þröla við smoltþoturinn sem
 það, hvoð leigusmálarinn 1791 og 1808
 hafu að þýða þvinn mándauk minnið, en
 einungis gjöra þó atkuzasemd að smolt-
 þoturun minnið. Þykja það hvoð kem
 ingafni, ef eg segdi að byggingarbréf
 hais þvinn 12. árs t.d., sem er mit þvinn
 upp í tál, að hann nafi ekki borgað einn
 skillingi, vði einþvinn ólög og rétt
 leysi, og það endaðu hann lefði þvinn
 byggingarvæðis óðrum: þvinnur.
 Með því sem smoltþoturinn segir við
 viltjandi þvinn skjólam debiterar hann
 að þvinnþvinn embottisvinnu, er
 hvoð hann vinnu til að byggja þvinn
 laxveidinu: Elldáinn, naf: stóla veidi
 réttindum gagniteþvinnu, og þvinn
 það tu að leigusmálarinn sé ekki
 leittis við hlutáð eigandi þvinn þvinn
 ve: síðu - allsv leigusmálarinn þvinn
 þvinnur á laun við eigendur þvinn og
 þvinn hann "Þvinn" á nu vilt að gjöra þvinn

effect". En eg vil spyrja nót þessu:
 hefir þó nokkum tína dottir í heyrarokkum
 um manni á Islandi að láta þinglissa
 bygginga bréfum, hvert sem heldur er fyrir
 í girtum eða hlunnindum - af þeim
 ritarnesudu eru ekki no þá hís landi,
 sem en leið burtu, fyrir árlegt eftir-
 gjald, eiss og laxveidum í Ellidaánum á
 ínum tína - og hefir komum gjálfum
 dottir í heyrar að láta þinglissa bygging
 arbréfum ínum fyrir Helliðskoli og Hellið,
 sem nam gjálfrost hefir byrft burtu með
 tilheyrandi laxveidi samkvæmt laus-
 loqumum? Ef kenning er var skuldager
 til að láta þinglissa ínum byggingar-
 bréfi eða byggingu bréfum fyrir laxveid-
 ínum gagnvakt verum: hant fyrir-
 verumum, þá er nam gjálfrost líka
 skyldugur til gagnvakt kenningi að þing-
 lissa þeim ábúðarkeisidum er nam
 gefur til til eignarjarda ínum upp með
 Ellidaánum, með öllum þeim réttind-
 um, er þeim fylgja samkvæmt laus-
 loqumum; en nafn verum mi gleymd
 að geta laxveidinnar: þessum bygg-
 inga bréfum, eða gagnvakt undanmild
 hana í afsalbréfum fyrir Helliðskoli: -
 þar hefir komum gleymt að afsala sér eð.

.als og eignarvættis, innslautnarvætti,
 midan hann veima, í bréfinu á
 skilur síð hann, það hann aldrei
 þurfti með það, sem áspaladur var
 þá er það á und. skilid, á hann getur ekk.
 heintad af kunnunni þó, sem hann
 ekk. gæfir sjálfur in eodem casu, og af
 salubræfi þris Kelliskoti, er þar á dæmi
 þó vottur þess, hvort hann er með sjálf-
 um síð samf. þar um, á hann á
 engum minnsta vott til lauveidinnar
 í Kludam. En til þess þina þá stikas
 og þó stikas „Fradar“ eiss og þess um
 þinglestur leig. skil málauma? Hann
 veit afur vel, á það bestu eugis mót
 und. kunnid fram af und. kludad,
 eiganda við þinglesturinn, eiss
 lítid eiss og þau hafa kunnid fram við
 den praktike ledövelsi af lauveidinni
 Síni hann og þarri, á það hafi vott
 um þessa skil id a þegi eka. Eg er þú-
 inn á þara þri, á hann á bls 28
 telur það af mæi „uppdráttad á veiditit
 málaumi 1791 og 1828 kunnid. þverjind
 um, þar sem eg hef. rígt, á madur.
 inn skilur ekk. dæmtu, id a þá mit
 skilur þetta mál vo þreklega, sem
 þremur motti okka mótámitti. in dsta bekk

56
 eg skal þú ekki taka mér það til þó
 namni þinni. Skilningur minn á leiðun-
 skilningum er „merkilegur“. Eg veit
 þó að minnast á það lítið eitt, er hann
 segir á bls 29, að veði, með netum þess
 engin þverging að vera, né heldur
 með kúnum eða laxakúnum; en ég vil
 segja þessum það aftur, að: Elldacinn-
 a ströta ströum: er engin veði, engin
 leg með neti, eða laxakúti, sem að-
 eiri vör: út: miðja ána. Hvar á
 að festa það djúp háls netið í miðri
 á þessum ströum? og næring á að halda
 á efri þinni fess, svo hann leggur ekki
 í botn af ströumnum? Og þó mi er þá: var
 að viðunalega uppi báðar þessar spurn-
 ingar, hvort samarslega ekki er lítt,
 þá er þó ein eiri spurning eftir: hvort
 verður af laxinum, þegar hann tekur
 sig á netið með þessum beugum sem ó-
 þú blitast að verða ríti: „Vandakorpur“
 svo netið að eisu kemur við höggjum
 á þessum? Það er undirskild að hann
 slyggist við þetta og sleppur til baka. Og
 mi laxakútur þor, sem að eisu segja að ná
 við: miðja & Elldacinn? Það er gefið að lax-
 inn þú að eisu kemur; kúturnar að gegn
 ein þor gets sheyrt foss, sem hann letast á;

en of laxakítat. náð: mi áð eins út í
 miðja á mið garði upp á landi til am-
 arar Alidarinnar, það er þá af þeim
 fori, sem á að myndast gegnum kítu-
 una? mi náð fori náttúrulega á
 meita lefði foris enda kítunnar, og
 myndast þar þarinn straumur sem lax-
 inn absolut kítu áð blaupa eftir, og
 ekki ein einasta smábrauda kómi í
 kítuna. Egerið er, að seturinn,
 sem þekktur hefur: vatnsmeyrið og
 strauminn í Eldvörnunni: álitu
 þessa skóðun setta. En ef svo er, þá er líka
 þar mið gefið, að í þessum veidivættum þess
 aldrei þá alda áðli verid veiddur þess
 á þess gjörðinga, þá annars er þess veid
 í þess meiri. Egerið skal ekki láta það
 spotti, sem mot þessurinn þess látið
 ganga eftir mið: til þess af þess meiri
 ing minni í innleggi af 11. Sept. þá
 (Bilag N° 2) þauka sú þá áð nissu þessurinn
 minna um þessurinn þáð net unndi
 þessurinn, sumad eins veid: áð miðja á
 og yndi þáð þessurinn:

yfir flötur ————— vatnsinu
 botni ————— laxinn ————— árimar

er yvona að þessurinn kítunnarinn manni

skiljast það að laxinn getur ekki á aðh
 að með þessari stöðum ^{metasinus}, sem er
 samkvæmt edli stræmstius og þess gjálfs;
 en hiti veit og ólenn skilt af edli vatn-
 ier, að enginn lax getur gengið í Kirkun-
 a, þegar hein að eiu und eit í myndja á
 Linnu vorp alþingis 1867 um laxveidar
 þennur þessu máli öldungis ekkert, ^{notetur}
 þá það hefi aldrei þeygt um þá að ^{lag}
 hafi verkað aftur þessu þing, og þá er þar
 að lög, sem ekki, svo merru viti, um
 eru þennur eit, hafi nokkra minnabú þing-
 ingis; þá gegnis það alari fundu að möt-
 þáverum, juristum, skoti skis skota til
 reits heginna. Mótþáverum mótum
 er þá, sem er hefi þannuast N 19 af
 Horreboos Eflerðingur þá Gtandi og tel-
 ur það marklaust og þingartauk í mála-
 forlunna, en þar sem líping nauð á
 laxveitum í ánum or það felk af 3100
 merkuu mörnum sem vit lögmanni
 J. Ólafssyni og Bjarna Pálssyni, sem
 eiu og formál. ferðabókur þeirra eivisgjös-
 þega, hafa skrifað ex officio og Skúla laud
 fögeta Magnússyni, sem að líkindum
 einnig hefi skrifað ex officio, sem laud
 fögeta og umbodennadur þennur þarð-
 anna í hultingun eivis, þá er til 4 vitni

hœrra Hæbilitet og Comptance mót
 parturinn skal eiga bágh með öð mót
 a, og þeirra eftirlötnu út en vörulega
 merkari en hinu framlagðs mál dags
 (N 27.) hvers hófundar enginn þekki
 hið minnsta til; þessum máldaga vil
 ég þó ekki skilmála hœtt mót mál,
 af þriðrum sammar meira fyrir man
 deut minna en fyrir mótpartinn,
 vefsilega það, sem ég hef áður tekið
 fram að minar 4 helgu Stapsenir áttu
 alla síkna daga veidi; í ánum, og brú
 ádu til veidinnar bœði þvergjörðingur
 og Aleypungar. Neftun mótpartinn
 gegn þrið ad Korreboos skýri rétt þrið, 4
 þrið rétt og móti vitnisburði þingjökun
 unglýra erubothsmanna. þar mig
 minnis ad ég hef ekki bint á þann
 stað i feidabók E. Ólafssonar og B. Palmun
 ar, sem ég hef skýri skolað til, þá skal
 ég leggja mál mi ad gjöra það, og vil ad
 skrifa þér þús línur er áum er ad odd

a. -

Tírde deel. Pag 65-591

Lax, Salmo nobilis auctorum (see Br
 bedi þise. Gen. 9.) is otherwise betjend
 under dette Navn. Den fanges baade i
 Hellerba (seme Grundskjættet melle

Gulltringu og Hjore Lysel, og i Thortofstade
 ta noget lidet deraf; men i Laxe-Aaeli
 (Hjore Lysel) falder den baade stor og
 i temmelig Mængde (§ 8). Paa det forste
 og sidste af disse Bæder, faanges den ved
 Laxe Kider, hvilket beskrives i Horrebows
 Eftersretninger § 70. Ellers drives dog
 Fangsten fornemmelig i Heller-Auen,
 som høres hans Majestet til. -

For som jeg nu i denne Bogen er
 at tale om fersa bæk, på get jeg ikke
 varist fers, som vid bot vid påt, som
 og adur nefi saft, som laxveid: fering-
 eprarklausturs i forntid til ad samn
 a, ad him itilokand veidrettur
 i Elidnam ekki er eius admi ker
 a landi: fyrri daga, ad itiskota til
 sumu bokar bls. 107 & 165, er segir: Laxe-
 fangsten: Karduraa er i forrige Tider
 bleveit holdet for sau stor en Herlighed,
 at den var en Eiendom for sig, som blev
 auslagen til 20 Hundrede. Eg er nu bi-
 inu ad samn a wo noqilega ekki ein-
 ungsi uvenig veite nefis vend: Elidnam,
 for alda adli med itilokand setti,
 heldur og til "Overplodighed", wem feten
 einnig nefis att sei stad annars stadar,
 ad eg get skenth snobparhinum allar for

Deductivis, demonstrationis et de
 clamationis, sem tuka upp meiri
 hnutann af stutta innleggjum, þá er
 laudslógin með, sem segir um eign
 er að nafn verid handóreyt gagnvart
 þessari veid: í hris um raddum 3 tib-
 fellum; í hveginum állum eignasprungu
 snáld kemur fram: tímni fullkoma
 u (exacte) mynd, og er líklegt: þá er vel
 bota við minn H. Kilfelli (Laxi: þing-
 eyjarreytur) ef er vdi: þá er betur kunnig-
 ur en er. Er gáta það þúslega, sem
 mótþakurinn segir blo 33, að Rentu-
 kammeð bréf 26. apríl 1794, sérilopi
 meistar lauveidinn: Skidann: hennar
 ástandi og uppruna sem fyrrum tib-
 heyrandi: Langar með kirkju; en orða-
 listið "dette kirkie" innibindur
 ekki einnig þetta atvdi: (þeiririddinn)
 heldur líka veidinnatann og allum
 at, sem að veidinnatant og aligt þá
 að tilgjalt samkvæmt þá þáverandi: þá
 kirkja ástandi og óþerð veidinnar, sem
 er búið að segja að samna hver
 verid þá, meðan mótþakurinn ást
 ekki með einu er: bent á, þá er lík
 laudslóginum samkvæma veid-
 ást er, sem hann vill þá lata þá

vent lítkata; mótþakurinn gefur
 það líka með sinni eftirfylgjandi de-
 duction, að ^{einu} ~~minni~~ veidinnati ^{er} ~~er~~ meint
 er með erdatiltekni. Rente-kammur-
 bréfini, þar sem hann segir að Rente-
 kammurinn hafi skilad veidina sem con-
 tinuation af máldaginum 1235, og
 er þar samþykktur í þeim skilningi, þar
 er ást. last; máldagur og sambodur
 er var þinn þraxis, sem átti viðsláð í
 bréfini til með veidina. Það kemur
 mér allt svo ekkert til að réttasta löglega
 veidi, heinsilada og keypta veidi, umbyð.
 anda minni; Ellidaanus, heldur er það
 mótþakurinn að sama að minni sé álög-
 ley og að þinn hafi átt og átt mótþakurinn
 í heinild, sem hann - umbyðand-
 minni - hefir ^{skilast} ~~átt~~ ~~átt~~ ~~átt~~ fyrir heini
 er hein eftir minni Deduction hefir verið ~~skilast~~ ^{frá alda öðli}
 sambodur þess ~~er~~ og eins og er hefir de-
 duceras það þá heitarinn erli, að veidin
 ; Ellidaanus frá landnáms tíð hefir verið
 útilokandi eign einstakra manna og
 aldri náð landsloqnum, að þinn þann
 ig skemur; hindur þinnna geistlegu eig-
 enda á enda 13^{du} aldar; allri sinni
 hild sem síkerra daga veidi og að þinn þann
 ig og quogin yfir; eign þennings og afnot
 og á sama nátt ~~eld~~ heign minnnaum hans

til brikunnar og seimma að allþessu
 anda til eignar, þannig þessi og einnig
 í sönnar skjal; minns af 11. september
 þá. leitast við að ríma það, að enda
 þótt skerf af þessu, er nú tald; og upp
 og mis virðis bjóta að vera hverjum
 manni góð, inatit kvíðuð, þess átt
 sei stöð, átt; kunnigur, sem eigaund.
 allra jarda upp mid ánum eftir el-
 cularvatinna, þá samb fuleun rít
 á að að skilja veðina frá þessum jurt-
 um, og nota hann gjálfur mid útilok-
 audi rítis; leigja og selja ánum hann
 mid minum sama rítis. En fyrir
 þess - og þessi virðiskenning liggur
 til grundvallar fyrir kaupinu 1853
 frá kaupandaus hálfis - þess slou þá ekki.
 allis eigendur jardaanna upp mid ánum
 síu saman við eigaunda hinna boeggj-
 a nídittis jarda, um að kaupa veðina
 lausa 1853! Þá þess hafa þess ekki mis,
 citadim fyrir að þessa þessa fyrir þá aragg-
 urstautis niálróks - gagnaróks - held
 er leitast við að kaupa veidⁱⁿ þjálta af
 um bjótanda minnum fyrir það verð,
 er mióþarkurinn undis þessari gagn-
 sökni síni þess veit hann (þá rítvar
 skjal N 23) 22,500⁰⁰ pro rata parte gagn

98

vart gólfum honum? þessi rata þar,
 sem orðid mundi: áer um bil 16.072rd
 mega segndar heita Bagabellur for en þur-
 fyrste" þar sem árley rentu af þessari upp-
 ræð ekki er nema e 643rd, og móþparður
 inn hefir ræð hit að spilla engi sinn með
 girtengjum þynis 600rd, girtengjum
 sem kann ske taka mið þis árley 200-
 300rd i að girtastokkum auk engja-
 spilisins. —

Eg verð að minna að lítið er á það
 sem móþparðurinn regis á bls 34 um
 Þentukammurbreft 1749, að það gild:
 að þvi leyfi það skiptastar hit laudlog-
 anna um þess á laxveidinni með tel-
 liti hit uppruna þennar og veidimátans,
 og veg vonum samdima í þessu, og
 þarf ekki að nota mið þessara eftir þess
 upprunastöðum 1748, heldur þess þess
 26 i andlegu, fyrst þann vort þess þess;
 en af þessari viderkenningu þess flýtt
 ut aftur það, er eg stórulega þess valdið
 þann, að þann, móþparðurinn, þessu stýr-
 lega að samna að veidimátinu þess vott
 um þess veid á þess vott, en þann er
 þess, i margfeld 20 ár. þess ekki nóg að
 þess það þann þessu, i veidimátinu
 þess annas og útilou: þessu alla veidi annara

2: hinna afurbiandi, en áður þessu ven-
 id, heldur verður mótparturinn líka að
 sýna og sanna þá brestingu, hann seg-
 ir að nafni orðs á honum; hann verður að
 sanna það, sem er þess þröskuldlega endun-
 teknið og sýnt fram á, að ekki þessu átti
 síð það um hätti á þriðja hundruð úr að
 minnsta kosti, að veiti nafni veris: Elld-
 áinn áðan kodunt laudstögum. Egef
 auk ekki um að domstólarnir hefðu að
 álita þá vitnisberði; gilda, sem er þess fram-
 lagh af Horrebox, E. Olafsson, B. Pálsson
 og Skúla Magnússon, um veidissmát-
 am: Elldáinn og Skilji þó i samkjöð-
 um við stjórnskrif þau, er er þess skil-
 skolað til; en er skal til enn þessari
 einnunar þess þess, að laxveidiss þess
 á þess aldum verður frammi alveg á
 sama máti, sem nú, leyfa nú að leggja
 a fram áttíft úr áður tilvitnuðu milli
 Skúla Laudstögla Magnússonar, sem
 sýnis að þa einn og nú nafna verður lagd-
 ar 3 laxakittur; ánnar, og að þetta þess
 þess átti síð það einnig á undan þess
 lít er ekki efandi. Egef mik ekki hooð
 mótparturinn einnar, þegar hann seg-
 ir, að til þess þess þess komunguþ laga
 bod, þess þess átti að geta tekid lax-

ina, eða skilid hann frá jörðunum upp
 með ánum, eða frá skýlausá þinglerna
 Disposition hans sem landsdróttins um
 þetta; ^{en} "for Skinslaus Skýld." hver var á
 þingi máður, sem þessi lög, þessi þing-
 leinu Disposition átti að gilda á mið?
 Sem privatmáður og kontrahent við
 leigulidarsíora, gat hann gjört þetta áld-
 ungis þegjandi, og regnslan þess rétt
 að jafnimar bði: leigðust og seldust óátal-
 id af leigulidlidum og kaupendum eius
 eftir sem áður það vill segja að leigulid-
 arnit gegnu að þessu ástandi vakandi
 hver fram af óðnum, og eigendumis
 eius hver eftir annan. Slík þinglesin
 Disposition var áldungis ómáð umleg
 bði: þess konungissa sem landsdróttin
 inn og leigulidana sem þó líka, þar sem
 bði: hann og þess þekku gjörta við fastika
 ástand veðimmar, og leigulidar máttu
 vita, að ef þess heimtudu nokkud þessur
 enn i byggingarbrifum þeirra lá og reith-
 ing: þess tilspis gegn landsdróttini, þá klaut
 það að vera i byggingar verk. En ef þess
 ungu þess þess átt að gefa út lögum það,
 er hann sem privatmáður með fyllesta
 rétti þess gjört, og að ni vom þess að gjör
 á á undan þessum, þá þess það veid þess

línis hloðilegr, þó það hefi verið indirekta
 áhrif þess, að nokkurn leyfist
 ekki að gjöra það, sem ástundum er
 af þegnum hátt hefir leyfist, leyfist og
 mun leyfist að gjöra það eilíft hit eilíftar,
 Éa svo lengi sem mótpartíðinn er
 munistiske og carbonaríske grundrotring
 ger", quodam mundo longe abrit! ekki nefta hóf
 útið herra, en um þá er kinnid. Hér sama
 er að segja um afsalsbréfin, að í þeim þess
 i ekki að taka fram um laxveidina. Þó
 jartís, sem með fram Elidavánum segja
 að undanteknu Elidavánum, þafa allar
 að eg ölla, verið seldar við opinbert upp
 bót og allar sjálfrátt: þó áttandi, sem
 þar ni fyrir þess allt í: veiditlausar,
 og vóð þýða þá "Stockler" Stepháus Gunn
 loyssonar, eja afsalsbréfið fyrir Helliðst.:
 "ásamt öllum jartarinnar hverlegheit
 um og rétt og heit um til lands og vatns
 hood in specie afsalsbréfið fyrir Elidavánum
 i og Vatnenda (réttarorðal. N 11) áttandi,
 þó hefi eg að framman ^{á þess hloðilegr} "forouftigvis"
 laxveidinni Elidavánum að vera frá ekkil-
 in solummi, og skal eg ekki hris orðling
 a um það, en vóð Hobe snertis, um
 og allar þó jartís er hris i eyðlu þafa
 verið seldar um sama hefti: éda áttandi

sama 20 ára tímabili, vona eg að
geta glatt mótþakinn með afskrift af
uppboðs skilmálunum á einum tíma —
en í þeim hefja máður eflaust bestu fjöld-
ingu afskriftanna, autentika fjöld-
ingu þeirra, þá fjöldingju sem kaupend-
ur jarðanna fyrirfram hafa gjörð sig
áneyda með. Um skilninginn á afskrift-
brefinu fyrir Kleppi, sem að öðru leyti
ekki kemur þessu máli við, skal eg að
eius geta þess, að það er einhverthvar
dolor (hannur), en ekki: iustus dolor, sem
lotur sig í höri á stutta innleggjum bls. 37
ih af útfalinn í höðstærri á málum
mili: umþjótauda míns og minna hátte-
neidvudu eigenda Langarness og Klepps,
sem, þá þá þeir keyptu þessar eignir,
hafa lagt þá líka „Interesse for Dagen“
fyrir Reykjavíkur kaupstað og vöðum
Reykjavíkurbúa, að lengi mun í mínum
um haft — já enda hjá lögsöguminnu — að
þeir hafa keypt eit í stórkuldur og eftir með
þeir signarinnar, miklu stórra ábyrgð
gagnvart, við nafandannum, einungis
þil að geta tekið þennar Reykjavíkurbúa til
hagagringu í sinnu — og þeirra samvinnu-
legu laudi, og það þyktis mér greinilegt, að
hafundur þessa atvísil í innleggjum er

annar engagnitefnaud; jálfur, að ódrúleyst
 skal eg geta þess, um höfðslarittardóminn
 af 1867, að eiu og namn dómis um áll
 erinus „stedlige Torkold“ en het eiga sér
 stáð i þessu máli, þannig um orðatiltaki
 haus: „dog kun saa at Likkene kan gaa
 op efter hver Aa, hvitke Torkrifter maa vere
 anvendelige uden Hensyn til om de er An
 deus Likkene skadeude Inarchuinger an
 bringes; selve Aaen deri. Tjorden udroed
 deus Munding,“ wo almenn og gnu
 laus um nokkurta erinnar^{id} tidar vana,
 heftadrettaraitaund, að eg er samfordur
 um að enginn dómstök, og alra ioh
 höfð: rittur, góris þau gildaund. við þáð
 átaund, sem het er um að róa, þvi ef d-
 quum og bonum á nokkurstaðer að tak-
 at til greina i nokkum civil máli, þ
 um þennur, ef fleiri mundud ára heft
 te ein hverrar eignar eða rittinda hef-
 er nokkra þydingu újá dómstólunum, þá
 þinna þau equum, bonum og heftis, hver-
 gi betri og rittari stáð en einnute i þessu
 máli og þáð heft: eg áður lekið fram, að
 eugris samgimi er: þvi, að þvi sem hef-
 er heft ein hverra rittind: vátalid um
 erinnara lid, skul: sleppa þeim: þend
 ur annars, sem um eiu þauzan

fima ekki á því nafni þann. þetta er ^{Commu} ~~Custom~~
^{n.} ~~arime~~, sem er samfundurum að
 „deh dante monachus Rettilstaud“
 ekki vili helga og dímstólur þess ekki get-
 a verið þekktir fyrir að admíttera. Egetta
 ekki að vera að elta mótpartim lengra í
 haus dolore fyrir áfallim á Lauzarness,
 Kleppsmálinu, en tofa þessum dolori að
 vera eius og namn eignir sig að vera þjá
 sambodmanni mótparsins „dolor con-
 cretus“ — en það stæa er vilji vera að detta
 latinu í þann mann, sem hefr aflaga
 borð meista^{rau} Horats, eius og namn hefr
 gjörð „manu propria“ í stutta vinnleggimur
 sem „Correctorloser“, þvi ef hann skilur
 ekki Horats, þá skilur hann ekki heildur
 Virgil (dolor en cretus). Egetta einungis
 bota þvi við hiet, að í þvi máli, sem full
 mektugur mótparsins gjörir sig svo þyrt
 vamm af, var það einmitt „þorsturim
 og lacrimis: Videggjarandi“ (haus ord)
 sem „propter cognationem spiribualem“
 (vinn ord) „veid“ nonum þar „ástij“, og er
 hroddur um að hann, sem annars er
 svo gjarn á að sligast, muni hannkæ
 á eftir í þessu máli — örei Luff sem en
 er ágöb — fima einboern „Tankehorik“, að
 eg ekki segi „Torsketanké“ sem gjörir að:

Líkels þess ferus ímþingad et ilia ducunt
 (Herats) þá er ósatt að og naf. byggt þá
 á heimildur skjali umbjöanda míns N.
 Dec 1853, að Klepps eigundur meðth. alio
 eynu laxveidi: nafu í Víð eyjarundi, held
 ur var umtals eprid 1862-63, að þess hófta
 lagt net þessis þverann stráuminn úr an.
 um þetta upp við veiditakmörk umbjö-
 anda míns og það var þetta verk - sem
 þá var hindrad með fögetagjöld, sem
 eiss og meðslættardómsverum ber með
 átt, að nokkum leyfi var staðfest - það
 sem var aðaleprid: þess máti.

Hvað málparðurinn stas ^{byggja á} að þess
 framloftu vátum kannverad o þess mund
 sem er með ekki skiljanlegt, þáð gengur
 laugt ofis míns skilning, þess net er eng-
 an veginn verid að þratta um laudamets
 milli: Þústada og Breidholts og eiss held
 ur um það nokk jarða nafendur að eis-
 um þess fengid blut: laxveidinn er á
 ekki, þegar ánum var áleypth, sem vinnu
utlaus; umbjöanda míns þess eiss
 all gjaldan brúkad nágranna ánum
 o sama mátt, sem skul, að þess nafu
 umid er á starfad að þess umann þess
 blut, en þetta inniheldur eynu vidur.
 þessingur þess, að þess nafu þess þess